MIGIRDİÇ MARGOSYAN

Çengelliğne

belge yayınları

Mıgırdiç Margosyan, 23 Aralık 1938'de Diyarbakır'ın Hançepek Mahallesi'nde doğdu. Ortaokuldan sonra öğrenimini İstanbul'da Getronagan Lisesinde sürdürdü. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümünü bitirdi. 1966-72 yılları arasında Üsküdar Surp Haç Tıbrevank Lisesi'nde felsefe, psikoloji, Ermeni dili ve edebiyatı öğretmenliği ve okul müdürlüğü yaptı. Daha sonra öğretmenliği bırakarak ticarete atıldı. Edebi çalışmalarını aralıksız sürdürdü. Öyküleri *Marmara* gazetesinde yayınlandı. 1988 yılında, *Mer Ayt Goğmeri* (Bizim Oralar) adlı kitabıyla Ermenice yazan yazarlara verilen Eliz Kavukçuyan Vakfi Edebiyat Ödülü'nü (Paris-Fransa) aldı. Aras yayıncılık yazarın yukardaki kitabında yeralan öykülerini, yeni öykülerle birlikte üç kitap halinde yayınladı : *"Gâvur Mahallesi", "Söyle Margos Nerelisen?"* ve *"Biletimiz İstanbul'a Kesildi"*. Bu kitaplar okurun büyük ilgisini çekti ve defalarca basıldı.

Mıgırdiç Margosyan, *Evrensel* ve *Yeni Yüzyıl* gazetelerinde yayınlanan denemeleri ile, usta öykücülüğü yanında, kendini keyifle okutan bir söz ustası olduğunu kanıtladı. İşte *Çengelliğne,* yazarın *Evrensel* gazetesinde yayınlanan köşe yazılarını biraraya getiriyor, yaşanan zamana notlar düşerek...

BELGE YAYINLARI
Düşünce Dizisi

ÇENGELLİĞNE

© Mıgırdiç Margosyan

Dizgi / Mizampaj
Aras

İç / Kapak Baskı
Güler Ofset

Kapak Tasarım
Yusuf Aslan

İç / Kapak Montaj
Adım Grafik

Cilt
Güven Mücellithanesi

Birinci Baskı
Ekim 1999

BELGE ULUSLARARASI YAYINCILIK
Divanyolu Caddesi Binbirdirek İşhanı No: 15 / 1
Sultanahmet / İstanbul
Tel / Faks: (0212) 517 44 53 / 638 34 58

Mıgırdiç Margosyan

ÇENGELLİİĞNE

Denemeler

belge
yayınları

IÇINDEKILER

Beyin Meselesi, 7
Şapka Meselesi, 10
Akort Meselesi, 13
Merak Meselesi, 16
Prensip Meselesi, 18
Aziz Nesin ve Ahlak Meselesi, 21
Küfür ve Hassasiyet Meselesi, 24
Ruj Meselesi, 27
Koltuk ve Sefalet Meselesi, 30
Anayasa Meselesi, 34
Düşünce Özgürlüğü Meselesi, 37
Idam Meselesi, 40
Insan Hakları Meselesi, 47
Emek ve Ekmek Meselesi, 50
Sevgi Meselesi, 53
"Şark Çıbanı" Meselesi, 56
"Ah! Keşke!" Meselesi, 59
Almanya Sokakları Meselesi, 62
Maksat Meselesi, 65
Kitap Meselesi, 69
Düzen Meselesi, 72
Döneklik Meselesi, 75
Azınlıklar Meselesi, 78
Ezan Meselesi, 81
Engizisyon ve Işkembe Meselesi, 84
Yılbaşı Hediyesi Meselesi, 86
Ve Mesela; Meselesi, 89
"Metin" ve Utanç Meselesi, 91
"Metin" ve "Evrensel" Meselesi, 93
Devlet ve Suç Meselesi, 95
Bayrak Yarışı Meselesi, 98
Temiz Eller Meselesi, 100
Bayram Meselesi, 103
"Sen" ve "Ben" Meselesi, 106
Para, Mangır Meselesi, 109

"Hukuk Devleti" Meselesi, 111
"Budala Karga" Meselesi, 113
"Âlâ Memleket" Meselesi, 116
"Saraylara Barış Kulübelere Savaş"Meselesi, 118
Dün, Bugün, Yarın Meselesi, 121
Çocuk Bayramı Meselesi, 124
1 Mayıs Meselesi, 127
Hırsızlık Meselesi, 129
Molla Meselesi, 132
Çarpıklıklar Meselesi, 134
Ermeniler Meselesi, 136
"Anadili" Meselesi, 138
Kelaynaklar Meselesi, 140
"Çile Bülbülüm Çile!" Meselesi, 142
"Hacı-Bacı" Meselesi, 145
"Devlet Baba" Meselesi, 147
"Ermenistan Gücü (!)" Meselesi, 149
"Kahpe Felek!" Meselesi, 152
"Taraf ve Tarafsızlık" Meselesi, 155
"Kan Emici!" Meselesi, 158
"Yağma Var!" Meselesi, 161
"6 -7 Eylül" Meselesi, 164
"Yardakçılar ve Ayrık Otları" Meselesi, 168
"Damga" Meselesi Meselesi, 190
"Tıraş" Meselesi, 171
"Darbe" Meselesi, 173
"Paşa" ile "Baba" Meselesi, 176
"Ulusal Onur" Meselesi, 179
"Bedelli Askerlik" Meselesi, 182

beyin meselesi

Birileri beni aradı ve yeni çıkaracakları günlük bir gazetede haftada bir yazı yazmamı, bunun için de gazetede bir köşe ayırabileceklerini söyledi. Düşünmemi, bu konuyu da karşılıklı konuşmamızı önerdi.

Telefonu kapattıktan hemen sonra, o güne kadar almayı hiç düşünmediğim için, var olmayan boy aynamın karşısına geçerek önce yukarıdan aşağı, sonra da aşağıdan yukarı ve nihayet bir de enine boyuna ve de alıcı gözle kendimi şöyle bir süzdüm. Göbek, maşallah Ağrı Dağı gibi başını almış bulutlara doğru, tüm haşmetiyle dikilmişti. Giderek dazlaklaşan kafamdaki saçlar da, dağın doruğundaki karların rengiyle yarışıyordu. Bir zamanların Yedikule marullarına taş çıkartacak bu muhteşem, bu ihtişamlı göbekle insanların karşısına, onların huzuruna çıkmayı doğrusu pek istemedim.

Önce, özellikle çoğumuzun herhalde ülkemizde kayda değer başka önemli konu bulamadığımız için(!) konuştuğumuz ve genellikle gündemin ilk maddesini oluşturan şu rejim-mejim gibi zayıflama yöntemlerinden birini benimseyip, hemen fazla kilolarımı atmam gerektiğine karar verdim. Evet, tığ gibi bir delikanlı olmalıydım, tıpkı Yeşilçam'ın bir yumrukla dört kişiyi yere seren yakışıklı, filinta başrol oğlanları gibi. Çünkü ve zira ve nitekim benim dış görünüşüm, benim çerçevem, daha doğrusu benim yaldızlı çerçevem çok önemliydi!

Bu dâhiyane buluşumu gerçekleştirmek için gâvurların "metro", bizlerin ise "tünel" dediği, şu yüzyıldan beri hiç uzayıp kısalmayan bodur bacak boyuyla, doksan beş saniyede Karaköy'den aldığı yol-

cularını Beyoğlu'na veya Pera'dan aldığı yolcuları, Galata'ya durmadan taşıyan vagonun içine kendimi atmalıydım. Neden mi? Çok basit! Çünkü genellikle o vagonun içinde deri, süet, nubuk temizleyicilerinin, bir de dazlak kafalara garantili saç ektiğini iddia eden firmaların ilanları bulunuyordu. Eh, doğrusu bütün bir kış boyunca üstümden hiç eksik etmediğim deri ceketimin yakası da kirden ve yağdan kayış gibi olmuştu. İnsanların karşısına böyle pasaklı çıkamayacağıma göre onu temizletmem gerekirdi. Hemen ardından da, yine ilanlardaki adreslerden yola çıkarak kafama göre, günün mana ve ehemmiyetine haiz, modaya uygun renk, evsaf ve biçimde ve tabii ki görenlere parmak ısırtacak kadar da albenisi olan bir peruk taktırmalıydım.

Aslında saç ekme, sonradan da biçme gibi zaman kayıplarına ayıracak vaktim yoktu ve zaten olamazdı da. Zaman, artık "Aslan Asker Şvayk" gibi, "Vatan Kurtaran Şaban" misali, kolları sıvayıp gazete köşelerinden vatanı kurtarma zamanıydı..

Olmayan boy aynamda deminden beri beni sorgulayan gözlerimden, daha doğrusu bana bön bön bakan gözlerimden kendimi bir an için kurtarıp, masamın kenarına oturur gibi iliştim. Sandalyeme oturmadım, çünkü benim artık oturacak vaktim de yoktu.

Elimi, daha ciddi olsun diye, hayır! elimi değil, sağ elimin işaret parmağını şakağıma dayıyarak, tüm ciddi insanların yaptıkları gibi: "Bakınız, benim de bir beynim var, işte gördüğünüz gibi, ben de onu işaret ederek düşünüyorum" demeliydim. Nitekim öyle de yaptım. Ancaak, beynimi işaret ederken gösterdiğim bu şahane tabloya rağmen, gene de hiçbir şey düşünemediğimi görünce, doğrusunu söylemek gerekirse, hem kendi, hem de kurtarmayı planladığım vatanımın insanları adıma utandım.

Allah ve peygamber aşkına, sahi ben neden hiçbir şey düşünemiyordum? Yoksa Tanrı'nın "beyin" diyerek insanların başına yerleştirdiği o kıvırcık-mıvırcık suratlı nesne, o hani büyük insanların başında okka okka bulunan, başka da yapacak işi yokmuş gibi, dur durak demeden, her fırsat bulduğunda da "muzır" dalga boylarında parazit yayın yaparak kimi insanların huzurunu kaçıran o yazboz tahtasından, o meret şeyden, ben nasıbimi yeterince alamamış mıydım? Yoksa Ulu ve Yüce Tanrı'nın bana bahşettiği, bana uygun ve reva gördüğü, benim nasibime düşen Osmanbey'deki Artin Do-

yuran adlı gâvuroğlu gâvurun lokantasında üstüne limon sıkılarak yenen türden olanı mıydı? Hayır! Kendime bu hakareti yapmamalıydım. Kimin başına ne oranda beyin koyacağı da zaten Tanrı'nın bileceği işti. Ben burnumu bu tür işlere asla kat'a sokmamalıydım. Şimdi uslu uslu, adam gibi, adama yakışır gibi, gerçi "adam gibi, adama yakışır gibi" demek ne demekse işte öylece düşünmeli ve kararımı bildirmeliydim:

"Evet, yazılarımla vatanı kurtarmaya geliyorum! Hayır, gelmiyorum, ne haliniz varsa görün!"

şapka meselesi

Gazeteye köşe yazarlığına soyunmam için gelen teklifi iyice, şöyle dört dörtlük düşünüp, fırsat bu fırsat diyip, bu fani dünyada geç de olsa, ben de bir "köşe kapma"lı mıyım? Ülkemizin tüm sorunlarına hergün katarlar dolusu çözüm üreten, deneyimli köşe yazarları bu amcalarımın, dayı, enişte ve ablalarımın gölgesine sığınıp yeşermeli miyim? Yoksa bu hiçbir işe yaramaz zavallı bitli başımı alıp, çok uzaklara "köşe bucak kaçma"lı mıydım?

Düşünüp karar veremiyordum. Çünkü, başımın bir kenarında olduğunu sandığım yarım porsiyonluk beynim, bu iş için belli ki yeterli değildi. Sık sık duyduğum, ancak doğrusunu söylemek gerekirse hep kulak ardı ettiğim bir şey, şıp diye anında kafama dank etti! Evet... Herhangi bir konuda karar verebilmek, onun karşısına geçip düşünebilmek için ben de eksik olan, çok önemli bir şey daha vardı: Bir "şapka"!

Zaten benim şapkam, üstelik başkalarına kaptırmamak için uğrunda cansiperane, en "böyük" kavgayı verebileceğim bir şapkam, hiçbir zaman olmamıştı. Aslında karşısına geçip, engin tecrübelerinden istifade edebileceğim böyle bir şapkam olmasını çok istiyordum ama, şapka kapma, şapka kovalama yarışlarında ele geçirdiğim şapkalar içinde, bana akıl verenlerin sözlerini uslu uslu dinlediğimde de gazi olacağıma nedense hep niyazi oluyordum...

Dışarıda yeni ciseleyen "ahmak ıslatan" yağmurunu görünce; daha fazla dayanamayıp önce bismillah, ardından da, "ani bir ters U dönüşü"yle ve olmayan tüm trafik kurallarını da sollayarak, şapka

satın almak için. Yüksek Kaldırım'daki şapka temizleyicisi, şapka satıcısı Pepo'nun dükkânına yöneldim.

Yılların deneyimli şapkacısı Pepo'nun dükkânını elimle koyduğum gibi bulacağımı zannederken, yanılmışım. Yüksek Kaldırım'ı bir aşağı, bir yukarı tırmanıp duruyor, her zaman önünden geçip gittiğim dükkânı arayıp duruyordum ama nafile, sanki yer yarılmış Pepo içine girmişti. Aval aval sağımı, solumu gözleyerek yürürken; "ısıcağ lehmecuuun, aciliii lehmecun" diye köşede bağırıp duran, delikanlının önünden dördüncü kez geçtiğimde; halime acımış olacak ki, sırıtarak kulağıma Türkçe, Kürtçe karışımı bir şeyler fısıldadı. Ben, biraz da yaşım gereği ne dediğini pek duyamadığım için, elimi havuz yaparak kulağımın arkasına götürdüm ve sordum:

"Pardon?"

Delikanlı, kulağımın dibinde soğan kokan nefesiyle bu kez daha yüksek sesle konuşurken parmağıyla da bir yerleri işaret etti:

"Emice, senin aradığın o evler nah! İşte şu küçenin, o sokağın içinde..."

Pepo'yu ararken bana; "Vergilendirilmiş kazanç kutsaldır." sloganına harfiyen uyduğu ve "Kul hakkı" yemediği için (!) pörsümüş, pestilleşmiş göğsü her yıl en birinci madalyonlarla onurlandırılan gâvurun kızı Manukyan'ın evleri tarif ediliyordu.

Eski taş plaklarla ve okunmuş eski kitapları gerdiği naylon tentenin altında, kaldırıma yaymış satıcının önünde, kısa bir soluk almak için durdum: "Kırk Haramiler", "Evim ve Ailem", "Karate Dersleri", "Çankaya'ya Giden Yol", "Unuttuğumuz Doğu" gibi kitapların yanında "Son Güfteler ve Besteler" ilk gözüme ilişenler oldu.

Şeytan dürttü, olmayan aklıma takıldı, sahi "Sürgünler Diyarı" Doğu'yu unutmuştuk da, o doğunun Güney'i şimdi neden hep gündemdeydi?

Nitekim bunun nedenini ve niçinini de, "netekim", akıllı birilerine sorup öğrenmeliydim... Yine şeytanın "Pepo'yu bulamazsak şansımızı bir de 'Çankaya Yollarında' deneyelim hiç pişman olmayız" önerisine şaştım kaldım, dilim tutuldu, lal oldum. Kıran kırana, şapka kavgasının sürdüğü o diyarlarda, şapka bulmak için gittiğimizde başımıza geçirilmiş ters bir külahla dönebileceğimizi, gariban şeytan, şeytanlığına rağmen belli ki henüz öğrenememişti.

Caminin duvarına yazılı "Abdesthane", "00" ve ne anlam ta-

şıdığını bilmediğim "VJ"yi gösteren ok istikametinde yürürken, yağmur altında yeterince ıslanmış ve aklım başıma gelmişti. İlk rastladığım benden de yaşlı bir adama: "Buralarda bir zamanlar şapkacı Pepo vardı, onu bir türlü bulamıyoram, nerede?" diye sorduğumda, aldığım yanıt şu oldu:

"Ohhooo, buraları terk edip gidişleri bu eylül ayında tamı tamına, tam kırk yıl olacak Mösyö! Siz hangi Pepo"yu, hangi Yani'yi, hangi Artin'i aroorsunuz?"

Vitrininde eski bir piyano ile, solmuş, sararmış müzik kataloglarının bulunduğu ve önünde çakılı kaldığım dükkânın sahibiymiş, konuştuğum bu yaşlı kişi. Beni içeri buyur etti ve ekledi "yoruldun?" Ben Pepo'yu ararken tanımadığım bir başkasını piyano akordcusu Kirkor Usta'yı bulmuştum.

Artık nesli tükenmiş veya giderek tükenmekte olan kelaynak kuşlarından biri gibi geldi bana, piyano akordcusu "Ermeni asıllı" Kirkor Panosyan.

Sade kahvelerimizi karşılıklı içerken, ben, Pepo'yu neden aradığımı, gazeteyi, şapka meselesini özetledim. Beni o ana kadar ciddi ciddi dinleyen Kirkor Usta'nın ansızın patlayan kahkahaları ağzında kalan tek tük çürük dişlerinin arasından sıyrılarak, duvarda asılı duran eski bir kemanın tellerinden yansıdı; ve soru olarak kulaklarımdan asıldı:

"Senin başka işin yoktur? Yoksam sen hentsin* zo?"

* Hent: Ermenice "deli"

akort meselesi

Gazeteye yazı yazıp yazmamayı, satın alacağım şapkamın karşısına geçerek düşünmek için Yüksek Kaldırım'da şapkacı Pepo'yu haldır haldır arayıp sonunda bulamazken, bulu bula tanımadığım yaşlı bir adamı, piyano okartçusu Kirkor Panosyan'ı bulmuştum. Eh! Ne yapalım? Evdeki hesap çarşıya uymuyordu. Gerçi; bu "ev-çarşı" hesapları gibi "diğer hesap"ların da özellikle son yıllarda "hiç" birbirine uymadığını merak ettiğimden öğrenip anlamak istiyordum ama, "Güzel sarışın ablam"ın o narin ellerine hiç mi hiç acımadan, eline geçirdiği zavallı, gariban sandalye, iskemle, kürsü ve tabureleri azarlayıp yumruklayarak; ağzı var dili yok mikrofonları haşlayarak; "ya cak, ya cak!" sonra da "ya cuk, ya cuk!" ve nihayet kuşları bile kıskandıracak tatlı dilli; "ya cik, ya cik!"li açıklamalarını doğrusu anlayamıyorum. Onun, engin kültürü sonucunda Türkçe'ye kazandırdığı bu yeni "kuş dili"ni benim gibi, üstelik anadan doğma kuş beyinli birisi bile anlamazken, kuşlarla hiç ilgisi olmayan insanlar acaba anlıyorlar mıydı?

Peki, kargadan kekliğe, kanaryadan devekuşuna kadar tüm kuşların dilinden anlayan, serenofil derneğine üye olabilmek için de; günlerce uğraşıp, önce, mahalle muhtarlarından çıkarttıkları fotoğraflı ve tasdikli üçer nüsha nüfus sureti ile ikametgâh kağıdını; ayrıca, bir de noterliğe onaylatan, ardından da savcılığa verdikleri dilekçelerin altına "sabıka kaydına rastlanmamıştır" damgasıyla onurlandırılan (!) kuşsever insanların hiç olmazsa bir teki bile acaba bu kuş dilini çözebilmiş miydi? Merak ediyordum; hatta, bu merakımı gidermek için

de. deminden beri karşısında oturduğum, bugüne dek kafasında kimbilir kaç fötr şapka eskitmiş, deneyimli Kirkor Usta'ya da sorduğumda; aldığım yanıt, salak kafama inen bir davul tokmağı gibiydi: "Bak muhterem biraderim, görüyorum ki, sana; 'senin başka işin yoktur? Yoksam sen delisin zo?' dediğimde haklıymışım; neden dersen, çok merak iyi bir şey değildir. İngilizin sözünü hiç duydun?" Soruyu tam anlamamıştım; o da, zaten bunu hissetti ve devamını getirdi: "Hani karıştırdığın zaman her bokun altından çıkan İngilizlerin bir lafı vardır; 'kediyi öldüren merakıdır' senin ki de o mesele! Bak evladım, sen de pek genç sayılmazsın ama, bana göre yine de gençsin; ben, Kirkor Panosyan işte gördüğün gibi bu dükkânda tam altmış senedir baba mesleğimi sürdürüyorum. Babam da piyano akordcusuydu. Biz musikinin içinde doğup büyüdük. Onunla yoğrulduk, onunla haşir neşir olduk. Benim amcam Prof. Panosyan da Pera'da dans dersleri verirdi daha son zamanlara kadar. En güzel valsleri, çarlestonları, tango, rumba, fokstrot, çaçaları ondan öğrenmek için zamanın matmazel ve madamları kuyruğa girerlerdi. Neyse geç onları! Diyeceğim şu ki; ben, babamdan ne gördümse, ne duydumsa onu bilir, onu söylerim. Allah nur içinde yatırsın, her bayram ertesinde Şişli'deki aile kabristanımızı ziyaret edip çiçek götürdüğümde, babamın dediği sözler meşhur Zilciyan'ın zilleri gibi kulaklarımda çın çın öter. Kendi kendime derim ki: 'Nur içinde yat aziz pederim Keğam! Senin söylediklerin üç aşağı beş yukarı hep doğru çıkmıştır'. Rahmetli babam derdi ki, 'Oğlum Kirkor, her piyano akord tutmaz' Çok doğru laf! Doğru kelam! Ben de şimdi bunca senelik tecrübelerimden sonra anladım ki; bazı piyanolar hatalı imal edilmişlerdir, istediğin kadar uğraş, istediğin kadar didin dur. Üç gün sonra akordu yine bozulur. Nah işte vitrindeki gibi; akort tutmayan bir piyano! Sahibi, madam Eleni, akort ettire ettire bıktı, nihayet getirdi buraya bıraktı ve çekip gitti. Yalnız piyanolar mı? No! Bazı insanların sesleri de akort tutmaz evladım! Yaniya, maalesef kimi sesler yalnız kendilerine göre akortludur!" Sözün burasında susan Kirkor Usta, biraz da feri gitmiş gözlerini gözlerime dikerek bu kez yeniden bir soru yöneltti:

"Peki de bakayım, sen sesini kime göre akordlayacaksın?"

Doğrusu Kirkor ustanın hiç beklemediğim bu sorusu, hem beyinsiz, hem de şapkasız başıma yeni bir dert daha açmıştı. Sahi, ben, do diyez sesimle karga gibi öterken; kimileri bunu, si bemol olarak mı

değerlendireceklerdi? O zaman, ben, ne menem bir işe bulaşıp, ne yapmaya kalkışacaktım? Daha yolun başında, evrensel olan müzik dilinde bile anlaşmamız mümkün olmadığı taktirde; ben, hangi dili kullanacaktım?

Akşamın alaca karanlığında Yüksek Kaldırım'dan aşağı doğru süzülürken, Kirkor ustanın sözleri Zilciyan'ın zilleri gibi bu kez kulaklarımda çınlayıp duruyordu ve sorulara dönüşüyordu:

"Sesin akort tutar?"

"Kediyi öldüren merakıdır! Bilooorsun?"

merak meselesi

Gazeteden aradılar, telefondaki hatun: "O, siz misiniz?" diye sorduğunda; "Evet O, benim!" der demez verdi veriştirdi: "Pardon ama, bize olumlu veya olumsuz bir yanıt vermediniz. Oysa sizden günlerdir haber alacağız diye oyalanıp duruyoruz. Gazeteyi sizsiz çıkarmak istemiyoruz (!) ama, biraz daha oyalanırsanız şunu 'aççık ve seççik' biliniz ki; sizsiz de ya çıkacağız, ya çıkacağız!"

Hiç beklemediğim bu zılgıtı yiyince, doğrusu kendimi "süt dökmüş kedi" misali suçlu hissettim. Yerden göğe haklıydılar. Hani, çocukluğumuzda elimize sinemaya gidecek kadar para geçtiğinde, tercihimizi "kırk kısım tekmili birden" filmlerinden yana yaparak, bu uzun filmleri seyrederken aklımızca bu işi bedavaya getirir, sabah girdiğimiz sinema salonundan akşam çıkardık ya, şimdi benim bu köşe yazarlığı, "köşe kapma" konusu da "tekmili birden" veya "yılan hikâyesi"ne dönmüştü. O filmlerin şaşkın ve kararsız rejisörleri gibi ben de "karc"leri uzattıkça uzatıyor, "Karasız Kasım"ı oynayarak bir türlü filmin sonunu belirten "the end"i koyamıyordum. Kafamda "yazmayı", bıyığa; "yazmamayı" da sakala dönüştürdüğüm için, dolayısıyla ne "yukarıya" ne de "aşağıya" tüküremediğimden ve sanki karar verebilmek için ille de biryerlere tükürmek gerekiyormuş gibi(!) şaşkın ördeklere dönmüştüm. Peki de, neden oyalanıp duruyordum? Aslında korkuyordum! Evet resmen bu işi kıvıramayacağımdan dolayı tedirgindim. Bunca köşe yazarının sorunlarımıza eğilip kendince ahkâm kesip, çözüm önerdiği bir diyar-ı memlekette benim söyleyebileceklerim var mıydı? Olabilir miydi?

"Eyvah! Eyvah da eyvah, düşündüğünü söyledi" ya da "Düşündüğünü yazdı" diye insanlar "içeri tıkılıp", hatta bir yerlerden kargatulumba "kovulurken" sadece ve sadece "onlar gibi" düşünmediğiniz için en hafifinden "hain" damgasıyla suçlandığınız, sadece ve sadece onların "doğru"larının "in", sizinkilerin "out" olduğu, tüm "yanlış"ların yalnız ve yalnızca tapuda adınıza tescil edildiği böylesi ahval ve şerait içinde; sesimi, kime göre akort edecektim? Yaşlı, deneyimli piyano akordcusu Kirkor ustanın yönelttiği; "De bakayım zo! Sesin akort tutar?" sorusuna ne cevap verebilirdim ki? Benim sesimin akort anahtarı benim elimde miydi ki?

Adi bir hırsızlık olayında, hırsızlığı yapan kişinin, sanki çok önemliymiş gibi(!) önce ve evvelemirde "Ermeni asıllı" olduğu vurgulandıktan sonra olayı anlatılırken, yine aynı ülkenin yine "Ermeni asıllı" bir vatandaşı uluslararası bir başarı kazandığı zaman, nedense "Ermeni asıllı" olduğu göz ardı edilip esamesi bile okunmazken, dahası; "Gâvura kızıp oruç bozma" misali ve giderek "Ermeni!" sözcüğünün en tumturaklı "küfür" yerine geçtiği bir diyar-ı vatan toprağında; ben, hal-u perişanımı on altı kuruşluk damga pulunu da yapıştırdıktan sonra kimlerin önüne koyup arz etmeliydim? Arz ettiğimde de; "kırk yıllık Yani, olur mu Kâni" felsefesiyle (!) sorgusuz sualsiz infaz mı edilecektim?

Merak ediyordum. Evet, gerçekten merak ediyordum: "Yani"nin illa da "Kâni" mi olması gerekiyordu şu kıçı kırık, kavanoz dipli fani dünyada. Oysa; "Kâni'nin de illa ki Yani" olmaması, herkesin birbirinin kimliğine saygı duyduğu, birbirini sevgiyle kucakladığı "yalnız benim doğrularım vardır!" "İlle de benim borumu öttüreceksin! Sesini de bu boruya göre akortlayacaksın!" diyerek yırtınıp durmadığı bir dünya daha da güzel olmaz mıydı?

Yalnız merak etmiyor, aynı zamanda "Ermeni asıllı" topsakallı bir papaz gibi, belki de; "Ermeni asıllı, kuş beyinli bir gariban zangoç" misali çan çalarak, tüm sağır kulaklara, kısık sesimi duyurmak mecburiyetinde kaldığım, böylesi durumlara düştüğüm için de utanıyordum...

Evet, sevgili Kirkor usta! Sevgili biraderim! "Kediyi öldüren merakıdır" bilooorum ama, ne yapalım ki; "merak da bir murattır!"

The end!

prensip meselesi

Gazeteden resmi çağrı geldi: "Bizlere katılmaya karar verdiğiniz için sevindik; stop! Ufak tefek ayrıntıları görüşmekte fayda var; stop! Vasıtamız sizi almaya geliyor; stop!"

Eskortlar eşliğinde beni gazeteye götürecek olan son model siyah bir mercedes, o da olmazsa kesinlikle bir kırmızı BMW ile karşılışacağımı umarak randevu mahalline gittiğimde, ortalarda mercedes ve de BMW görmeyince, hatta silindir şapkasını koltuğunun altına sıkıştırmış, sağ eliyle de arabanın kapısını açarken saygılı bir selamla önümde yerlere kadar eğilen birilerini de karşımda bulamayınca, buluşma yerini şaşırmış olabileceğimi düşünürken, kulağımın dibinde genç bir bayan sesiyle uyandım. Adımı ve soyadımı sorduktan ve benden de "Evet" yanıtını aldıktan sonra, az ötede içinde iki kişinin de oturduğu külüstür bir taksiyi işaret ederek, "Buyrun gidelim" diyerek bir de yol gösterince, tüm hayallerim yıkıldı! Böylesine önemli bir konuda bile (!) daha ilk günden, daha yolun başında bile anlaşmazken onların 'ayrıntı' dedikleri diğer konularda anlaşabilecek miydik?!!!

Gazetenin kapısında da genel müdürün yanı sıra, sırasıyla da diğer müdürlerin de boy hizasına göre ip gibi dizilmiş, alkış ve şakşak sesleriyle beni karşılamaya gelmediklerini de görünce, başımdan aşağı kaynar sular indi! İndi ama, artık yapacak bir şey yoktu, yola çıkmıştım bir kere...

Ufak tefek ayrıntıları konuşacağımız yazı işleri müdiresinin de son anda 'önemli' bir işinin çıktığını ve bana 'pardon'larını miras bı-

rakarak gittiğini, ama birazdan geleceğini, dolayısıyla 'azcık' beklemem gerektiğini söylediklerinde de, bu kez kan, olmayan beynime fırladı. Eşekten düşmüş karpuz misali, gariban asker bavulu gibi, cıscıbıldak ortada kalınca tam sinirimden ağlamak üzereyken, hamiyetli bir vatandaş halime acımış olacak ki; "gel" dedi; "etrafı bir gör!" Ben aslında feleğimi şaşırmışken, etraf tarafı görmeyi hiç istemiyordum ama, ayıp olmasın diye "peki!" dedim.

Etraf; yan yana, dip dibe dizili masalarla, masaların üzerindeki bilgisayar ekranları ile boğuşan, onlarla cenk ederek terleyip duran 'yorgun savaşçı'larla doluydu. Demek ki dedim içimden; 'gazete' dedikleri yerler böylesi diyarlardı. Beni gezdiren sakallı, gözlüklü, gönüllü mihmandarım, masalardan birinin üstünde duran bir kutu baklavadan bir dilim alıp sonradan da bana; "Siz de buyurun" dediğinde; anladım ki yine hamiyetli ve kesinlikle 'solcu' bir vatandaş doping olarak bu baklavaları ortaya koymuş ve hayrat dağıtıyordu. İstiyen, gelip geçen, baklavadan bir dilim tırtıklayıp ayakta lüpledikten sonra işinin başına geçiyordu. Yemek yemeye fırsat bulamayanlar, ölüm orucunda ve açlık grevinde olmayanlar böylece karınlarını bir taraftan doyururken, diğer taraftan aceleyle işlerini yürütüyorlardı. Bu baklava faslı doğrusu hoşuma gitti; hatta, laçkalaşan sinirlerime de iyi geldi. Üstelik öylesine özgür bir ortamdaydım ki; baklavaya uzandığımda; kimse, "şekerin var mı? Doktordan rapor aldın mı? Diyetten ne haber?" gibi soru da sormuyordu.

Derkene... 'önemli işini' halletmiş müdire hanımın odasına 'elleri bağlı olmayarak' alındım. Masanın üstünde açılmış; yarısı içilmiş; üç, hayır! Belki de on üç sigara paketi vardı. Belli ki; müdüre hanım masasının üzerindeki sayısız kağıt, gazete, mecmua, dergi, kalem yığınları arasından sigara paketini bulamadığı zamanlar, çekmecesinden çıkardığı yeni paketi açmayı zaman kazanmak açısından daha akıllıca bulduğundan kellim, masanın üstü yarısı içilmiş, yarısı boşalmış sigara paketlerinden geçilmiyordu. Böylece benim gibi sigarayı bırakmış ama ortalarda sigara bulunca da dayanamayan otlakçıların da sık sık uğrak yeriydi müdüre hanımın makam-ı Ali'si...

'Ufak ayrıntı' dediği şeylere geçtik. Aldı sözü müdüre hanım bakalım ne dedi:

"Karar aşamasında belli ki zorlandınız. 'Beyinsizin tekiyim! Şapkasızın biriyim! Sesim akort tutmaz! Üstelik Ermeni asıllıyım(!)' gibi

laflarla oyalandınız ama, yine de aramıza katıldığınız için sevinçliyiz... Gerçi; başlangıçta ne yazık ki ve de maalesef birçokları gibi siz de; 'hele bir çıkıp gül endamınızı gösterin; bakalım ne menem bir gazete olacak, neleri söyleyecek, neleri söylemeyecek, neleri nasıl söyleyeceksiniz bir görelim, ondan kelli yazıp yazmamaya bilahare karar veririz' diye işi uzatıp, bizleri 'piyon' gibi ileri saflara sürerek aklınızca(!) uyanıkça bir yaklaşım içinde oldunuz ama, önemli değil... 'Aklın yolu bir'dir; ve siz bunu geç te olsa kavrayabildiniz... Kutlarız!"

Sigaranın birini söndürmeden diğerini yakan müdüre sultan, baca gibi tüttüğü için; lafa da böylece bacadan girmiş, çektiği sıkıntıları dile getirirken kabak benim başıma patlamıştı! Özetle diyordu ki; "Bizleri yüreklendirici boş lakırdıları bırakın! Kalemlerinizi yüklenip bizimle beraber saftaki yerinizi alın! Fiiliyata, aksiyona, eyleme geçin!"

Buraya kadar gelmişken iki kelam da ben edeyim bari dedim. Önce öksürdüm. Çünkü öksürmek kanımca ciddi bir konuşmanın başlangıcı demekti. İkinci öksürükten sonra söze başladım:

"Prensip olarak" der demez lafımı ağzıma tıktı; "Yani ilkesel olarak demek istiyorsunuz ki!" Kafama dank etti; anladım ki bu diyarlarda 'prensip'ler yok olmuş, yerlerini 'ilkeler'e bırakıp terk-i diyar etmişlerdi...

Peki ne yazacağım hatun sultan diye sorduğumda da; "Siz lütfen kendi doğrularınızı yazınız!" Benim de; bu kez "Ya benim doğrularım sizin yanlışlarınız olursa?" dememe fırsat kalmadan ekmek incil çarpsın ki(!) bu cin gibi müdüre hatun, aklımdan geçenleri sanki okur gibi, yanıtını yapıştırdı: "Hayır siz yanlış yapmazsınız!!!"

Evet; ben, doğrularımı yazacaktım, ta ki; bir gün, "Eh artık senin doğrularında yetti gayri! Biraz da bizim doğrularımızı yaz!" diyecekleri güne kadar aynı gemide ve aynı rotada onlar kaptan ben çımacı olmaya 'İlkesel' ve 'prensip' olarak karar kıldık!

aziz nesin ve ahlâk meselesi

Haftada bir yazınca, güncel konuları yakalamada zorlanıyor, dolayısıyla okuyucuya belki de bayat gelebilecek konuları sunmak mecburiyetinde kalıyorsunuz. Aslında bugünkü yazıda, yine de çok geç olmakla beraber; anımsayacağınız gibi, kendi namus süzgecinden geçirdikten sonra celallenip, elalemin karılarına "orospu" damgasını yapıştırarak vatan kurtarmaya soyunan(!) ortalarda hâlâ boy gösteren çok saygılı(!) "yetkili ağız" hazretlerine üç-beş kelam edip "yetkili ağzı"na layık bir şeyler söylemeyi düşünüyorduk ama, olmadı. Onu, o "yetkili"yi haftaya bırakarak, sözümüze devam edelim.

Evet! Onu sevenlerin yanı sıra, ateistlerin de başı sağolsun!

Kısa boylu bu insanı kaybetmekle nedense bazı kuşbeyinliler, bir yerlerine kına yakıp, bir yerlerine de zil takarak göbek atıyorlar, ama zararı yok!

Onları yaratan, onları böyle kuşbeyinli yaratmayı uygun bulmuşsa kabahat kimde?!! İnsanlara bir şeyler söylemeye, onların kuş kadar bile olmayan beyinlerine bir şeyler sokmaya, kaleminin yeterli olmadığı zamanlarda da, elindeki hunisini onların sağır kulaklarına dayayarak, çoğu kez güldürürken, düşündüren, hem de her defasında onların anlayabileceğini sandığı dille konuştu; çabaladı durdu ama, nafile; nato kafa nato mermer!...

En insani duygudur: Bilinen o ki; her ahlâk sahibi kimse artık kendisine asla ve asla cevap veremeyecek, dolayısıyla kendi kendisini artık kesinlikle savunamayacak ölmüş bir insanın ardından övgü etmeyebilir, ama dolaylı da olsa sövmez!

Aksini yapanlar insanlık onurundan yoksun, insanlık gururundan

nasibini alamamış, zavallı, utanılacak mahluklardır. Hele hele dini bütün (!) olanların bu basit gerçeği bilmemeleri veya bildikleri halde şom ağızlarından bunları kusmaları, onların adına ayrıca utanç vericidir.

Niçin ardından seviyesizce küfredip duruyorlar? Kendileri gibi düşünmediği için! Kendi inançlarına uymadığı için! Çok ayıp! Üstelik bunu bir gâvur ölüsüne küfreder gibi yapıyorlar! Ne ayıp...

Bu kısa boylu büyük insanın hayatına kısaca bir göz atın: Hapislere hayali ihracat pisliğine bulaştığı için mi girdi, yoksa ihale yolsuzluklarına adı karıştığı için mi? Mafya babalarıyla işbirliği içinde olduğundan mı?

Belki de yüz kızartıcı birçok suçun faili olduğu için! Devleti ve milleti soyan eşkıyaların pis bataklığında çöreklendiği için! Fakirin, fukaranın, gariban insanın, "kul hakkı"nı yediği için! Peki, "bugün bu gündür, var sen de küpünü doldur" bencilliğiyle ortalarda cirit atan, bulaşık yalayarak salya sümük yağcılıklarla kişiliksizliklerini, şahsiyetsizliklerini, hiç utanmadan, hiç arlanmadan, haysiyetsizce sergileyen, üstelik bunu üç-beş "mangır", üç-beş "metelik", üç-beş "kuruş" için yapan, bunun için olmadık taklalar atan kimi insanlara benzemediği için mi onun arkasından küfrediliyor? Üstelik ve de en önemlisi kimsenin inançlarına karışmadığı, ama kendi doğrularını da dobra dobra, mertçe, yüreklilikle yazıp söylediği, iki yüzlülük etmediği, her türlü istismarcılıktan uzak durduğu için mi suçlanıyor?

Yeryüzünde "utanç" denen bir kavramın yanı sıra, "düşünce özgürlüğü"nden bihaber olanlara sormak gerek: Bugüne dek kaç kitap yazdınız? Kaç kitabınız kaç dile çevrildi? Her insana onur verebilecek kaç uluslararası ödüle layık görüldünüz? Bir şiire, bir oyuna hiç imza atabildiniz mi? İnsanları güldürürken onları düşündürmenin ne denli zor olduğunu hiç bilebildiniz mi? Kitabı, kalemi, ödülü, şiiri bir yana bırakın; kaçınızın "özü ve sözü" seksen yıllık bir yaşam "oyununda" hep aynı potada kaldı, kalabildi veya kalabilecek? Kaçınız bindiğiniz "meçhule giden bu gemide" rotanızdan hiç şaşmadan yolunuza devam edebileceksiniz?

Evet, doğrudur; bu kısa boylu büyük insana, yaşadığı günlerde zaten fazlasıyla gaflet ve hatta hıyanet içinde bulundunuz, bari ölümünden sonra baykuşluğu bırakın!

Ölümünden sonra, ardından kimsenin övgü yapmamasını istemiş

bu sevgili insan. Vasiyetine uyarak Can Yücel de bir güzel yergi(!) yazdı bu gazetenin sütunlarında. Eline, kalemine sağlık Can Yücel! Bundan daha güzel bir yergi dostlar başına! Anlayabilen devekuşlarına...

Her gidenin ardından genellikle: "Onu unutmayacağız", "Anısı hep içimizde yaşayacak!" gibi şeyler söylenir. "Zaman", o acımasız "zaman", nedense hep galip gelir; "anılar", "acılar" sevenlerin yüreklerinde tamamen yitip tükenmezse de küllenir.

Sevgili Aziz Usta! Kitaplarının başı sağolsun!

Sevgili Nesin Usta! Ölümsüz kaleminin başı sağolsun!

Ustam! Bir mezara hapsolmak istemedin; çok iyi ettin. Bundan böyle bil ki; artık "gözlerimizin daldığı" en güzel yeşilliklerde, en engin maviliklerde hep seni bulacağız. Çünkü sen, hep orada "gözlerimizin daldığı" güzelliklerde olacaksın, çünkü sen oralarda gözlerimizin içine bakarak hep güleceksin...!

küfür ve hassasiyet meselesi

Aslında bu konuda yazılanlardan, söylenelerden "böööö" geldi. Bizim de iki kelam etmemizin belki de hiç gereği yoktu. Ancak bu lafı söyleyen kişi özür dileyip "pardon" diyebilseydi, böylece belki de hayatında ilk kez tek doğru bir laf edecekti ama, görülen o ki; bu konuda pek de yetenekli değilmiş!

Şimdi neredeyse hafızalardan silinip küllenen bir konuya sil baştan gelmenin bir "kocaman yetkili ağız"dan çıkan topu topu bir tanecik "orospu!" sözcüğüne tekrardan takılmanın, durup dururken gâvurluk yapmanın alemi "var mı?" Var!

Zaten ne çıkıyorsa hep bu "gâvur"ların başının altından çıkmıyor mu? Kendi memleketleri dururken hep gelip burunlarını bizim işlerimize sokmuyorlar mı? Yok efendim "insan hakları"ymış!, "demokrasi"ymiş!, "işkence"ymiş!, "hapishanelerin durumu"ymuş!, "yargısız infaz"mış!, "faili meçhul cinayetler"miş! netekim... "Karda yürürken ayakları 'kart-kurt' diye ses çıkaran"ların sorunuymuş!, "düşünce özgürlüğü"ymüş!, "azınlık meselesi"ymiş! gibi daha bir sürü ipe sapa gelmez boş laflar!.. İnsanlar durup dururken küfürbaz olmuyorlar ki! Kendi çöplüğünü bırakıp, başkalarının çöplüğünde öten gâvur karılarına "orospu", erkeklerine de "pezevenk" denmezse, başka ne denir ki?!! Dedik ya, eğer bu "kocaman yetkili ağız", o kocaman yetkili ağzıyla şeytana uyarak, celallenip elalemin karılarına sövdükten sonra, hiç olmazsa mini minnacık bir "pardon" deyip sussaydı; dahası susacağına, meydanları boş bulunca bu kez de boyundan büyük laflar etmeseydi; ekmek, peynir, domates ve cin çarpsın ki bu satırları yazmayacak, gâvurluğa so-

yunmayacaktım!

Hazret buyurmuş; "ben" demiş, "Kilis meydanlarında söylediğim sözler dolayısıyla sadece Kilislilere hesap veririm!" Hoppalaa! Aslında "bakan" ama, "göremiyen" zat-ı muhterem beyefendimiz, başını ne tür bir belaya soktuğunu ne yazak ki görememektedir. Gerçi; onun göremediğini, iki gün sonra; "Vatanın bölünmez bülünlüğüne çomak soktun hemşerim!" diyerek, diyar-ı vatanımın tüm sathına yayılmış tüm başsavcılıkları gözlerinin içine sokacak... Hemi de diyecekler ki: "Arkadaş sen ismin gibi ayvayı yedin! Zira ve çünkü ve netekim... Bilmen gerekirdi ki; sen, 'Misak-ı Milli' sınırları içinde yaşayan bu güzel yurdumuzun tümünün bakanısın; yalnız, Kilis'in ve Kilislilerin değil! Senin 'kocaman yetkili ağzından' çıkan her 'inci tanesi'nin hesabını önce bize; sonra da, Kilislilerin yanı sıra Diyarbakırlılara, Sinoplulara, Erzincan, Sivas, Kayseri, Edirne, İzmir, İstanbul, Ankaralılara sonra da sırasıyla Gaziantep, Şanlıurfa, Kahramanmaraş, daha sonra da ve tabii ki Ispartalılara ve nihayet vatanın diğer toprak parçalarında yaşayan insanlarımızın cem-i cümlesine vermek zorunda, mecburiyetinde ve de yükümlülüğündesin... Zira ve çünkü ve netekim; seni, ananın ak sütü gibi hakettiğin(!) bu yüce 'makam-ı Ali'ye, bu yüce koltuğa, vergisini 'ister istemez veren', nam-ı diğeriyle 'bordro mahkûmları'nın yanısıra; vergisini, 'canı istediği zaman ve canının istediği kadar veren'; vergi, deyince; 'hadi canım, kim ş'apar Yalova valisini!' diyerek geçiştiren insanların seçtiği bir 'görmiyen'sin! Sen uslu uslu, diğer arkadaşların gibi suya sabuna dokunmadan, onlar gibi şu fani dünyada koltuğunda oturup, 'fırsat bu fırsattır' diye dünyalığını yaparken; bir de ne diye şeytana uyup, kalkıp meydanlarda resmen 'bölücülük' yapmaktasın? 'Yalnız Kilislilere hesap veririm!' ne demek? Yoksa Kilisliler bu vatanın özbe öz evlatları da geriye kalanlar kelek mi?!"

Konuştukça, debelendikçe kör kuyulara düştüğünün, girdaplarda başının ne denli döndüğünün herhalde farkında olmayan bu "kocaman yetkili ağız" hızını alamadığından ağzını azıcık büzüp sözlerine birazcık gem vuracağına, skandal yaratan açıklamasını "Türkiye'nin bağımsızlık ve egemenlik hassasiyeti(!)" şeklinde değerlendirirken, Allahımı inkar edeyim ki(!) kargaları bile güldürdüğünün farkında olmamıştır.

Zaten farkında olsaydı, olabilseydi bu konudaki hassasiyetini (!)

dile getirirken, "Hassasiyet" gösterirken kendisine hiç de yakışmayan böylesi bir cimrilik örneği sergiler miydi? Böylesi bir nekeslik içinde bulunur muydu? Yoksa böylesine önemli bir durum karşısında telaffuz edilen sadece bir tek "orospu" sözcüğünün kıymet-i harbiyesi mi olurdu!

Bu konuda yeterli bir hassasiyet göstermediğini, gösteremediğini, hassasiyet bir tarafa, hatta gaflet ve hıyanet içinde bulunduğunun da bilincinde midir? Hayır!

Oysa... "Yetkili kocaman ağzı'nı daha bi kocaman açarak 'Davamız için yaptığınız hizmetlerden dolayı milliyetçi, inançlı kimliğinizle sizi kutluyoruz' diyerek destek veren bir il başkanı hatunla, yine 'yiğit tavrından ötürü boy hedefi yapılmak istenen bakanıma destek vermeyi milli görev(!) kabul ediyorum' diyen bir kocaman zurnacıbaşı profesör(!) vatandaşının da hissiyatına tercüman olup, üstüne üstlük; buna, kendi hassasiyetini de ilave ederek, üç-beş kelam edebilir, vatandaşlarının yanık bağırlarına bir nebze olsun su serper, onların yanık bağırlarını hiç olmazsa azıcık serinletebilir, üstelik bunu yaparken, böylesine önemli tarihi fırsatı yakalamışken, ne denli yetenekli eski bir edebiyat öğretmeni olduğunu da şu cümlelerle yetkili kocaman ağzından kusarak kanıtlayabilirdi:

"Heeyt ulan! Anasını avradını, kızını kısrağını, kümesteki kazını, raftaki sazını, hamamdaki tasını, astarını yüzünü, bağdaki üzümünü ve de kör gözünü, yedi göbek ceddini ş'aptığımın orospu dölleri!!!"

Hayır! Yapmadı, yapamadı! Ayağına kadar gelmiş olan böylesi bir fırsatı, böylesi bir kısmeti kaçırdı!

Bir tek "orospu" sözcüğüyle yetinip ülkemin yararları için yeterince "hassasiyet" göstermiyen cimri, kekeme birileri, belki başkalarının "bakan"ı olabilir ama, benim gibi gariban gâvur bir vatandaşın bakanı mı?

N'ayır! N'olamaz!!!

ruj meselesi

Bizim Evrensel'in kaptanları, bundan böyle çarşamba günlerinin yerine, pazarları yazmamı uygun görmüşler. Yazı işlerinden sorumlu çarkçıbaşı hatun kişi, bu konuda ne düşündüğümü, bir itirazım olup olmadığını sordu. Yanıtladım:

"Benim için hiçbir sakıncası yok. Deliye her gün bayram! Dahası; 'Pazar; gâvurlar, azar!!!'"

Nedenini, niçinini kurcalamadan cevabımın hemen ardından, çarkçıbaşı hatun sultan telefondaki konuşmasını sürdürerek, kendiliğinden bir de açıklama yapma gereğini, nezaketen gösterdi:

"Efendim yazılarınız çok hoş! Çok keyifli! Biliyorsunuz gazeteler genelde pazar günleri daha çok okunur. Sesinizi böylece daha çok duyurmuş olacağız..."

Anladığım kadarıyla; bu, bir "zoraki göç", bir "sürgün" değil, aksine; "taltif"miş! İçtenlikle söylendiğine inandığım bu sözler doğrusu pek hoşuma gitti; hatta, zevkten ağzım kulaklarıma vardı! Zaten gerekçesi ne olursa olsun bence önemli de değildi. Ha! Çarşamba, ha pazar! Ha Ali, ha! Veli! "Ayvaz kasap, hep bir hesap!"

Düşündüm, taşındım; yazdıklarımın tümü de gerçekten keyifli şeyler miydi? Hayır! Keşke keyifli, hoş yazılar yazabilseydim... Acaba ben mi yanılıyorum diye yazılarıma şöyle bir göz attım. Evet! Bir numaralı küfürbaz olmuşum! "Yetkili ağız"ların, örneğin bir ba-

kanın, örneğin bir muhalefet liderinin savurduğu bir küfrü; eveleyip, geveleyip, daha allayarak, pullayarak tumturaklı küfürlere dönüştürmüş, altına kopya kağıdı koyarak veya fotokopide çoğaltarak onlara gerisin geri bu kez ben özüm postalamışım! Eh! Ne yapalım, kabahat söleyende mi? Söyletende mi?

Doğrudur; "her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır!" Kimisi benim gibi yerken üstüne başına döker de, milleti üstüne güldürür... "Ossun!" İnsanları güldürmeyi seviyorum, güldürmek güzeldir, güldürürken mutlu kılabilmek, düşündürebilmek galiba çok daha güzeldir...

Neyse bu hoş ve de boş laflara bir nokta koyalım ve bugünkü "mesele"mize geçelim; bakalım hakikaten ne denli keyifli bir pazar yazısı döktüreceğiz!

Efendim sayın ve sevgili ve de iki gözümün nuru benim (!) okuyucalarım, nam-ı diğeriyle karilerim; söylemesi ayıp olacak ama ben yine de söyleyeyim! Sahi, genelde bir konuyu anlatmaya kalktığımızda, neden hep "söylemesi ayıp ama" dedikten sonra, yine de söylenmemesi gereken ve "ayıp" olan şeyleri söyleriz?! Doğrusu pek merak ediyorum ama, bugün bunu da "mesele" yapmayacağım. Zaten kesinlikle kararlıyım, bu yazım illa da hoş, illa da keyifli olacak! Bu gün Pazar ya!

Hani söylemesi ayıp benim de bir arabam var! Geçenlerde, nasılsa, trafik sıkışık! Arabanın direksiyonu ile göbeğim birbirleriyle kendi aralarında savaş verirken, havanın sıcaklığı, arabanın soğutucu sisteminin de dandikliği sonucunda, bunaldım; can havliyle, neşeli bir şeyler bulurum ümidiyle, moral takviyesi olur diye radyoyu açtım. Bir-iki cızırtılı istasyondan sonra nihayet net yayın yapan bir yerel istasyonda karar kıldım. Yayın Üsküdar'dan yapılıyormuş. Spiker hatunla, dinleyicisi diğer bir hanımın aralarındaki telefonla kurulan bağlantıya kulak verelim:

"Zıır!"

"Es selamünaleyküm!"

"Aleykümselam! Rahmetullahu..."

"Nasılsınız efendim? Biraz kendinizden bahsedin bize! Nereden arıyorsunuz? Ne iş yaparsınız anlatın! Anlatın!"

"Allahıma hamd-ü sena olsun! Bin şükür, çok iyiyim; evden arıyorum; Üsküdar'dan, ev hanımıyım, çocuk uyuyor, beyim işe gitti,

bir yandan çalıfasulyesi ayıklarken diğer taraftan can sıkıntısından, sizi arayayım dedim."

"Aman; iyi,iyi, orada havalar nasıl? Üsküdar demiştiniz değil mi? İyi, iyi bizim radyo da biliyorsunuz Üsküdar'da; burada hava sıcak, güneş var; ya orada?"

"Burada da var güneş! Şey... Bak hele radyocu kızım, sana birşey danışacağım. Bir 'mesele' var da..."

Trafik açılmıştı "Alo" yerine artık giderek "Es selamünle" başlayan telefon konuşmalarının nereye varacağını, bu geyik muhabbetinin sonucunu çok da merak etmediğimden, rayoyu bir an için kapatmayı veya şansımı bu kez başka bir istasyonda denemeyi düşündüm ama yapmadım; daha doğrusu kadının 'mesele'sine taktım! Öyle ya! Mesele neydi?

"Ben otuz dört yaşındayım; on iki sene evvel evlendim, beyim eskiden inanmayan bir insandı; mümin değildi; ben, ona 'Cuma'ya gitmesi için hep söyledim. Şimdi Allah'ıma hamdolsun her cuma muhakkak gidiyor, hiç ihmal etmiyor. Yalnız geçenlerde 'Cuma'dan döndükten sonra bana dedi ki; 'Bundan sonra artık ruj kullanmayacaksın! Çünkü rujun içinde domuz yağı var! Çünkü ruj gâvur icadıdır!' Hoca böyle söylemiş. Ben de ona; 'Ama ben seviyorum, üstelik böyle sana daha güzel görünüyorum' dedim ama beni dinlemiyor. Bunca yıllık kocamı iyi tanıyorum, eğer ruj sürersem vallahi billahi beni boşar! Şimdi ben ne yapayım?"

Doğrusu ilk günden beri olmayan aklımca güya önemli bulduğum noktalara parmak bastığımı, onları 'mesele' haline getirdiğimi ve belki de akıllı birileri de bunlara çözüm getirir diye düşünüyordum ama, anladım ki benim yazıp söylediklerimden çok daha önemli 'mesele'ler varmış!!!

koltuk ve sefalet meselesi

..."Vatandaş nasıl geçiniyor diye içim sızlıyor."
İçi sızlayan, vatandaşın nasıl geçindiğini de merak eden zat-ı muhterem kim mi, diye siz de merak ediyor musunuz? Şapkasıyla ünlü, arada bir de; şapkasını bırakıp, ardına bile bakmadan, cızlamı çeken bir "böyük" adam!

İçi neden mi sızlıyor?

"Bir kilo etin 250 bin, bir kilo peynirin 200 bin lira olduğu bir ülkede 6-7 milyon liraya ne alınır? Elektrik, kira hepsini biliyorum."

"Hepsini biliyorum" dediğine göre, nereden biliyor, diye merak mı ediyorsunuz? Biraz sabırlı olun lütfen! Bakınız ne kadar içten ve rahatlıkla yanıtlıyor:

"Kırk beş yıldır bu işlerin içindeyim."

Aziz Nesin insanlarımızın ne kadarının akıllı, ne kadarının aptal olduğunu kendisine göre bir oran içinde söyleyerek nihayetinde çekip gitti. Şimdi birileri yukardaki sözleri gönül rahatlığıyla hâlâ çıkıp söylüyorsa, acaba bu onun ne denli samimi olduğunu mu gösterir? Yoksa karşısındaki insanları aptal yerine koyarak onlara martaval okuduğunu mu? Aklı başında olan herkesin buna verebileceği yanıtla, bir de benim gibi aklı başında olmayan, hatta aptal olan birisinin vereceği yanıt tabii ki farklı olacaktır. Ama ben tüm aptallığıma karşın, yine de yukarıdaki "böyük" lafların kesinlikle samimi olmadığına inanıyorum. Bu zat-ı muhterem ve onun gibilerinin kesinlikle "içinin sızlamadığına" inanıyorum. Benim gibi; sizlerin de; aptal olduğunu düşündüğü için, böyle konuştuğuna inanıyorum. Yani kısacası; beni de,

sizi de aynı kefeye koyuyor! Üstümüze gülüyor! Burun kıvırıyor! Ve de bunu kendi ifadesiyle; "kırk beş yıldır" yapıp duruyor! Ama... Paçası sıkışınca, şapkasını aldığı gibi, vın!!!

"Bir kilo etin 250 bin, bir kilo peynirin 200 bin lira olduğu bir ülkede 6-7 milyon liraya ne alınır?"

Bu "böyük" adam, aynı zamanda bir "böyük mühendis" yani ya ki, bi "böyük hesap kitap" adamı! Altı-yedi milyona ne alınırın hesabını bile yapmaktan aciz olduğundan mı böyle soruyor? Yok! Hayır! Sümme haşa hayır! Biliyor, hem de cin gibi biliyor da, yine de işte "laf olsun torba dolsun" misali soruyor! O zaman biz de söyleyelim pirim...

Önce biri kışlık, diğeri yazlık iki dayalı döşeli ev! Sonra; birinin üstü açık, diğerinin üstü kapalı iki tane son model Jaguar araba! Sonra; biri Marmara'da, biri de daha açık denizlerde gezmek için iki yat! Biri Moda'da, diğeri Yeşilyurt'ta iki kat! Sonra; marka marka, çeşit çeşit buzdolapları, çamaşır makineleri, bulaşık makineleri, televizyonlar, sonra; kamyonlar dolusu çeşitli yiyecek ve içecekler, yani "bir ülke" dediğin bu vatan-ı milletin tüm insanlarının artık yemekten bıktıkları antrikot ve de bonfile etler, kuşkonmazlar, kuş sütlerinin yanı sıra, kalkan, levrek, barbunya gibi balıklar çavelalar dolusu! Efendime söyleyeyim; tüm ithal viskilerin enva-ı türlüsü! Saymakla asla bitiremeyeceğimiz kadar bir sürü ıvır zıvır alınır da, bu para biter mi zannediyorsunuz? Bitmez, pirim bitmez! İsterseniz tüm bu harcamalardan sonra geriye kalanın sadece bir kısmı ile katarlar dolusu hıyar bile alınabilir! Artan paralar mı? Onları da Boğaz'daki lokantalarla, beş yıldızlı otellerin garsonlarına bahşiş olarak bırakabilirsiniz! Hesap açık seçik ortada, aksini iddia edenlerin alnını karışlamak gerekir! "Böyük" insanlar memleketin başında, bu işin içinde olacaklar, "kırk beş yıl" hizmet edecekler ve bu hesaplar yanlış mı çıkacak?!... Heç "mömkün" mü?

"Hükümet bugün vardır, yarın başka hükümet gelir. Ama hepimizin bindiği gemi budur. Delersek su alır."

Doğru lafa can kurban! Altı-yedi milyon liraya, bunca şeyin alınabileceği, böyle refah bir gemiyi tabii ki hep beraber paylaşmak hiçbir ülkenin insanına nasip olmamıştır! Bu gemiyi yürüten bu "böyük" kaptanlara hamd-ü sena olsun! Tanrı onları daha nice kırk beş yıllar başımızdan eksik etmesin! Vee hiç kimse de aptallık edip gemiyi ba-

tırmasın!

"Devletin, memuruna insanca yaşayacak olanakları vermesi lazım. İşçi ve memuru mukayese etmekle yerden göğe haklısınız. Çalıştırdığı insanı günlük sıkıntılarla kıvrandırmaması gerekir."

Yukarıdaki sözleri birileri oturduğu koltuğunda sizin gözlerinizin içine bakarak, hemi de kafası dimdik söylüyorsa, söyleyebiliyorsa onun samimiyetinden şüphe edebilir misiniz? Eğer ederseniz vallhi de billhi de siz bu gemiyi batırmak isteyen moskof gâvurunun biri, bir vatan hainisiniz!

Evet pirim, hem "kırk beş yıldır bu işlerin içindeyim", hani bir yerde "bu işlerin piriyim" diyeceksiniz. hem de "vatandaş nasıl geçiniyor" diye "içiniz sızlayacak", ardından "her şeyi biliyorum, elektrik, kira..."

Şimdi sormak gerek: Bu sözlerde tutarlı bir taraf var mıdır acaba? Bu sözleri pazara götürüp satmaya kalkışırsanız acaba kaç para eder? Peki, kim getirdi bu gemiyi bu girdaplara, kim tayin etti onun rotasını? Kırk beş yıldan beri bu işlerin içinde olanlara inanmak gibi gaflet içinde olan insanlar mı? Acemice kaptanlığa soyunup, bunca yıl gemiyi sakin bir limana ulaştıramayınca, gemiyi zırt-pırt terkederek, terk etme mecburiyetinde kaldıktan sonra, bir de milletin karşısına geçerek, "Gemiyi delersek su alır, geçmişte su aldığı zaman oldu. Devleti yıpratmayalım." diyerek, bir de gemi edebiyatının, herkese yutturulması her zaman mümkün müdür? İnsanlar kendi bindikleri gemiyi batıracak kadar mı aptallar? Kırk beş yıllık laf salatasının hep böyle gelmiş böyle gideceğini mi sanıyorsunuz? Kırk beş yıl bu işlerin içinde olduğunuzdan ve sizin gibilerin yüzünden değil mi tüm bu insanların çektiği sıkıntı? Lafa gelince herşey tamam da, neden kırk beş yılın hesabını dobra dobra veremiyorsunuz? Geçen bunca zamana rağmen, hâlâ insanlarımızın çoğu 6-7 milyonlarla geçinmek, beş milyonluk asgari ücretlere talim etmek durumunda neden kalıyorlar, veya kaldılar? Yirmi beş yıl devletine hizmet ettikten sonra bir emekli işçinin, bir memurun eline geçen emeklilik maaşıyla ne "yiyemeyeceğini" ne "içemeyeceğini" bildiğiniz için mi içiniz sızlıyor?

Yoksa sorumlu olduğunuz boşa giden bunca senelerin vicdan muhasebesini yaparken hissenize düşen payın faturası mı bir an için bile olsa "içinizi sızlatıyor?" Kaptanlığını yaptığınız gemilerde hep çı-

macı konumunda bıraktığınız bu milletin gariban insanları haklarını istedikleri zaman da, nedense hep gemiyi delme durumundaki insanlar oluyor! Çünkü siz ve sizin gibiler yalnız bu ülkenin sevenlerisiniz de; diğerleri, hep gemiyi delip batırmak isteyenler! Çünkü ve zira ve netekim! Yurdunu sevmek, insanlarını sevmek yalnızca siz ve sizin gibilerin tekelinde olan bir "değişik sevgi!"

Ne tuhaftır ki ve ne gariptir ki bu değişik vatan sevgisinin bedeli kimilerine hep "koltuk", ama diğerlerine de "sefalet" olarak yansıyor!

anayasa meselesi

Karikatürcüler fakirliğin simgesi olarak genelde "yama"ları kullanırlar. Örneğin zayıf, sıska adamın kıçındaki yamalı pantolonuna tekmeyi indiren şişko göbekli bir patron çizerler. Böylece kıçına indirdiği tekmesiyle patron, işçisini kovmuş olur! Burada "yama" bir nevi acizliğin, fakirliğin, zavallılığın simgesi ise; "şişko bir göbek" veya bunu da tamamlayan "ağızdaki puro" da; kuvvetin, zenginliğin egemen olmanın temsilcisidir. Kuşkusuz usta çizerler sınıflar arasındaki bu farklılıkları, daha değişik şekillerle de çizerek yeteneklerini kanıtlarlar. Ben; burada, genelde hepimizin bildiği çok sıradan bu örneği vermeye çalıştım. Bu yazımla; özellikle son günlerde gündemde olan işçi-patron, devlet-işçi ilişkilerini konu etmeyeceğim. Gelişmeleri zaten hep beraber izliyoruz. Bu vesileyle de sendika yöneticilerinin boyu da posu da ayrıca ortada!

Bugünkü "mesele"miz anayasa değişikliği...

Efendim, "Askerlerin yaptığı anayasa" artık sizlere ömür! Bundan kelli, netekim yaşasın! "Sivil anayasa!!!"

Bakın mesele nedir biliyor musunuz? Aslında çok iyi biliyorsunuz; ama ben, yine de ukalalık edip bir iki satır laf etmeden yapamayacağım.

Evet bu kocaman kocaman adamlar, abla ve amcalarımız milletin gözünün içine bakarak, her zamanki gibi yine martaval okuyarak milleti uyutmaya çalışıyorlar. Peki, bunu neden mi yapıyorlar? Çünkü onlar "akıllı"; millet, "andavallı!"

Anayasayı değiştirdiler mi? Hayır! Resmen yalan konuşuyorlar! Resmen yalan söylüyorlar! Bildiğiniz gibi anayasa değişmedi; sadece bir iki yama ile geçiştirildi. Geçiştirildi ama, bu "böyük böyük" adamlar sanki "çok böyük" bir iş yapmışlar gibi, bir de "değiştirdik" diyerek vaveyla kopardılar.

Zaten değişmediğinin en bariz kanıtı da, yine 8. maddenin gündeme geleceğini söyleyip gevelemelerinden belli değil mi? Madem ki tekrar ele alınacak idi; alınması önemli ve gerekli idi; neden bir çırpıda bu işler halledilmedi, veya edilemedi? Yok! Maksat dostlar alış verişte görsün misali, önce bir yama! Sonra günün birinde gerekirse yine bir yama! Sonra; "Yok bu yamanın rengi uymadı; bir başka yama gerekir" diyerek yeni baştan bir yama! Neden hep yama da; köklü, adam gibi bir defada bu işler olmaz ve de olmuyor? Çünkü onlara göre bu gariban fakir millete ancak böyle eften püften yamalar yakışır! Çünkü; bu milletin kıçındaki pantolonu gibi, sırtındaki ceketinin dirsek yerlerinin yamalı olduğu gibi, anayasası da ona uygun olarak hep böyle yamalarla güya onarılacak! Yani kısacası; "ölme eşeğim ölme meselesi!"

İmdiii, insanlarımız dün olduğu gibi, bugün de; bu, "sivil anayasa" ile vatanın sathi mealinde düşüncelerinden dolayı, yazıp söylediklerinden dolayı içeri tıkılmayacak mı? Düşüncenin suç sayıldığı bir ülkede, insanlar özgür iradeleriyle değil de, "başkaları gibi düşünme" zorunluluğunda iseler, buna mecbur bırakılıyorlarsa ve anayasa düne göre sadece bir yamalıkla allanıp pullanarak ortaya atılıyorsa ve bunun adı da, "sivil anayasa" ise bırakın da buna biraz da kargalar gülsün!

İşin tuhafı; sağcısı, solcusu, köktendincisi, hacı, hoca, öğretmen, profesör, tüccar, esnaf, işçi, emekli, memur, yazar, çizer insanların yanı sıra, "böyük" yöneticiler, milletin vekilleri, milletin bakanları, sabah akşam, aç karnına, tok karnına her Allahın günü bu "asker kökenli" anayasanın değişmesi gerektiğini, bu anayasanın millete "dar" geldiğini, 3-5 omuzu kalabalık generalin dayatmasıyla hazırlandığını, millete de dolaylı olsa zorla kabul ettirildiğini hep söyleyip dururken, bu anayasa ile hiç kimsenin başının hoş olmadığını vurgularken de nedense hep elleri kolları bağlı kalır. Bu anayasayı millete reva görenlere de, yine nedense, bir türlü hesap sorulmaz, sorulamaz!

Eh! Sağlık olsun! Vatanını ve milletini çok seven (!) kimi insanlar, milletin seçtiği ve "benim vekilimdir" dediği insanları bir gece yarısı palas pandıras "hassittir!" deyip kovaladıktan sonra, "ülke öyle değil, nah! işte, böyle yönetilir!" diyerek keyfince hareket edebiliyorsa, bunu da yaparken hep "Vatanın bölünmez bütünlüğü"nü koruduğunu söyleyip; diğerlerini, yani milletin temsilcilerini, hani du-

varında "hakimiyet kayıtsız şartsız milletindir" yazılı Meclis'te, milletin seçip gönderdikleri insanları dipçik zoruyla, tekme tokat kovalayıp, bir de; "beceriksizler, bir cumhurbaşkanını bile seçemiyorlar" diye horlayarak, ardından da "vatanı kurtarmaya"(!) soyunup sonunda da her şeyi berbat edip, aynı noktadan çok daha gerilere götürdükten sonra, "Hadi bana eyvallah, kalın sağlıcakla" diyerek elini kolunu sallayarak kendisini güzel yurdunun en güzel bir koyunda ömür billah, yaşamını garantiye alabilecek kanunlarla koruma altına aldıktan kellim, hobilerine dönerek gününü gün edebiliyorsa, onun miras bıraktığı "cunta anayasası"nı "hakikaten" değiştirerek geçmişin hesabını soracak kadar yürekli insanların çoğunlukta olmadığı bir millet meclisinde; kim, neyi değiştirdiğini iddia edebilir ki?!

Kimileri canı istediğinde dipçik zoruyla, sabah-akşam meclisleri dağıtıp millet iradesini hiçe sayarak milletin seçtikleri kişilerden ve güya "millet adına" hesap sorarak, kendi kurduğu mahkemelerde yargılayıp içlerinden birkaç tanesini darağaçlarında sallandırdıktan ve kendi egolarını tatmin ettikten sonra, sanki çok iyi bir halt etmiş gibi, sanki herşeyi düzlüğe çıkarmış gibi, ardından da lütfederek(!) millete kendi vekillerini yeni baştan seçme olanağı tanıyıp(!) bir kenara çekilebiliyorsa; aradan geçen bir on sene, bir yirmi sene sonra aynı senaryolar yazılıp, aynı filmler bu kez öncekileri taklit ederek başkaları tarafından yeniden ve aynen tekrarlanabiliyorsa; ve silah zoruyla yaptıkları da, yaptırdıkları da hep yanlarına kâr kalabiliyorsa, tüm bu senaryoların oynanmasından yakınan, sıkıştıkça şapkasını alıp gidenler, milletin hakiki vekilleri, yani seçilenler, yani millet meclisinde "namus ve şeref" yemini eden insanlar yeri ve zamanı geldiğinde neden ve niçin bunun hesabını bu insanlara sormazlar?

Bunu sormayıp, 'aman sende!' deyip geçiştirdikleri zaman, bir on yıl yirmi yıl sonra bu filmin sil baştan tekmili birden bu "Sinemada" yeniden oynanıp devamının gelmeyeceğinin garantisini nasıl verebilirler?

Anayasa değişmedi! Değişemedi! Değişemezdi! Çünkü bunu yapabilmek için önce kafaları değiştirmek gerekliydi, ama kafaları değiştirmek yerine günlük oportünist hesaplarla uğraşıp, yamalıklarla geçiştirip insanları uyutmak kimilerine göre hep en geçerli akçe! Ama aldanıyorlar. Kendilerine ve temsil ettikleri insanlara karşı saygısızlık ediyorlar. Çok yazık! Çok ayıp!!!

düşünce özgürlüğü meselesi

Aklımca, pardon! Olmayan aklımca, bugün gazetelerdeki "promosyon" konusunu ele alacak, "promosyon" adı altında sergilenen çirkefliğe değinecektim. Ne ki Yeni Politika gazetesinin kapatıldığını okuyunca "promosyon" rezaletini, bir başka tarihe erteledim.

Kanımca bir gazetenin kapatılması, gerekçesi ne olursa olsun, yanlıştı. Hayır! Yanlış değil, utanç verici bir durumdu. Kimler için mi? Tabii ki o ülkede yaşayan herkes için. Evet! Herkes için! Çünkü insanların özgür haber alma hakkı, bizatihi onu kollamak, onun haklarına sahip çıkma mecburiyetinde olan "devlet"in ta kendisi tarafından ihlal ediliyordu. Devlet, kendi anayasasını kendisi hem de tüm vatandaşlarının gözünün içine bakarak kendisi çiğniyordu.Bu, devletin kendi vatandaşını "insan" yerine koymadığının en bariz delili değil midir? Zira, insanı "hayvan"dan ayıran en belirgin özellik onun "düşünen" bir yanının olmasıdır. Bundan dolayı bazı düşünürler, insanı tanımlarken "İnsan, düşünen bir hayvandır" demişlerdir.

Düşünmek; insan olmanın, olmazsa olmazıdır! Düşünmek, sadece düşünmek değildir tabii ki. İnsana yakışanı, düşündüğünü, özgürce yazıp söyleyebilmesidir...

Devletin en önemli görevi, kendi insanlarının "özgürce" düşünmelerini temin edecek imkânları yaratmasıdır. Devlet, kimi insanlar kendi istediği doğrultuda düşünmüyor diye kendi vatandaşlarının düşünme özgürlüğünü gasp edemez! Ettiği takdirde hukuksal bir suç işlemiş olur ki, bu da devletin devlet olma özelliğini

kaybetmesi anlamına gelir...

Demokrasilerde her türlü düşüncenin yeşerip gelişmesi prensibi vardır. Başkalarının düşüncelerini doğal olarak beğenmeyebilirsiniz ama, düşüncesini beğenmediğiniz insanın ağzına yumruğu indirmeye de hiç bir zaman hakkınız yoktur! Devlet de düşüncesini beğenmediği insanı alıp "içeri" tıkıyorsa, "basını susturabiliyorsa" eninde sonunda kendi açtığı kuyuya kendi düşecektir. Vatandaşının özgürce düşünmediği, düşüncesini özgürce söyleyemediği hangi ülke "gelişmişlik" düzeyine erişebilmiştir ki?

Bu kadar laftan sonra özetlemek gerekirse; bir ülkede eğer bir gazete veya herhangi bir yayın kurumu sansüre tabi tutuluyorsa, o ülkede yanlış bir şeyler var demektir. Hayır! Yanlış bir şey değil, çok büyük yanlışlıklar var demektir. Bu, o ülkede devletin halkını "ahmak" yerine koyduğunun göstergesidir. Bu, o ülkede devletin halkına, bireylerine; "Sen düşünme! Ben senin yerine zaten düşünüyorum!" demesidir. Bu, o ülkede devletin kendi vatandaşına "manevi işkence" uygulamasıdır.

Bu ülkede yayınlanan, hatta kimilerine göre "zındık" diye nitelendirilen, benim de fikirlerine hiç mi hiç inanmadığım, kendimce yanlış bulduğum bir gazete de kapatılmış olsaydı bu satırları aynen yazmayı görev addederdim. Kim olursanız olunuz; düşüncenize saygı duyulmasını istiyorsanız, öncelikle siz de başkalarının düşüncelerine saygılı olmak zorundasınız. Bunun başka da yolu yok. Ha! Var! Diyorsanız, üstelik; bu, kimi zaman bir tekme, bir tokat, bir cop, "işkence" gibi insanlık dışı bir uygulama ise; o zaman, bu konuda söyleyecek sözümüz yok! Çünkü bizim işimiz "zorbalık" değil, "hakiki" demokrasinin gereğini vurgulamaktır.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 19. maddesini aynen aktaralım:

"Her ferdin fikir ve ifade hürriyetine hakkı vardır. Bu hak fikirlerinden ötürü rahatsız edilmemek, memleket sınırları mevzuu bahis olmaksızın malümat ve fikirleri her vasıta ile aramak, elde etmek ve yayma hakkını gerektirir."

Bu ne demektir? Devlet bile olsanız, insanların düşüncelerine "pranga" vuramazsınız!

"Onurlu" bir meslek olduğu her Allah'ın günü söylenip yazılan, gazetecilik mesleğinin sayın "onurlu" yazar ve çizerleri, yöneticileri

tüm çalışanları, zaman şimdi "çarşaf, televizyon, kefenbezi prezervatif, dondurma" pazarlamak zamanı değildir! Zaman 'Gazetecilik onurunu' kollamak, kurtarmak zamanıdır!

Düşündüklerini yazdığı, kendince "kendi gerçeklerini" söylediği için bir yayın organının kapısına kilit vurulabiliyorsa, diğer meslektaşlar da bunu görmezlikten gelip, susuyorlarsa, "onurlu" olmayı bırakın bir tarafa, "utanç" içinde olmalıdırlar...

Öyleyse; "Susma! Sustukça sıra sana gelecek!"

idam meselesi

Suudi Arabistan'da bazı vatandaşlarımızın başlarının kılıçla vurulmasıyla birlikte; milletçe, bir vaveyla kopardık. Herkes kendi kafasına, kendi beyin, beyincik ve omuriliğine göre bu infazlar konusunda ahkâm kesip, nutuk attı. Cumhurbaşkanından sokaktaki vatandaşa kadar, bunu dile getirmeyen insan neredeyse kalmadı. Belli ki bu konu, politikacılarımızın gündem değiştirmesi gerektiği zamanlarda yine temcit pilavı gibi insanlarımızın önüne sürülecek. Konu çok ilginç. İlginç, zira içeriğinde önemli kavramlar var. Ne mi var? Ne yok ki! Önce "insan hakları", sonra "adalet, hak, hukuk", ardından "şeriat", nitekim "merhamet ve merhametsizlik" var! Ayrıca, "kılıçla baş koparma"nın yanı sıra; bir de "asarak", "kurşunlayarak", "elektrik" veya "zehirli gaz"la insan boğazlamanın hangisinin daha insani(!) hangisinin daha hukuki(!) olduğunun tartışması var! Dahası; Amerikan yada bir İngiliz "kefere"siyle, az gelişmiş veya geri kalmış Müslüman bir ülkenin örneğin Türk, Bengladeşli, Pakistanlının, Suudi kanunları, hukuk kuralları yerine, neden "guguk" kurallarıyla değişik kefelerde tartılması sorunu var! Yani sözün kısası; "yok", yok! Her şey var. Kırk kısım tekmili birden!

Bu konuda "yetkili" ağızların yumurtladığı lafları sokaktaki "yetkisiz" ağızların çoğu da ya onayladı veya içinden kendince "yuh!" çekti. Aslında değişen bir şey yoktu; olanlar olmuş, gariban insanlar kılıçla doğrandıktan sonra; "takke düşmüş; kel görülmüştü!" Bu durum karşısında kimileri de hemen kolları sıvayıp zevahiri kurtarmaya kalkıştılar. Kimdi bunlar? Her konuda olduğu gibi yine halkı

aptal, enayi, koyun yerine koyanlar! Yani: "Bu memlekeeet, bu milleeet, benim vatandaşım..." nutuklarıyla, bugün söylediklerini yarın unutan, unutmak ne kelime, inkâr eden "yönetici"ler! Hepsi mi? Evet, hepsi! Al birini vur ötekine!

Sanki Amerika kıtası, yeni baştan keşfediliyormuş gibi, sanki Suudi Arabistan'da, daha düne kadar baş kesmeler yokmuş da, bir gün veya bir gece içinde gerçekleştirilmeye başlanmış gibi, medyanın da pompalamasıyla devekuşu misali başımızı kumdan çıkarıp milletçe bir vaveyladır koparmaya başladık... Neden? Çünkü; bu kez kesilen başlar, uçurulan kafalar Sudanlı, Hintli, Senegalli başları değildi... Çünkü; bu kez kesilen başlar, "bizim" insanlarımızın başlarıydı! Suudi hapishanelerinde daha düne kadar, kaç vatandaşının mevcudiyetinden dahi habersiz olan sözümona "yetkililer", birdenbire vatan evlatlarını kurtarma operasyonuna soyundular! Üstelik bu operasyon için top, tüfek, zırhlı araç, uçak, helikopter ve trilyonlarla para da gerekmiyordu. "Molla"nın dilinden anlayan birilerini göndertip, bir-iki lafla bu peynir gemisi nasıl olsa yürütülecek, böylesine ayaklarına kadar gelmiş olan politik bir yatırımdan da herkes kendisine düşen payı sinsice ve kurnazca "aparmış" olacaktı. Laikler: "Nah! İşte! Şeriat, bu. Eyyy! Ahali gözlerini iyice aç!" diyerek kendilerince, "aba altından sopa göstereceklerdi" ama, yıllardan beri devletin bütçesinden diyanete akıtılan trilyonların neden giderek milli eğitime harcananları sollayıp geçtiğini de gözardı edebileceklerdi.

İmdiii şapkamızı önümüze koyarak düşünelim: "İnsan haklarına saygılı olmak gerekir" diye ima yollu bir düşünceye; bir ülkedeki "yetkili" bir ağız tepki olarak "orospuuu!" diyebiliyorsa; yine bir başka "yetkili" ağız, ülkedeki çeşitli etnik halkları görmezlikten gelerek, hepsini bir çırpıda inkâr ederek, onların varlığına bile tahammül edemeyerek, hepsini bir kalemde "ne mozaiği ulaan!" diyerek kimliklerini bile silmeye kalkışabiliyorsa; yine aynı ülkede, "halkların kardeşliği, insan hakları" gibi kavramlar, "bölücülük", "ihanet", "vatan hainliği" anlamını taşıyabiliyorsa, böyle yorumlanabiliyorsa; başka ülkelerin insanlarının boyunları koparıldığında gıkı bile çıkmayıp susan kimseler, sıra kendisine, kendi insanına geldiğinde; "İnsan haklarını koruyan havari" kimliğine sözüm ona bürünebiliyorsa; dahası: "Susma, sustukça sıra sana gelecek!" sloganı, ülkesindeki birçok insanın artık kendisini bizatihi kendi devletine

karşı koruma içgüdüsü haline getirebilmişse; üstüne üstlük kendi kanunlarında da idam hükmü kanburunu hâlâ sırtında taşıyorsa, başkalarına ne yüzle ne söylemeye hakkı olabilir ki?

Sapla samanı birbirinden ayırt etmek için ulema olmaya hiç mi hiç gerek yok! Ya öldürmeye, yani "hukuksal yolla infaza (!)" karşısınızdır; ya da, değilsiniz. Gerisi safsata ve boş laftır.

Tabancayla öldürmenin daha insanî(!), kılıçla öldürmenin vahşice, asarak infazın çok daha iyi(!) olduğunu söylemek, olsa olsa geri zekalı, beyinsiz, aptal kişilerin konusu olmalıdır. İnsanları onlarca sene hapishanelerde "bugün-yarın" asılacak diye bekletip, sonsuz bir işkenceye tabi tutarak; ardından da, asmamayı hünermiş gibi göstermenin neresinde insanî bir duygu olabilir ki? Zaten bu konuda bakınız olaya ne denli insanî (!) bir yaklaşım içinde bakıyor, koskoca bir hukuk adamı, bir koskocaman başsavcı:

"İdam cezası verildiyse eğer mutlaka infaz edilmelidir. Bu cezanın geri bırakılması veya ertelenmesi, aynı fiillerin başka kişiler tarafından yeniden işlenmesine neden oluyor. İdam cezası verilsin ya da verilmesin münakaşasına girmiyorum. Zaten anlaşmazlık da burada başlıyor. Düşünebiliyor musunuz; bir orgeneral, bir korgeneral, bir devlet adamı, bir başbakan veya devlet başkanı illegal bir örgüt mensubu tarafından öldürülüyor. Bunun karşıtını, ceza yasasında idamla tayin ediyoruz."

Bakınız ifadede bile "tayin" sözcüğü geçerli. Yani; ölüm fermanı, hukuki yolla tayin ediliyor. Böyle olunca da benzer suçlar hiç işlenmiyor(!) oysa aslolan idam cezasının verilip verilmemesi konusunun tartışılmasıdır. Halbuki "esas" bir yana bırakılıp "detay"larla uğraşılıyor. Veee böylece sadece işin şekli, yani "kırk katır mı, kırk satır mı" meselesi konuşuluyor...

Bir orgeneralin öldürülmesinin karşıtı idam diye saptanabiliyor da; aynı orgeneral veya cuntası, bir gecede milletin seçtiği insanları apar topar kovalayıp sonra da kendi kurduğu mahkemelerde daha da doğrusu kendi borozanının öttürüldüğü mahkemelerde güya yargılatıp (!) astırabiliyorsa; onu taklit eden diğerleri de gencecik insanları darağaçlarında sallandırdıktan sonra cumhurbaşkanı koltuğuna çöreklenip oturabiliyorsa; bunun da hesabını vermiyorsa, bu ne menem "legal" bir iştir? Demokrasi ile idare edilen ülkelerde hangi askerin, hangi generalin, hangi neferin böyle bir hakkı vardır? Dahası ve en

önemlisi; hangi askeri darbenin kökeninde eninde sonunda "illegal"lik yoktur ki? Zaten bundan dolayı değil midir ki darbelerde muvaffak olmayanların da kelleri hukuk adına güme gidiyor!

Evet, oyunu kurallarına göre oynamak gerekir. Hukuk, her zaman hukuk olma özelliğini taşımalıdır. Yerine ve zamanına, kişiye, hele hele kişilerin keyfi yorumuna kaldığı zamanlarda hukuk olma özelliğini yitirir ve de tam anlamıyla "guguk" olur!

Kısacası başların kılıçla koparılıp koparılmaması tartışması, işi sadece hafife almaktır. Aslolan, önemli olan, idam meselesidir. Önemli olan tüm insanların başlarıdır. Sadece; bir grup, sadece bir ırk, sadece bir din, bir köken meselesi hiç mi hiç değildir; olmamalıdır. Ha, olaya sadece "bizim insanlarımız" boyutuyla bakıp popülist yaklaşımlarla vaveyla kopartmayı hüner sayıyorsak, aynaya baktığımızda da insanlık adına utanmamız gerekir!!!

insan hakları meselesi

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), insan haklarının okullarda ders olarak okutulması kararını almış ama, henüz programını hazırlayamamış...

Yukarıdaki satırlar gazetelerden aldığım bir özet. Doğrusu Milli Eğitim Bakanlığı'nın "insan hakları"nı konu edecek bir ders programını gündeme almış olmasını, insan haklarına bir nebze saygısı olan herkesin hiç tereddütsüz alkışlaması, bunun için şapkasını çıkarıp yerden göğe kadar saygı duyması gerektiğine inanıyorum. Kanımca MEB, MEB olalı belki de tarihinde ilk kez bu kadar olumlu bir karar almış. Kutlamak ne kelime, şapka çıkarmak ne kelime, böylesine insancıl, böylesine hümanist bir karar karşısında insanlık adına MEB yöneticilerine kul köle olmak bile az gelir.

Önemli olan bu eğitim yılına yetişmesi veya yetişmemesi değil, önemli olan böyle bir kararın alınması. Bu yıl olmazsa, öbür yıl, o da olmazsa daha ertesi yıl nasıl olsa gerçekleşir. Her şey iyi de bu dersleri verecek insanlar, bu eğitimi gerçekleştirecek eğitimcilerin ne denli hazır oldukları pek malum değil.

Bilindiği gibi eski deyimiyle "tedrisat", şimdiki adıyla "eğitim" dediğimiz kültür birikimine katkı, öncelikle evlerde aileler tarafından gerçekleştirilir. Okul çağı geldiğinde de devlet; "Milli Eğitim" politikalarıyla yurttaşlarına, kendi insanlarına gereken eğitimi, örf ve adetleriyle pekiştirerek yön verir. Başka ülkelerde ne denli gerçekleştirilir bilemiyorum ama; bildiğim kadarıyla, bizler okul sıralarında hep "vatan sevgisi"yle büyütüldük. Yani bizim okullarımızda "önce vatan" kavramı, dağarcığımıza tüm öğretmenlerimiz

tarafından işlendi; nakşedildi. Vatan sevgisiyle dopdolu, vatan toprakları uğrunda gözünü kırpmadan ölmeye her an hazır bir neslin ahvadı olarak gururlu olmamız gerektiğini; daha alfabeyi sökmeye çalıştığımız ve "karga karga gak dedi" tümcesini okumaya başladığımız günlerde elhamdüllillah adımız gibi ezberledik! Bizler, vatanımızda insan gibi yaşamak varken nedense hep ölmeyi onurlu bir felsefe olarak benimsedik. Şimdi okullarımızda "insan hakları" konusunu gündeme getirmeyi düşündüğümüze göre, demek ki vatanı bunca seven insanlarımızın çocuklarına, "vatan sevgisi"nin yanı sıra ana, baba, kardeş, arkadaş sevgisinin de dışında ayrıca bir de genelde "insan sevgisi"nin bulunduğunu ve de bu insanların da hak ve hukuklarının olduğunu öğretmenin, yeri ve zamanı geldiği kanaati hasıl olmalı ki; böyle bir çaba içine düşmüşüz. Zararın neresinden dönülürse orada mutlak bir kâr olduğuna göre, yiyip içip önce Tanrımıza, sonra Milli Eğitim'i yürüten bugünkü yetkililerimize şükranlarımızı sunmamız gerekir.

İşin bu faslını geçtikten sonra, şeytanın hep ikide bir getirip aklımıza taktığı bir şeyi de sormadan edemeyeceğiz: Peki, bu insan haklarına bunca saygı nasıl oldu da birilerinin akıllarına şıp diye geldi? Demek ki; memleketimizin insanlarına, "insan olmanın" ne demek olduğunu, bireylerin ne gibi haklarının mevcut bulunduğunu öğretmenin geç de olsa zamanı gelmişti! Çok şükür bizlere bu günleri gösteren rabbimize!

Bilindiği gibi iyi bir eğitimin, nazari bilgiler yanında bir de pratik deneylerle pekiştirilmesi daha uygun olur. Bu nedenle de okullarımızda nazari bilgileri derslerinde veren öğretmenler, öğrencilerini ayrıca o derslerin laboratuvarlarına da götürürler. Böylece fizik, kimya, biyoloji gibi dersler de nazari bilgileri deneylerle de pekiştirilip irdelenir; doğrular, bir de bilimsel olarak laboratuvarlarda gözler önüne serilir.

Her şey iyi hoş da, insan haklarının konu edileceği derslerin laboratuvarları var mıdır? Yoksa; hemen oluşturulmaları gerekir mi?

Kanımızca zaman kazanmak için, ilk aşamada MEB yetkilileri hemen İçişleri Bakanlığı'ndan gereken yardımı sağlamalıdırlar. Bu konuda, İçişleri Bakanlığı'yla kurulacak koordinasyonun faydalı olacağından hiç kimsenin şüphesi olmamalıdır. Hal böyle olunca her halükârda ilk müracaat laboratuvarları karakollar olmalıdır. Öğ-

renciler toplu halde öğretmenlerinin eşliğinde semt karakollarını görmeye, izlemeye yönlendirilmelidir. Böylece öğrenciler vatandaşların bu "pembe" ve "şeffaf"(!) karakollarda ne denli nazik ve sevgiyle (!) karşılandıklarını, kucaklandıklarını, görevlilerin "insan hak ve hukukunu korumak için" ellerinden geleni ardlarına koymadıklarını bir bir gözleriyle görüp, kültürlerini artırmalıdırlar...! Daha sonra sırasıyla hapishane ve tutukevlerine geziler tertip edilmelidir. Bu geziler günübirlik piknik gezileri şeklinde olursa belki de daha eğlenceli olur. Bu konuda yetenekli hapishane müdürleri öğrencilerin eğitimine katkıda bulunmak için nezarethaneleri, koğuşları, volta mekânlarını, hücreleri, tabutlukları tek tek göstermeli, hepsinin hakkında mütemmim bilgileri vermeli, buralarda insanlara, vatandaşlara ne denli "insanca" davranıldığını(!) deneylerle ve kendi yöntemleriyle bir kez daha gösterip gözler önüne sermelidirler. Ayrıca ve de özellikle "fikir suçlu"larının yani; "hindi gibi düşüneceklerine, papağan misali öten" bu insanların ne denli "vatan haini", "bölücü" olduklarını kanıtlamak için, bu insanların yazdıkları kitapları, çizdikleri karikatürleri de gösterip, çocukların hem zihinsel hem de görsel açıdan bilgilendirilmeleri gerekir. Onlara büyüdükleri zaman zıttırım "haince" düşünceler üretmemeleri konusunda telkinlerde bulunulmalıdır. Tüm bunlara karşın laf dinlemeyenlerin, düşüncelerini fütursuzca söyleyenlerin ise nasıl ve hangi yöntemlerle "törpülendiğini" bu konuda ne tür laboratuar araç ve gereçlerinin kullanıldığını; bu "işkence" laboratuvarlarında yine insanlık adına insanların nasıl inim inim inlettirdiklerini, ve kimilerinin de sadistçe bundan nasıl zevk aldıklarını deneylerle göstermek gerekir. Tüm bunların yetmediği zamanlarda yine de birtakım insanların hâlâ akılları başlarına gelmediği taktirde; yol kenarlarında, kuytu ormanlarda, köprü altlarında "faili belirsiz öğretmenlerin" laboratuvar çalışmaları sonucunda nasıl öte tarafı boyladıklarının, dahası "insan haklarına saygının bir kanıtı olarak" ibret-i alem için ayrıca öğrencilerin bilgisine ve ilgisine sunulması gerekir!

İnsan haklarının okullarda ders olarak okutulması mı? Haydi canım! Daha ciddi konularla ilgilenelim lütfen...!!!

tomris hanım meselesi

Sevgili Tomris Hanım,
Size bu açık mektubu yazdıktan sonra yaşamınızda ne tür gelişmeler olacağını şahsen bilmem mümkün değil. Sizin de kesinlikle hayatınızın bundan böyle nasıl yönleneceğini doğrusu pek tahmin edebileceğinizi de sanmıyorum. Zira ülkemizde bugünden yarına gündemin nasıl geliştiğini, olayların nasıl ve kimler tarafından anında nasıl çarpıtıldığını şu günlerde bizatihi siz de yaşayarak acı da olsa öğrenmiş bulunuyorsunuz.

Bu mektubu yazma nedenim, kıt aklımla size akıl hocalığı yapmak değildir. Maksadım sizinle biraz sohbet, becerebildiğim kadarıyla bir-iki laf etmektir.

"Ne hallardasınız?" diye sormuyorum. Ne hallarda olduğunuzu şu günlerde bilmeyen mi kaldı? Neyse; sözümüze "bismillah" diye başlayalım; ve en son söylenecek sözü baştan söyleyelim:

Evet sevgili Özden Hanım, bilerek veya bilmeyerek tabiri caizse, "bir çuval inciri berbat ettiniz!" Evet; evet, bir çuval incirin içine ettiniz! Çünkü söylenmemesi gereken, çünkü düşünülmesi bile suç olan lafları hem de ardı ardına, hem de gözü kara bir çırpıda söylediniz! Senelerden beri: "Şehitlerimizin kanı yerde kalmayacak... Caaaak... Caaakkk!" deyip laf ebeliğiyle mangalda kül bırakmayan kimi insanların gözlerinin içine bakarak şöyle seslendiniz: "Benim eşim şehit değil; çünkü şehit iki ayrı ülkenin arasındaki savaşta olur". Şimdi eğri oturup doğru konuşalım; bu laf, yenilir yutulur bir lokma mıdır? Bu lafı alıp pazara götürseniz beş para eder mi?! Onlarca

sene, yüzlerce şehit kanının akıtıldığı bir ülkede siz eşinizin "şehit olmadığını" söyleyecek cesareti kendinizde nasıl bulabilirsiniz?! "Erken öten horozun ne denli çabuk boğazlandığını" bilmeyecek kadar mı bu ülkeye yabancısınız? Eşiniz bile olsa şehit olup olmadığına siz mi karar vereceksiniz? Ayrıca eşinizin hangi şartlarda öldüğünü siz nasıl bilebilirsiniz ki? Ölmüşse ölmüştür! "Şehit olmuştur!" dendiğine göre de: "Şehit olmuştur!" Va mı bunun bir başka izahı?!

Bunu geçelim: Daha da ileri gittiniz! Ayağınızı yorganınıza göre uzatacağınıza; aksine, meydanı boş bulduğunuzu sanarak, bacaklarınızı da yongandan dışarı sarkıttınız! Şimdi bir kez daha eğri oturup doğru konuşalım: "Kocam için devlet töreni istemiyorum" demek hakkını kendinizde nasıl bulabilirsiniz?! Devlet; kimler için, ne zaman, nerede, nasıl ve niçin tören düzenleyeceğini bilmez mi?! Bunu "devlet"e öğretmeye kalkışmanın ne denli "devletin haklarını gasp etme" anlamına geldiğini bilemeyecek kadar mı zekâ yoksunusunuz?! Hadi; bir an için, gerçekten de ne denli bir pot kırdığınızı, ne denli bir gaf yaptığınızı, koskocaman bir çamı nasıl devirdiğinizi bilmeyecek kadar saf olduğunuzu kabul edelim: Peki söyler misiniz maazallah yarın sizler gibi başka kendini ve de haddini bilmez(!)ler de aynı lafları eveleyip gevelerse veya kendinde bu cesareti görüp böylesine saçmalarsa(!) nice olur bu memleketin hali? Devletin var olduğu yerde; bireylerin hakkı mı olurmuş! Devletin; "birey için" değil, bireylerin; "devlet için" var olduğunu, şu kadar yıllık demokrasi yaşamımızda hâlâ öğrenemediniz mi?! Dahası on senede bir neredeyse saat sarkacı gibi periyodik olarak silahların gölgesinde kırpılıp, kuşa dönüştürülen demokrasi tarihimizde bunları nasıl oldu da bugüne değin hâlâ kavrayamadığınızı da anlamak cidden mümkün değil! Bitmeeedi! Daha da büyük herzeler karıştırıp, daha da büyük saçmalıklarla devam ettiniz! Üstelik uslu uslu susarak, bir şehit karısına yakışır vakarla, "binlerce koca bu vatan için feda olsun!" diyerek daha önceki bağrı yanık dullar gibi, bağrı, ciğeri dağlanmış analar gibi, babalar gibi, gözü yaşlı çocuklar gibi gidenlerin ardından ağıt yakan sevgililer gibi davranacağınıza, yine boyunuzdan büyük laf ettiniz! "Kocam da, ben de bu sorunun ölmek ve öldürmekle çözüleceğine inanmıyorduk" diyerek tıkır tıkır dönen tekerleğe çomak soktunuz! Hem çok ayıp ettiniz, "hemi de" günah işlediniz!

Bir şehit hanımına yakışır mıydı bu laflar? Çok kötü bir örnek oldunuz; çok! Bakın sizin gibi "vatan haini" kimi insanlar, kimi gazeteler de aynı yolu izliyorlar. Nah! İşte! Onlardan biri LE-MAN haftalık "hain" gazete(!) 17 Eylül Pazar günkü sayısında ne diyo:

"11 yıldan bu yana, Güneydoğu'da süren acımasız savaşta 20 bin insan hayatını kaybetmiş, 2 bine yakın köy boşaltılmış, yakılmış, insansızlaştırılmış, yüzbinlerce insan göçe zorlanarak kendi topraklarından sürgün edilmiş. Devlet, trilyonlarca liralık kaynaklarını bu savaşa akıtmış, savaş karşıtlarının, iktidarın elebaşları tarafından 'vatan haini' olarak ilan edildiği Türkiye'de savaş tüm gaddarlığıyla devam ediyor. Faturası insan hayatıyla, işçinin, köylünün, memurun vergileriyle ödenen bu savaşın getirdiği rant her şeyin önüne geçiyor. TOBB'un raporuna göre, içlerinde çoğunluğu asker, özel tim, korucu ve polislerin oluşturduğu 3 milyon insan bu rant ile 'geçiniyor'. Kimileri Ankara'da masanın başında, kimi ilçede, mezrada, dağda 'konuşlanan' bu insanlar kelle avı peşine düşmüşken, kardeş kavgasının bitmesini isterler mi acaba?"

Ya işte böyle sevgili Tomris Hanım, bir mizah gazetesi bile işi gücü bırakmış böyle şeylerle uğraşıyorsa var sen düşün memleketin ahvalini... Yaşar Kemal gibi bir "vatan haini" barış istiyorum diye, barıştan yanayım diye mahkeme kapılarında sürüm sürüm sürüngürülüyorsa; sen sen ol da, daha fazla ötme bu illerde!

emek ve ekmek meselesi

Deveye sormuşlar:
"Boynun niye eğri?"
Yanıtlamış:
"Nerem doğru ki!"
Bu deve hikâyesini sizler zaman zaman ne denli anımsarsınız bilemiyorum ama, ben "develerin" kulağını sık sık çınlatırım! Bunun için genellikle özel bir gayret içinde de değilim. Gazetelere göz atınca, televizyon izleyince, kimi politika cambazlarının halkın karşısına geçip akıllarınca nutuk attıklarında, ister istemez ben "boynu eğri" develeri hep hatırlarım...

Bildiğiniz gibi, geçenlerde, eski başbakanlardan Adnan Menderes, eski Maliye bakanlarından Hasan Polatkan ve eski Dışişleri bakanlarından Fatih Rüştü Zorlu "idam" edilişlerinin 34. yılında mezarlarının başında anılırken başbakan "sultan bacımız", Adnan Menderes'in "demokrasi mücahidi" olduğunu ifade etmiş ve ardından da, Türki cumhuriyetlerden ve Bosna'dan toprak getirilerek Menderes, Polatkan ve Zorlu'nun mezarlarına konulmasını istemiş!.. Ama ve ne gariptir ki; aynı başbakan, aynı hatun kişi, üç gün önce; politika kulvarında gösterdiği üstün başarılardan bu konudaki yeteneklerinden, ve otuz yıldan beri de demokrasimize olan katkılarından(!) dem vurarak birilerine en içten şükranlarını sundu. Kime mi? Menderes ve arkadaşlarını darağacına götüren yolun sabahında, yani 27 Mayıs 1960 askeri darbesinin yapıldığı gün radyolardan "davudi" sesiyle ihtilal yapıldığını müjdeleyen (!) kişiye; yani, "Başbuğ"a!

Evet, bir taraftan Menderes ve arkadaşlarının asılmasına neden

olan kişilerden birine övgü yağdırırkan, diğer taraftan asılan başbakan ve arkadaşlarına da "demokrasi mücahitleri" diyeceksin...

Sonra da hızını alamayınca Bosnalara uzanacak, oradan da Türki cumhuriyetlerine kadar gidecek ve toprak getireceksin bu anıt mezarlara...

Neden mi? Çünkü bu günlerde gündemde hep Bosna ve Türki cumhuriyetleri var da ondan! Bunun ne denli yapmacık, ne denli samimiyetsiz bir yaklaşım olduğunu da insanlar yutacak! Zaten Zorlu'nun kızı da bunu yutmamış, bu tür abartılı lafların "şova dönüştürülmesine karşıyım" diyerek gereken cevabı vermiş. Tabii ki anlayabilene... Yine de ne gariptir ki bu "hatun bacımız" bugünlerde başı sıkıştığı için "demokrasi mücahitleri" dediği insanları ipe götüren bu "kurt"la sarmaş dolaş ve can ciğer kuzu sarması!...

Bir kişinin, hele hele ülkeyi yönetmeye ve de yönlendirmeye kalkışan bir başbakanın lafı, inandırıcı olmaktan çıkar da güvenilmezliği de "tescil" edilirse; o başbakan, artık ağzıyla kuş bile tutsa halkın önünde başı dik olamaz ve nitekim olamıyor da. Sahi, nerede kaldı o çift anahtarlar? Hani; birisi evin, diğeri de arabanın! Hani, nerede o her kapıyı açan rengarenk kartlar?... Hani; "Açıl susam açıl" dendiğinde vatandaşın, özellikle de gariban, fakir insanların tüm sorunlarını çözecek gökkuşağının tüm renklerini içeren kartlar!... Hani; kimisi hastane kapılarını açacaktı; kimisi de bilmem ne kapılarını.

Milletin karşısına geçip: "Benim esnafım! Benim köylüm! Benim memurum! Benim işçim! Benim emekçim! Şunu 'aççık' ve 'seççik' buradan ifade edeyim ki; sizleri enflasyona karşı ezdirmem! Enflasyon bugünden yarına 'kuşluk' vaktine kadar 'yüzde ona' düşecek! Ceeek! Caak!" diye öten güzel sesli kanarya nerede acaba? İşi kıvıramayınca bu kez de kıvırtıp: "Ama bildiğiniz gibi terörün belini kırdık!" diye şakıyan bülbül nerede?

Doğrudur, orta yerde beli kırılan var. Bunların bir kesimi de bıçak kemiğe dayanınca sokağa inmek mecburiyetinde bırakıldı. Bu insanların belini biraz daha kırmak için onlara sadaka verir gibi yüzde 5.4'lük zam(!) önerildi. Hemide "ceek", "caak"edebiyatından sonra! Sahi ortalık güllük gülistanlık iken, şeker gibi geçinip gidiyorken şu şeker işçilerinin yaptığı yakışır mıydı? Devletin ambarlarında üç günlük şeker varken greve kalkışmak "vatanı seven" insanlara hiç ya-

kışır mıydı? Hayır! Öyleyse bu "hain" insanlara gereken ders verilmeliydi! İşte, "devletin en büyük başı" da buyuruyor ki; "halk şekersiz bırakılmaz!" İşte anayasa!

Evet bu ülkede tıkır tıkır işleyen bir anayasa var! Başı sıkışan anayasaya sarılıyor ama, bu anayasa nasıl bir anayasa ki hep devletten yana ve hep halkına karşı!

"Bacımızın" şalları, fistanları, saç modelleri vitrini iyi de ardı arkası bir türlü gelmeyen vaatler de artık hep boş laf! Tamam; "umut fakirin ekmeği" de, bu halk bu boş vaatlere kanıp daha ne zamana kadar umutlarını ekmeğine katık edip yiyecek? Peki de; fakirlik, fukaralık ve tüm sefaletlerin yükünü neden hep bu ülkenin büyük çoğunluğu çekerken "vatanını en çok seven bir grup azınlık" hep soğanın cücüğünü, yoğurdun kaymağını ziftlenecek! "Külfet"i paylaşmakta garibanın sırtında sosyal adalet hep vardır da "nimet"i paylaşmakta sosyal adalet hangi var olmayan cehenneme tüyer?

Bugünlerde kimi uyanık "vatansever"ler(!) parti-marti, kişi-mişi, sandalye-mandalye, koltuk-moltuk hesaplarıyla bir yandan gündemi kızıştırıp, diğer yandan "emek" karşılığında kursağı "ekmek"le doymayan insanların sokaktaki ayak seslerine kulak tıkayanlar, çok iyi bilmelidir ki; bir gün kıyamet hakikaten gerçekleşecekse; o, "birilerinin yerken, diğerlerinin baktığı" cehennemde kopacaktır...

sevgi meselesi

Bu yıl ilk kez gerçekleştirilen "I. Diyarbakır Kültür, Turizm ve Sanayi Festivali" etkinliklerine katılmam için aldığım çağrıya olumlu veya olumsuz bir yanıt vermeden önce doğrusu epeyce düşündüm. Son zamanlarda medyada hep gündemde olan, doğduğum şehir Diyarbakır'ı, hani tabiri caizse "dünya gözüyle" bir kez daha gidip görmeli miydim? Kitaplarıma konu olmuş, yaşamımın bir kesitini vermeye çalıştığım Diyarbakır hep hayalimdeki gibi mi kalmalıydı?

Bu konuda daha fazla düşünmeme fırsat vermedi şair:

"Diyarbakır dört kapi/ Get bah o yar ne yapi" diyordu türkü olmuş dizeleriyle...

Evet! Kırkiki yıl önce ayrıldığım ve otuz yıllık bir aradan sonra geldiğim, benim için "yar" ve "hasret" kokan bu diyarları şimdi nasıl anlatsam? Beş bin yıllık bir maziye uzanan tarihini, son zamanlarda "Çayönü"nde yapılan arkeolojik kazılarla yedi bin beş yüz yıllık bir tarihe dönüştüren bu şehri "Amida"yı nasıl anlatsam? Şehri çepeçevre çeviren kara bazalt taşlı, heybetli ve muhteşem surlarının "zaman"a karşı bu denli direnmek için nasıl çaba harcadığını onun kadar bir bileni var mıdır acaba? Taşların dilinden anlamam; ama, eğer bir gün bu taşlar konuşursa; evet, bir gün şayet bu taşlar dile gelip haykırırsa, insanların neden birbirleriyle kardeş ve dostça yaşamadıklarının hesabını bize soracaklar. Evet bu "taş kalbli" taşlardan bir gün insanlar çok şey öğrenecekler... Olsun! Yine de her şey güzel. Bunca yıllık bir aradan sonra tanımadığım ama sevgi dolu insanları kucaklamanın keyfini yaşadım. Evet, bir hemşerimizin

"şark çıbanı" meselesi

Bu günlerde leylegi havada gördüm. Daha dün Diyarbakır'ın sokaklarında, küçelerinde, Gâvur Mahallesi'nde gezinirken, kendimi bu gün de bir başka gâvur ellerinde; Frankfurt'ta, kitap fuarında buluverdim.

Evet, Diyarbakır nire? Frankfurt nire?

Önce Diyarbakır izlenimleri:

Diyarbakır; doğduğum yer, taşı ve toprağıyla hiç mi hiç yabancım değildi. Kırk iki yıl önce terk-i diyar ettiğim baba ocağını, otuz yıllık bir aradan sonra, koyduğum gibi bulamayacağımı az çok tahmin ediyordum ama, doğrusu bu denli değişeceğini, değişmekten de öte bu denli yozlaşacağını hiç mi hiç beklemiyordum. Ne var ki gerçeği tüm açıklığıyla acı da olsa yaşadım.

Çocukluğumda tarihi surların içinde gizemli yaşamıyla bıraktığım Diyarbakır, surlara, kabuğuna sığamamış ve dışarılara taşmıştı. Çocukluğumda üzüm çalmaya, üzüm hırsızlığına gittiğim "bağ"ların yerinde şimdi gecekondular cirit atıyordu. "Surlu kent"in içindeki eski bazalt yontma taşlı evlerin çoğu yıkılmış viran olmuştu. Etraf hiçbir estetik yönü olmayan, beş-altı katlı çirkin, briket ve tuğla yığınlarıyla dolmuştu.

Orhan Veli'nin "İstanbul'u dinliyorum gözlerim kapalı" dizelerindeki gibi bu kez de ben Diyarbakır "küçe"lerinde, "sokak"larında geziyorum. Siyah saçlı, "kara hübür" gibi simsiyah gözlü on beş yaşında terkettiğim çocukluğumu ararken, onu, şimdi de bu küçelerde ak saçlı bir "okey!" olarak buluyordum... Acı; evet;

"isot" tabir edilen en acı biber gibi acıydı gerçek... Bu kez sokaklarımızda ne "gâvur"dum, ne "haço!" Ne de Kürtlerin deyimiyle "fıllâ!".. Ah! Keşke! Yine buralarda, bu diyarlarda, bu sokaklarda, bu "örtme" altlarında, bu "zabok"larda, bu "beden kullik"lerinde, Demirciler Çarşısı'nda, Yemenici'lerde, Yoğurt Pazarı'nda, Mardin Kapısı'nda, "Fiskaya"sında hep eskisi gibi bir "gâvur parçası" olabilseydim...

Zaman... O acımasız "zaman"ın elime tutuşturduğu minik teybimle sokaklarımızı gezerken, üç yaşından belki de on üç yaşına kadar; kızlı, erkekli Kürt çocuklarının çemberine sıkışmış kafile halinde yürüyorduk. Onların; adımbaşı, "Okey good!", "Good okey!", "Mani!", "Mark!", "Dolar!" sözcükleriyle kimi zaman gülerek, kimi zaman burunlarını çekerek bana seslenmeleri "isot"tan ta öte tuhaf burukluğa dönüşüyordu yüreğimde.

Elleri ve yüzleri su görmemiş, toz-toprak içinde, sümükleri akan, yalınayak, başı kabak, kirli, pasaklı bu perişan çocukların gözlerinde bir "sirk maymunu" gibi "okey!", "okey!" sesleri arasında çocukluğumun bir dönemini yaşadığım bu sokaklar da, bu kalabalık çocuk selinden kendime bir türlü yol bulamıyordum. Yürürken ansızın durup, onlarla göz göze geldiğimde de; ürkek, korkak bakışlarıyla sindiklerini görüyordum. Hançepek'te kahvenin bir köşesinde yirmi yaşlarındaki Kürt delikanlısı arkamdan sesleniyordu elindeki yarısını içtiği çay bardağını göstererek ve kendince İngilizce bildiğini kanıtlama çabası içinde:

"Okey! Good? Good okey!?"

Hiç beklemediği bir anda; benim, dönüp onun dilinde; Kürtçe;

"Na! Good nıne! Baş nıne!" "Hayır! İyi değil, hoş değil" deyişimi ben asla unutmayacağım ama, o ansızın yüzü kızaran gariban şalvarlı Kürt delikanlısı unutacak mı bilemiyorum...

Yıkılmış viran olmuştu evimiz. Doğduğum evin, doğduğum odanın yerinde şimdi yeller esiyordu. Esen yeller avludaki nar ağacımızın, dut ağacımızın yaprakları arasında da gezinemiyorlardı; çünkü, onlarda kurumuş, bitip tükenmişlerdi. Onların, bir zamanlar gölgesinde masal dinlediğimiz bu yerlerde, şimdi Kürt kızları plastik leğenlerde çamaşır yıkıyorlardı. Kalaylı bakır çamaşır leğenlerinin saltanatı gitmiş, her taraf plastik leğen, bidon, taslarla dolmuştu. Kuyumuz kurumuştu. Tulumbamız çalışmıyordu.

Atlı paytonların yerini şimdilerde arabalar almıştı. Delikli "yüz para"ya bir tas dolusu içtiğimiz "meyankökü şerbeti"nin fiyatı beş bin liraydı şimdi. Oysa ne tuhaftır ki; bizim, "yüz para"ların olduğu günlerde, Diyarbakır'daki Pirinçlik Amerikan Üssü'ne gelen "hakiki okey"lerin kağıt bir dolarlıkları, bugün de halen Diyarbakır'da tedavülde geziyordu! Dahası; tamı tamına, elli bin defa sollamıştı bir zamanlar üstünde İnönü'nün resminin bulunduğu kağıt bir "lira"mızı... Bu memlekette kırk yıldır, elli yıldır nutuklarıyla "nurlu ufuk"ları müjdeleyen(!) diller utansın!!!

Seyyar satıcıların Kürtçe kasetlerinin sokağa taşan melodileri, yanık Kürtçe türkülerdeki hüzün, köylerden şehire göçmüş bu insanların yüzüne aksetmiş, nakış olmuş yerleşmiş.

Her sokağında, her köşesinde; Celal Güzelses'in, "Hangi bağın bağbanisan gülüsen/ Aldın aklım ettin beni deli sen aman!" türküsünü de yine "isot" acılığında hissettim "lal" olmuş dilimin ucunda...

Şimdi; silahların, tompsonların gölgesinde yaşanan bu yeni çehre, politikacıların çirkin yüzünün utanç aynası... Bu çehre "şark çıbanı" değil artık şimdilerde; ne yazık ki; "kan çıbanı!!!"

"ah! keşke!" meselesi

Son yazımda Diyarbakır nire, Frankfurt nire demiştim. Evet! Birisi Avrupa'nın göbeğinde neredeyse dakika başı dünyanın dört bucağından gelen uçakların kalkıp indiği bir finans şehri, zenginlik artı zenginliğin simgesi; diğeri, Anadolu'nun bitip tükenmeyen güneydoğu bozkırında tarihe açılan eski bir pencere. Bu pencere yedi bin yıllık tarihiyle geçmişe, maziye açılan bir hazine ama, ne yazık ki bu hazineden, bu müzeden bugünkü yöre insanına miras olarak kala kala fakirlik ve sefalet kalmış! Bu, kaderin bir cilvesi midir? Yoksa hangi kalemle ve hangi dilde yazıldığı belli olmayan bir alınyazısı mı!? Ne ise ne ama, her ne hikmetse de, her alında yazıldığı varsayılan ve kapkara çini mürekkebiyle çiziktirilen bu kargacık burgacık yazılardan, bu sefalet mühüründen, bu yörenin gariban insanları "elhamdülillah" nasibini bolca almış!

Gerçek ve de acı olan gerçek şu ki; Halil İbrahim'in "beti ve bereketi" bu yörelere uğrarken ya geç kalmış... Veya fazla cömert davranmamış... Bu nedenle de çorak topraklar, bugün de yalınayak çocukların nasırlı topuklarıyla aynen dövülüp duruyor... Sağlık olsun!

Bir an için geçmişe açılan bu pencerenin "kepenk"lerini kapatıp, bu "çatlak topuklu" başı kabak çocuklarla kafile halinde yürüyoruz eski şehrin eskimiş daracık "küçe"lerinde, sokaklarında. Bir-iki kare resimle "anı" donduruyorum makinemin objektifinde; veee, geçmişe sünger çekiyorum... Etrafımı çevreleyen meraklı, ürkek bakışlı insanlara onlardan biri olduğumu, buralarda doğduğumu, bu yörenin "yüzü çıbanlı" insanı olduğumu söylemeye çalışıyorum ama, galiba pek de inandırıcı olamıyorum. Evet! Tüm çabalarıma rağmen ne

yazık ki ben onların gözünde, onların yıkık evlerini, "viraneleri"ni görüntüleyen meraklı bir "turist"tim!

Yürüyoruz; ben önde, onlar, arkada. Minarelerden duyulan ezan seslerine; bir zamanlar "çung-çıring" sesleriyle karışan kilise çanları artık eşlik etmiyor. Şeyh Mahattar Camii'nin kapı komşusu Keldani Kilisesi'nin pirinç çanı, ikinci bir kez daha hırsızlar tarafından çalınmasın diye çan kulesinden indirilmiş, kilisenin içine sesi ve soluğu kesilerek hapsedilmiş! Ermeni Kilisesi'nin toprak damı çökmüş, direkleri kırılmış, otlar her yanı tümüyle bürümüş. Kitabeler, ya kitabeler? Şu anda son çığlıklarıyla sesleniyorlar beş yüz yıllık bir kilisenin harabeleri arasından...

Mozaik mi? İnsan mozaiği mi? Evet! Kilisenin kuytu bir köşesinde yaşlı bir erkek ile; diğeri, artık zaman zaman ismini dahi unutan bir bunak kadınla can çekişiyor şimdilerde... Oysa; bir zamanlar, genç kızların, delikanlıların cümbüş, ud, keman, darbuka eşliğinde şarkı söyleyip "govend", halay, çektikleri "lorke, lorke, kız hatune lorke" diyerek türkü okudukları bu sokaklarda şimdi fakirlik, sefalet kol geziyor sokak çengellerinden asılan, üstüne bok sineklerinin pike yaptıkları damgasız, sağlıksız keçi etlerinde...

Olsun! Yine de sağlık olsun! Varsın sinekler üşüşsün burunları akan çocukların sümüklerine, varsın sinekler üşüşsün bu donsuz çocukların gözpınarlarındaki çapaklara, varsın bir elma şekerini beraberce yalayıp dursun bu bacı-kardeş bir arada, yeter ki; evet yeter ki artık Tanrı babamız "sosyal adalet" şemsiyesini bundan böyle başımızdan eksik etmesin!...

Okey! Fakir Diyarbakır küçeleri nire, zengin Frankfurt nire?

Frankfurt'ta kitap fuarında kitaplar sel sağnak olmuş insanların başından aşağı akıyor. Dünyanın yüz küsur ülkesinden binlerce yayınevinin kitapları gelmiş buralarda sergileniyor. Demek ki diyorum kendi kendime. "Kitap güzel şey", kitap iyi... Kitaba saygı diye bir şey daha da belirgin bu yörelerde. Kitaba ve ona emeği geçenlere...

Bugünlerde buralarda, bu diyarlarda, çeşitli ülkelerden gelen yazarlarla, çizerlerle, düşünce adamlaryla söyleşiler, paneller düzenleniyor. Bizler de geçtik bu feleğin çemberinden. "Feleğin çemberi" diyorum; zira, bizlere yöneltilen sorular, yazıp çizdiklerimizin ötesinde ne yazık ki genelde hep "politik" sorular içeriyordu:

"Türkiye'de gerçek anlamda katılımcı demokrasi var mıydı?

'İnsan hakları' ne alemdeydi?

Düşünceye saygı ve düşünce özgürlüğünden ne haber!? Şu anda memleketinizde bir 'iç savaş' mı sürüyordu?"

Ben kendi adıma yine bizim Diyarbakır yöresiyle: "Ah keşke!" diyordum; "Ah keşke!"Bu tür sorulara hiç muhatap olmasak da ağzımızın tadıyla biraz "edebiyat"tan, biraz "san'at"tan bahsedebilsek... Ama gelin görün ki; elin ağzı torba değil ki büzesiniz! Düşündüğünü söylemekte özgür!

Bir söyleşisinde bu tür sorulara, Yaşar Kemal'in verdiği yanıtı merak mı ediyorsunuz?

"Ben buraya kitaplarımı yayınlayan yayınevinin konuğu olarak geldim. Dışişleri Bakanlığı'nın değil!"

Hadi, bir soru ve yine bir yanıt daha aktaralım ustamız Yaşar Kemal'den:

"Sizin kitaplarınız Türkiye standında, kitap fuarında Aziz Nesin'in kitaplarının yanı sıra baş köşede 'gurur'la sergileniyor ama, diğer taraftan siz mahkeme kapılarında talim edip duruyorsunuz. Böylesi bir 'paradoks'a ne dersiniz!"

Cevap:

"Ben düşüncelerimi söylüyorum. Düşündüklerimi söylediğim için de suçlanıyorum! Olsun! İçeri tıkayacaklarsa tıksınlar da bu iş bitsin! Benim kitaplarımı okuyan insanlar hep barıştan yana olmalı... Benim kitaplarımı okuyan insanlar birbirleriyle savaşmamalı..."

Yine yineleyerek söylüyorum: "Ah! Keşke!" Bu tür sorulara hiç muhatap olmasaydık. "Savaşa" karşı "barışı" savunurken, hiç olmazsa bundan böyle yurdumuzda "hain", "bölücü" damgasıyla da acımasızca damgalanmasaydık!.. "Ah keşke!" Bu "gâvur" ellerinde başımız dik yürüyebilseydik; bu, elin "hınzır gâvur"larına karşı; "Ah keşke!!!"

almanya sokakları meselesi

Frankfurt Kitap Fuarı'ndan fırsat buldukça şehri, çevreyi gezip görmeyi de ihmal etmemeye özen gösterdim. Bilmediğim, ilk kez geldiğim bu şehri zaman zaman yalnız başıma arşınladım.

Çok büyük bir şehir olmadığını söylediler. Ben; ne olur ne olmaz diyerek, aklımca tedbirli davranarak, kaldığım yerin adresini yazıp cebime koydum. Elime tutuşturulan ve şehrin planını gösteren haritayı da alarak yola revan oldum. Ancak daha yolun başında bile haritadan yol bulmaya, yol sormak için de Almanca bilmeye hiç ihtiyaç duymayacağımı da anladım. Her köşe başında Türkçe konuşan insanlara sıkça rastlayabileceğimi ve de kendimi bu konuda evimdeymişim gibi rahat hissetmem gerektiğini söyleyenlerin bu denli haklı olabileceklerini de doğrusu daha ikinci adımdan sonra gözleyince ve şaşırdım.

Cadde ve sokaklar benim gibi "boş gezenin boş kalfası" türünden insanlarla dolu değildi. Herkes belli ki işinde ve gücündeydi. Bizdeki gibi "erkek erkeğe gidilen kahve"lerin mevcut olmadığı, sigara dumanları eşliğinde pişpirik, okey, tavla oynayıp "gela, hepyek" atarak zarlara küfreden, şeytandan medet uman ve "zaman"ı hoyratça katleden insanların bulunmayışını, dahası; iş saatlerinde genelde bira, kahve, elma şarabı ve değişik içkilerin satılıp içildiği "kafe"lerin de tıklım tıklım dolup taşmadığını görünce de bir kez daha şaşırdım! Dilim lâl oldu!

Adım başı "döner", "bizim manav", "Sivas bakkalı", "Berber Niyazi", "Çekirdeksiz taze üzüm geldi" gibi Türkçe tabelalarla karşılaştığımda, içerdeki "bıyıklı" vatandaşlarımızı kendi işlerinin ba-

şında, bu yaban ellerde "ekmek" peşinde kovalamaca oynarken gördüğümde de hayretten küçük dilimi yuttum! Dilimi yutmasına yuttum da, Anadolu insanın bu "gâvur" ellerinde "bismillah" diyerek önceleri genelde "çöpçü"lüğe soyunduğu günlerin artık gerilerde kaldığına şahit oldum ve doğrusu onların hesabına tabii ki aynı toprakların adamı olarak sevindim de. Ancak yine de bu insanların kendi memleketlerinde, bizim oralarda karınlarını doyuramayınca gâvurun "çöpçü"lüğüne bile eyvallah edişlerine neden olanlara, "vatanını, insanını çok seven senelerin deneyimli kurt politikacı"larımıza içimden veryansın edemeden de yapamadım. Başımıza gelenler hep bu "vatan, millet, Sakarya" edebiyatının salt bizim memleketin politikacılarına has olmadığını, bizimkiler gibi buralara ekmek parası kazanmak için kapağı atmış olan geri kalmış diğer ülke insanlarına rastlayınca da, onların "yetkili ağız"larına da içimden bolca küfürlü dualar okudum!

Güzel bir sonbahar gününde, güneşin cömert olduğu bir günde ellerim ceplerimde gezinip durdum; sağımda solumda tek tük yürüyen yaşlı insanlarla beraber. Sokak başlarında yönümü tayin etmek için durup yolları, caddeleri, sokakları gösteren tabelalarla elimdeki haritayı karşılaştırdığımda, aradığı bir yeri bulmaya çalışan yabancı bir insana kendiliğinden yardım etmek isteyen, yardım öneren Alman insanına saygı duydum. Tabii ki onlar benim Türkçe konuştuğumu, yol yordam için üç adımda bir Türkçe konuşan insanlardan yardım dileyebileceğimi nereden bilebilirlerdi ki?

İnsanımız buralarda yalnız ekmek peşinde mi koşuyordu? Hayır! Düşünce özgürlüğünü de bolca yansıtmıştı duvar yazılarıyla! İmza yerine altına "üç hilal" çizilmiş bir yazı okuyorum yolumun üstündeki bir tramvay durağında:

"İslam'ın imanını
Ülkümüzün her yanını
Damarımdaki Türk kanını
Zerre zerre bulagelsin..."

Onun az ötesinde; bu kez, Almanca bir yazı:

"Kein verbot der PKK!"

Anladınız değil mi? Yani: "PKK'ya yasak yok!" veya: "PKK yasaklanamaz!"

Almanya'nın her tarafını gezmek olanağım olmadı ama, gezip

gördüğüm şehirlerin neredelse hepsi bu duvar yazılarından payını almış... Köln'de şehrin göbeğindeki en büyük katedralin beş yüzü aşkın basamaklarını tırmanıp şehri bir de Tanrı'ya yakın bir yerden izlemek hevesiyle bitip tükenmeyen merdivenleri döne döne tırmanırken de vatandaşlarımızın imzaları gelip gelip gözümüze ilişti:

"Yaşasın! Fener"

"Bıji! Kurdistan"

Katedralin tepesinden, çan kulesinden kuş bakışı şehri izlerken, aşağıda meydanlıkta, koskocaman kuyruklu piyanosunun karşısına geçmiş uzun saçlı genç bir piyanistin çaldığı Chopin'in bilmem kaçıncı nöktürünü ile ortaya bıraktığı kasketine atılan bozuk paraların sesine, yine aynı meydanda kırmızı bayraklarını sallayarak arada bir de Türkçe, Kürtçe ve Almanca sloganlarla sosyalizm lehinde bağıran gençlerin sesi karışıyordu. Veee tüm bu canlı yaşamı sanki bir nevi boykot eder gibi, çıktığı bir iskemlenin üstünde, tüm vücudunu bembeyaz kefene sarmışçasına; ellerini, Tanrı'ya yakarır gibi göğe doğru uzatan ve öylece dakikalarca kıpırdamadan tıpkı bir mumya gibi, heykel takliti yaparak, hareketsiz durarak dilenen bu zencinin sessiz haykırışı gelip katılıyordu...

Yaşam tüm boyutuyla sürüyordu. Evet! "Çingene çalıp Kürt oynuyordu" aşağıda. Bizler, güneşin pılını pırtını toplayarak başka bir güne kucak açmak için ufukta kaybolduğu bu saatlerde, şehri bölüp yoluna devam eden ve asırlardan beri bu "insanlık komedyası"nı bıkıp usanmadan izleyen Köln şehrinin "Köln Suyu"nu, yani "Kolonya'yı, Ren ırmağını seyrediyorduk. Saat başı çalan çan sesleri ve de Tanrı şahidimizdir!

maksat meselesi

Bir zamanlar İstanbulluların Beyoğlu'na, şimdilerde çoğu da kapanan sinemalara, tiyatrolara gittiği dönemlerde, televizyonun olmadığı o günlerde, sinemalara olan yoğun talepten ötürü, gişe önlerinde daha önceden bilet alan açıkgözler karaborsa bilet satar, bilet bulamayanlar da karaborsacılardan fark ödeyerek bilet alırlardı. Kırk yıl önce, daha henüz üniversite öğrencisiyken, halkın neden karaborsacılardan bilet aldıklarını, bunu yapmadıkları taktirde karaborsacıların ellerinde kalan biletlerle zarara uğrayacaklarını, dolayısıyla bu işi yapmaktan kendiliklerinden vazgeçeceklerini, insanlarımızın da fahiş fiyat ödemeden daha rahatlıkla sinemaya, tiyatroya gidebileceklerini neden düşünmediklerini veya düşünmek istemediklerini anlayamamış, buna bir türlü akıl erdirememiştim. Halkın bilinçsizce karaborsacıları beslediği o günlerde yetkililer, sinema önlerinde belediye zabıtalarıyla bu işi halletmeye, karaborsacıları zabıtalar vasıtasıyla kovalamaya kalkışmışlardı ama, bu iş kovalamaca ile çözülecek cinsten değildi! Çünkü karaborsacıları güya kovalamakla görevli memurlar, özellikle soğuk kış günlerinde, ayazda ve yağmur altında dolaşmaktansa, Beyoğlu'nun ara sokaklarındaki kahvelerde pişpirik oynamayı yeğliyorlardı. O yıllarda "idealist" öğrenciyi oynuyordum! Bu nedenle de karaborsacıları kovalayacaklarına kahvede iskambil kağıtlarıyla cebelleşen zabıta memurlarıyla didişmeyi, kendime görev addediyor, onların sıkça gittikleri kahvelere aklımca baskın yapıp onları vazifeye davet ediyordum. Ancak bir kaç kez de "Senin başka işin yok mu? Yoksa, canın dayak mı istiyor?" tehditiyle karşılaştığımda bu sev-

dadan vazgeçmiş, ben de "normal"(!) bir vatandaş olmaya ister istemez karar vermiştim...

Efendim bildiğiniz gibi bir tabir vardır hani derler ya: "Can çıkmadan huy çıkmaz!" benimkisi de o hesap! Geçenlerde Beyoğlu'ndaki kitapçıları gezerken, kırk yıl sonra yine boyumdan büyük işlere soyundum ve aynı hatayı yaptım! Hayır! Bu kez belediye zabıtalarını değil, Beyoğlu'nun koskocaman kelli felli Belediye Başkanı'nı aklımca göreve davet ettim!

O gün "sayın" Belediye Başkanı belli ki havayı güzel bulmuşken İstiklal Caddesi'nde arz-ı endam etmek için tüm tayfasıyla, cümbür cemaat yola revan olmuştu. Galatasaray Lisesi'nin önünde; hani, şu son zamanlarda, her Cumartesi günü kimi insanların sokakta otururak "kayıp" kardeşlerini, bacılarını, oğullarını, babalarını ararken ve karşılık olarak da kayıpları bulmaya "hiç de niyetli olmayan yetkililer" tarafından bir de coplanınca, çaresizlik içinde ertesi hafta aynı yerde inatla buluşma bilinciyle çile doldurdukları yerin hemen önünde, elindeki cep telefonuyla en önde yürürken, ardında ve çevresinde yine ellerindeki telefon ve telsizlerle bir sürü "yağdanlıklarıyla" beraber teftişe çıktıklarını görünce, kendi kendime: "Aman bu fırsatı değerlendir! 'Vatandaş' olmanın keyfini çıkar! Ve de sor bakalım şu Taksim'deki havuzların suyu neden akmaz?"

"Akıl yaşta değil baştadır" diyenlere bir kez daha içimden hak verdim. Zira ak saçlı, dazlak olmaya yüz tutmuş bu bitli başımın daha akıllanmadığını bir kez daha yaşadım! "Gaflet ve hıyanet içinde" yanaştım ve sordum soracağımı. Aldığım cevabı merak mı ediyorsunuz?

"Kim demiş havuzların suyu akmıyor diye! Bayramlarda akıyor!"

Diyaloğumuz sürdü:

"Peki son zamanlarda özenerek bezenerek yaptırılan bu üç havuz sadece bayramlarda mı su yüzü görecek? Bunun için mi inşa edildiler? Bayram günlerinin dışında böyle hep çöplük olarak mı kullanılacaklar. Hem de Taksim'in göbeğindeki bu pis manzara bir saygısızlık değil midir?"

"Onu bana sormayın! O havuzları ben yaptırmadım ki!"

"Peki siz yaptırmadığınız için mi bu garibanlar böyle 'kuru havuz' olmaya ilelebet mahkûm edildiler?"

"Hayır! Ne münasebet! O havuzların suyunun akması 'büyük bir

proje'dir. Bu konuyu ilerde zamanınız olduğunda ciddiyetle ele alacağız!"

Daha fazla dayanamayıp bir de olmayan aklımca başkana, pardon "sayın başkana" ukalaca akıl vermeye kalkıştım:

"Aman beyefendi, bunun büyük bir projeyle ne ilgisi var! Bir tanker su ve bir devridaim pompasıyla veya bir hidroforla aynı suyu pompalamak için proje mi gereklidir? Bunu belediyenizdeki en basit bir su tesisatçısı bile size iki günde yapar!"

Lafımı ağzıma tıktı sayın başkan ve bakalım daha neler buyurdu:

"Siz maksatlı soruyorsunuz! Ben bu işlerin teknik tarafını çok iyi bilirim! Bakınız tüm Beyoğlu için çok büyük bir proje başlatacağız. Bakınız, şimdi kırılan taşları kaldırıp yerine beton döküyoruz! Kötü mü oluyor? Bu geçici bir tedbirdir. Esas yolları büyük projelerimizi ele aldığımızda..."

Başkan yaklaşan seçim arifesinde nutuk atma antrenmanına hazırlanırken, ben de boyumun ölçüsünü aldığımı kabullenerek tam oradan ayrılırken; başkan, hızını alamamış olacak ki durup dururken bana bir de soru sormak gereğini duydu:

"Siz kaç senedir İstanbul'da yaşıyorsunuz?" Konuyla ne ilgisi olduğu anlayamadım ama, "çok sayın Başkan" böyle bir soruyu sorduğuna göre muhakkak bir bildiği vardır düşüncesiyle nezaketen de olsa yanıtladım:

"Kırk iki yıl!"

"Gördünüz mü, bakın kırk iki yıl önce İstanbul'da 'metro' yoktu; halbuki şimdi metro inşa ediliyor!"

"Sayın başkanım" yapımını kendisinin başlatmadığı metroyu neden sahiplendiğini anlamadığım gibi; aynı kişilerce yaptırılan havuzların neden çöplük olarak kullanıldığını da anlayamamıştım. Ama "işi başından aşkın" bir görevliyi de yolundan daha fazla alıkoyamazdım; zira lütfetmiş bir "vatandaş"ına gerekli açıklamaları "layıkıyle" yapmıştı! O yoluna, konuşmamızı izleyip bizi seyreden "sessiz" kalabalık kendi yolumuza revan olduk...

Yol boyunca bu büyük projenin ne olabileceğini düşünüp durdum. "GAP"a imzasını attığını söyleyen, bu tür büyük projelerin mimarı olduğunu beyan eden, bir zamanların "su mühendisi", şimdilerde Çankaya'da oturan "zat-ı muhterem"lerine mi sormalıydım?

Hayır! Taksim'e gelince kararımı değiştirdim. Bunu bayram gün-

lerinde Taksim'e Atatürk'ün, İnönü'nün ve onun silah arkadaşlarının manevi huzurunda büyük bir ciddiyet ve saygıyla gelip çiçek ve çelenkler koyan valisine, büyükşehir belediye başkanına, garnizon komutanlığına ve daha bir sürü "yetkiliye" sormamaya karar verdim. Doğruca Atatürk'e sordum!

"Her gün ve de her gece Taksim Meydanı'nda seyrettiğiniz bu 'kuru havuz'ları beğeniyor musunuz? Şu günlerde 72. yılını kutladığımız cumhuriyeti 'muasır medeniyet seviyesine ulaştırmak için' böyle susuz havuzları Taksim'in göbeğinde çöplüğe dönüştürerek mi yakalayacağız?"

Cevap olarak Atatürk'ün kalpağı üzerine konmuş bir güvercin kanat çırparak uzaklaştı gitti...

Taksim Meydanı'ndan her geçişimde bu manzaradan bir "gariban vatandaş" olarak utanıyorum. Pırıl pırıl havuzların sularından susayan barış güvercinlerinin gelip su içtikleri bir havuz görmek istiyordum. Tüm "maksadım" buydu... Ama yok illa da "öküzün altında buzağı aramak" gerekiyorsa, illa da bir gaye, bir amaç, bir hınzırlıktan söz ediliyorsa, evet! Maksadım, Taksim'deki bu pis manzaranın utancını geç de olsa İstanbullularla paylaşan bir belediye başkanının "laf ebeliğini" bırakıp, "su, su, suuu" diye inleyen havuzların sesine kulak vererek işe soyunmasıydı.

kitap meselesi

Dilimizde bir tabir vardır; bilirsiniz, terslikleri vurgulamak için çoğu kez söyler dururuz:

"Eller gider Mersin'e
Biz gideriz tersine!.."

Deriz demesine de nedense her türlü terslikler yine de gelir hep bizleri bulur. Ama, yine nedense aynı terslikleri inatla sürdürür gideriz, üstelik bunu hep marifet sanıp bildiğimiz yoldan hiç şaşmadan kafamızın dikine, dikine gideriz. Bu tür davranışlar acaba kişiliğimizin, yapımızın, insanlarımızın tipik ve vazgeçilmez karakterinin bir aynası mıdır? Yoksa "gen"lerimizin, "DNA"larımızın doğasından mı kaynaklanır, doğrusu hep merak eder dururum.

Okuyucular, belki anımsarlar, geçen yazılarımdan birinde bir nebze Frankfurt kitap fuarından, insanların kitaba, yazara, düşünüre verdiği değerden söz ederken, belki de ayrıntı niteliğindeki bir şeyden bahsetmemiştim. O da şuydu:

Dünyanın dört bucağından gelen yayınevlerinin ilgilileri, yazarlar, çizerler, düşünürler geniş bir bahçe içinde çeşitli binalara dağılmış teşhir salonlarındaki, standlardaki kitapları görüp izlemek için sadece bir tek kapıdan girip çıkabiliyorlardı. Tabii ki daha önceden ilgililerden elde edilen giriş kartlarını ibraz ederek. Bu kartlar para ve pul karşılığında satılmıyordu... Önce; "nizam, intizam, disiplin" açısından, sonra da "güvenlik" maksadıyla. Ama gâvurun oğlu herkesi aynı kapıdan içeri alırken, aslında bir başka hinoğlu hinliği de göz ardı etmemişti. Bahçe kapısından içeri girmek için, meydandaki bir

büyük binanın önünden geçmek gerekliydi. Peki neydi bu binanın özelliği? Sabancı'nın Levent'te yaptırdığı ikiz gökdelenlerine taş çıkartacak kadar yüksek olan bu bina ne bir çan kulesi, ne bir minare görünümündeydi. Yok! Hayır! Bu; sivri ucu bulutlarla kucaklaşıp, bulutları delen bir "kalem"di! Evet! Eloğlu düşünceye saygının simgesini vurgulamak için kalemi, gökdelen olarak dikmişti Frankfurt'un göbeğine!

Evet! Bizim güney yöremizin bu şirin iline, yani Mersin'e, "eller" bizden önce ulaşmıştı da, biz Mersin'in yolunu nedense bulamıyorduk!

Daha geçenlerde açılan Tüyap Fuarı'nın önünde, İnsan Hakları Şubesi ve kimi aydınların girişimiyle; düşündüklerini yazıp söylediklerinden ötürü "içeri tıkılan" insanlarımızla dayanışma için "düşünceye saygısızlığı" protesto eden bir anıt dikildi. Bir kitap! Evet gelin görün ki kimileri bir yerde düşünceye saygının simgesini vurgulamak için gökyüzünü tırmalayan bir kalem dikerken diğer yandan bizler bir kitabı "Utanç Anıtı" diye dikiyoruz... Bizleri, insanlarımızı kitap fuarının önünde böyle bir anıtı dikmek mecburiyetinde bırakan; insan haklarına, insan onuruna, düşünceye saygısı olmayan, ve tabii ki kafataslarının içinde beyin yerine karnıbahar taşıyan nato kafalar utansın!

"Leyleğin ömrü laklakla geçer!" Bizimkisi yine o hesap. Tüm bu "yanlış hesapların Bağdat'tan dönmesi için" daha milletçe kaç fırın ekmek yememiz gerektiğini hesaplayacak bilgisayarlar ne yazık ki henüz icat edilmedi. Ama olsun!. Milletçe her konuda, ama her konuda beklemeye, bekletilmeye, oyalanmaya o kadar alışmışız ki, "İnşallah!", "düşünce suçu(!)" diye bir kavramın olmayacağını, insan haklarına saygının salt birtakım uluslararası anlaşmalara imza atma anlamını taşımadığını, özgür düşüncenin insanların en tabii hakkı olduğunu bir padişah fermanıyla öğreneceğiz!..

Okullarımızda "iyiyi, güzeli, doğruyu" öğretmeye çalışan öğretmenlerimiz, kitap sevgisini pekiştirmek, öğretmek, belletmek için şu günlerde gruplar halinde öğrencilerine öncülük ederek fuarın yolunu tutuyorlar.

Umarım o öğrenciler; öğretmenlerine, orada dikilen "Utanç Anıtı"nın neden dikildiğini sormamıştır. Çünkü değerli öğretmenlerimizin böyle bir soruya "iki bine beş kala" verebilecekleri

cevabın ayıbını yüzüm kızararak en az onlar kadar ben de hissediyorum. Sırf düşüncelerini yazıp söyledikleri için kimi insanlarımızın "çile bülbülüm çile" hesabı hapishanelerde çile çekmelerine tepki olarak böylesine bir "Utanç Abidesi" dikmek mecburiyetinde kalmamalarını dilerdim.

Neyse!.. "Gün ola harman ola!" geç de olsa "inşallah" bir gün aklımız başımıza gelir; bizler de tüm gökdelenleri kıskandıracak kadar yüksek kitap şeklindeki bir gökdeleni bu kez "kitaba, düşünceye saygının simgesi olarak" dikeriz göğsümüzü gere gere meydanlarımıza...

düzen meselesi

Türkiye'de, ülkemizde tabir caizse hani "pattanadak" gündem yaratmak veya mevcut olan gündemi değiştirmek mümkün ama, yeter ki "medya"nın canı istesin! Medya derken; genelde kastettiğim "gazetelerin yanı sıra" onların uzantıları olan televizyon kanallarıdır. Ha, bu gündem değişikliğini neye ve kime karşı mı yaparlar? Onların kitabında bilindiği gibi gündemin ilk maddesi "önce can sonra canan"dır. Kendi menfaatlerince, kendi çıkarlarına şu veya bu şekilde halel geleceğini hissedip anladıkları takdirde; hepsi bir ağızdan, söz birliği ile düşmanlarının üstüne bir sırtlan gibi saldırmayı pek güzel becerirler. Bu konuda kimi köşe yazarları, kimi akıl hocaları "sağ gösterip sol vurarak" hatta birbirleriyle yarışarak işi kotarmayı akıllarınca becerirler de. Ne var ki, salt kendi menfaatleri bahis konusu olduğunda birbirleriyle bunca dayanışma içinde oldukları halde, kendi içlerinde de kıyasıya ve de seviyesiz bir hırlaşmanın gürültüsünü koparırlar. Birbirlerinin ipliğini pazara çıkarma çabası içinde utanmazca debelenip dururken, kendi aralarında "yüzyıl savaşları" verip kıran kırana güreşirken, hepsinin ne menem "mal" olduklarını, yine birbirlerinin suratına sıçrattıkları çamurlardan anlıyoruz. Kendi çıkar kavgalarından fırsat bulup "halftime"larında güya memleketin "dava"larına eğilip, onların çözümüne de "ışık" tutmayı da ihmal etmezler...

Şimdi; bugünlerde, gündemin ilk maddesi bildiğiniz gibi seçim. Seçim olmasına seçim de, seçilecek olanların içinden kimlerin, kimlere, ne "pay" aktaracağının hesapları ise yine bu büyük medya "pat-

ron"larının kimi "yağlayıp" kimi "tu kaka" edeceğinin gizli hesaplarıyla yavaş yavaş da olsa "menziline" doğru yol alıyor. Her zamanki gibi, seçimlerden sonra "atı alan Üsküdar'ı geçecek" ama, halkın büyük çoğunluğu ne yazık ki yine "ezeli ve ebedi" derdi ile baş başa kalacak; yani "geçim" sorununu hep sırtında Notre Dame'ın kamburu gibi taşıyacak. Evet halk bu bozuk düzen sayesinde yine seçimlerden "elini avucunu yalayarak" çıkacak! Neden? Çünkü çarkın düzeni "onlar"dan yana kurulmuş! Neden? Çünkü çalar saatin zembereği hep o düzenin bir parçası... Gerçi son yıllarda; ortalıkta bozuk bir düzenin olduğunu; bu düzenin, mutlaka değişmesi gerektiğini söyleyip, yeni bir düzen edebiyatıyla "adil düzen" hikayesini yutturmaya çalışırken; diğer taraftan, yine kendi "medya" pompalamalarıyla bu işi giderek bir yerlere taşımaya çalışanlar da var ama, bu laf ebeliğiyle kimsenin bir yerlere geleceği yok. Çünkü "ayvaz kasap, hep bir hesap!.."

Peki nedir bu bozuk çarkın nedenleri? Neden yıllardan beri gariban halkın kursağına giren lokma hep küçülür de, büyük lokmayı yiyenlerin lokmaları da artık lokma olmaktan çıkar ve giderek şölen sofrasına dönüşür? Neden? Çünkü sosyal adalet kavramı kadar, sosyal adaleti savunmak kadar, ezilen insanlardan yana olmak kadar kötü bir şey yoktur misak-ı milli sınırlarımız içinde!.. Çünkü yalnızca kendisi için değil, ezilen ve sömürülen, horlanan kitleler için bir şeyler istemek, o konuda yazıp çizmek ve velhasıl dönen bu dolapların çarkına çomak sokmak, bu konuda düşünüp düşündüklerini söylemek, halen suç! Halen vatan hainliği! Halen bölücülük! Ama "vatan sevgisi" onlara babalarından, dedelerinden kalmış miras! Bakınız "seçim-meçim" derken medya babaları ve onların parlamentodaki uzantıları hemen bir konuyu gündeme getirmenin çabası içindeler: "Tanju'ya af!" Peki, neden durup dururken bu konu gündeme geldi? Kimdir Tanju? Yargıya göre, "kaçakçılık" yapmış bir kişi! Peki neden Tanju'ya kişisel bir af çabası? Çünkü ünlü bir futbolcu!.. Tanju isminin böyle birdenbire af konusuyla ortaya çıkması bir tesadüf mü? Hayır! Aslında o da bu düzenin çarklarına alet ediliyor. Yani bu bozuk düzen içinde Tanju da ordan buraya yuvarlanan tekmelenen bir meşin top! Tabii ki Tanju'nun affı bahane, çünkü affının gündeme gelmesiyle, hemen "genel af" konuşulmaya başlandı. Yakında seçim meydanlarında baş konu belki de "genel af" olacak. Kim bunu en iyi

parselleyip ortaya sürerse, kim insanların duygularını iyi sömürürse, içerde yatan insanların yakınlarının oylarını cebe indirecek! Hesap yüz binlerce oyların hesabı! Zaten şimdiden bunun provalarını yapmaya başladılar bile.

Ha, bizim "genel affa" karşı bir tutumumuz yok! Olamaz da... Hele hele çoğu kez ilgililerin bile ağızlarından kaçırıp, belki lafı eveleyip geveliyerek de olsa "yargının bağımsız olmadığı" şeklinde açıklamaları, hatta kimi yargıçların bile bunu alenen söyledikleri bir ortamda; dahası, kimi insanların "içeri tıkılma" nedenleri de sadece ve sadece düşündüklerini söyledikleri içinse, affın bir lütuf olmadığını hiç olmazsa bu kesimdeki insanlar için düşünmek gerekir. Ve aslında önemli ve üstünde düşünülmesi gereken şey, af talebinin şu veya bu vesileyle gündeme gelmesi değil de, sadece iyi futbol oynadığı söylenen ama adı "adi" bir suça karışan kişinin "kişisel affıyla" gündeme gelmesi! Yoksa bu bir yerde "ayak"ların, "baş"lardan daha çok değerli olduğunun kanıtı mıdır? "Düşünce suçu(!) "İşledikleri gerekçesiyle hapislerde süründürülen insanların affı gündeme gelmezken, sadece futbol sahalarında meşin topa ayaklarıyla iyi vole vuran insanın kişisel affı gündeme geliyorsa, kimi insanlar bunu parlamentoya taşımanın heyecanını duyabiliyorsa, varın bu düzendeki çarpıklığın boyutunu düşünün!...

döneklik meselesi

Son zamanlarda yitirdiğimiz, Yeşilçam'ın ünlülerinden Sadri Alışık'ı, nam-ı diğeriyle "Turist Ömer"i anımsayanlarınız sanırım çoğunluktadır. Kendine özgü selamıyla, başındaki şapkasıyla, saflığıyla, çizdiği tiplemesiyle bir zamanlar insanları güldürmeye çalışırdı. Yaşam kavgasında karaciğeri pes edince; o da, eninde sonunda bu "yalan dünya"dan elini eteğini çekti ve "meçhule giden gemi"ye binerek sonsuza doğru yelken açtı.

Bugüne dek onun gibi sayısızca insanların "terk-i diyar" ettikleri bu "kavanoz dipli dünya"da, onun sahnesinde değişen bir şey yok! Sahne; aynı sahne, oynanan oyunlar hep aynı!

Bildiğniz gibi "turist" genelde bir yerden bir başka yere gezinip duran insanlara denir. Yine bildiğiniz gibi turistler gittikleri ülkelerde hem gezerler, hem bilgilerini artırırlar, hem de o ülkenin kasasına da "üç-beş" kuruş aktarırlar. Bizim gibi gelişmekte olan ama ne hikmetse bir türlü gelişmeyi beceremeyen ülkeler de, hiçbir şey yapmasalar bile "Bir turist bin turist getirir" tekerlemesiyle zaman tünelinde oyalanıp dururlar. Yine bildiğiniz gibi turistik gezilerin de türleri vardır, "dış turizm", "iç turizm"in yanı sıra bir de gariban ülkelerin vatandaşlarının asla beceremeyeceği, hayal edemeyeceği fazlaca masraflı değişik geziler de gündemde: "Aya seyahat" gibi...

"Turist Ömer"i durup dururken neden mi andım? Kim bilir, belki de şu son seçimler arifesinde sahneye çıkan onlarca yeni "Turist Ömer"leri ve onların ilginç maceralarını, serüvenlerini izlemeye başladığım için!

Bizleri yöneten, bilgi ve becerilerinin ışığı altında, değerli katkılarıyla memleketimizin yüksek menfaatlerini koruyan ve de kollayan ve tabii ki ayrıca memleketi düzlüğe çıkarma çabası içinde, ellerinden geleni ardlarına koymaktan bir nebze dahi tereddüt etmeyen (!) kimi insanlarımız, kimi "milletin vekilleri", Turist Ömer'e bile şapka çıkartacak kadar turistik gezilere başladılar! Bir partiden bir başka partiye, şu parti senin bu parti benim diyerek, fır döndü misali, bir yerlerine nışadır sürülmüş gibi hababam, debabam dolanıp duruyorlar! Peki neden? Çünkü "eski yuva"larında daha önceden yapamadıklarını, "yeni yuva"larında gerçekleştirebilmek için! Neden? Çünkü "yeni sahne"lerinde sergileyecekleri oyunla memlekete ve millete daha çok hayırlı işler yapacaklar! Aslında hedefledikleri bir tek şey var, o da ne yapıp ne edip yeni seçimlerde meclise kapağı atmak! Bunun için de yaptıkları şey ilkelerini(!) yani zaten var olmayan ilkelerini bir tarafa iterek, bir listenin başında bir yerleri garantilemek!..

O parti olmadı, bu parti; olmazsa bir başkası. Yeterki bu bozuk düzenin çarkı kendi çıkarları doğrultusunda dönsün! Gerisi tufan! Maksat ve hedef; "köprüyü geçinceye kadar ayıya dayı demek!" Önemli olan; meclise uzanan yolun geçilmesi, o köprü olmazsa bu köprü! Peki de bu "fırıldak"lara kucak açıp; onnlara "gel, sen de gel" diyerek davetiye çıkaranlara ne demeli?

Son günlerde bildiğiniz gibi mecliste bir de "homoseksüel" edebiyatı gelişti. Bu çatının altında homoseksüel var mıdır? Bilmiyorum, olabilir de olmayabilir de! Eninde sonunda "homoseksüellik" kişinin bir cinsel tercih meselesidir, kimsenin de cinsel bir tercihe diyebileceği herhangi bir şey her halükârda olmamalıdır. Ahlaki değer ölçülerini, illaki bacak aralarında değil biraz da beyinlerinde aramak gerekir!

Bir zamanlar halkın huzuruna "solcu, sosyal demokrat" diye çıkarak oyları cebe indirirken, yeni seçimlerin arifesinde kuyruğunun sıkışacağını hissedince, listelerin başında köşe kapma hesabı içinde "yüzseksen derece çark ederek", daha düne kadar ardından bar bar bağırıp çağırdığı hanım sultanın "eteğinin altında" bir yerlere sığınma çabasıyla yanıp tutuşan; üstelik millet meclisinin kürsüsünden şatafatlı frağı ve beyaz papyon kravatıyla zaman zaman meclisi yöneten bir insan müsveddesi; dahası, kendisini seçen, kendisini oralara ta-

şıyan, kendi yöresinin insanlarının köyleri yakılıp göçe zorlanırken; o, bugün ardından koştuğu, yalamaya soyunduğu bulaşık suyundan biraz daha fazlasını, biraz daha yağlısını bulmak için "Turist Ömer" misali gezip duruyor... Kapı aralarında boyun kırarak kuyruğunu apış arasına alarak dolanıp duran, kendini seçen insanları bırakıp, "en soldan en sağa" gezinip duran, saf değiştiren "dönek"lerden bu memlekete hayır mı gelir?

azınlıklar meselesi

Geçtiğimiz pazartesi gecenin geç saatinde, TRT'den yayınlanan Haber-24 bültenindeki bir haberin özeti aşağı yukarı şöyleydi:

"İkinci Dünya Savaşı sona erdikten sonra; Yunanistan, ilerde gelebilecek muhtemel bir Rus tehdidine karşı önlem olarak, o zaman doğu bloku içinde yer alan ve komşusu olan Bulgaristan sınırlarını askeri bölge ilan etmiş." Sonra spiker konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Bugün doğu bloku çöktüğüne, dağıldığına göre ve artık böyle bir Rus endişesinin olmadığı da artık herkes tarafından bilindiği halde, ve de aradan bunca yıl geçmiş olmasına rağmen; Yunanistan, bu bölgeyi hâlâ bu statüde neden tutuyor?"

Spiker ve program yapımcısı Altan Aşar'ın sonradan açıkladığından anlıyoruz ki; sınır boyunca burada yaşayan insanların hemen hepsi veya büyük çoğunluğu 'bizim soydaşlarımız'! Dolayısiyla onları tedirgin etmek, onları rahatsız etmek, onların üstünde baskılar oluşturmak, bu insanların yaşamlarını devamlı gözaltında, kontrol altında tutmak için; bu bölge, böylece aynı statüde özellikle ve inatla tutuluyor ve tabii değiştirilmiyor. Ardından bu konuyu bir bilene, uzmanına danışmak için telefonla iletişim kurduğu eski büyükelçi sayın Nazmi Akıman'ın görüşünü sordu.

Bir zamanlar galiba Yunanistan'da elçilik yapmış olan bu kişiye göre; sorun Yunanistan'ın politik bir yaklaşımıydı, tabii ki olayı tavsip etmediğini, dolayısıyla 'soydaşlarımaza' karşı yapılan bir haksızlığı vurguladıktan sonra, orada yaşayan yüz binleri aşkın soydaşlarımızın böyle bir şeye reva görülmemelerini ama, ne yazık ki

bizim de devlet olarak pek bir yaptırımımızın olmadığını, göz göre göre yapılan bu haksızlıklara ister istemez katlandığımızı, çünkü bizim de "misilleme" yapabilmemizin mümkün olmadığını; gerekçe olarak da, İstanbul'da çok az sayıda, Rum vatandaşı kaldığını söyledi!...

Gecenin geç saatinde böyle yavan ve tatsız bir haber beni hem üzdü, hem de olmayan yarım aklımla düşündürdü. Haberin doğruluğu, yanlışlığı beni hiç mi hiç ilgilendirmedi. Kesinlikle doğru olabilirdi; olmayabilir, veya abartılı olabilirdi. Beni en çok düşündüren büyükelçilik yapmış bir kişinin olaya böylesine yüzeysel bakış açısıydı. Çünkü büyükelçiye göre; bugüne dek şu veya bu gerekçelerle devlet olarak izlediğimiz yanlış politikaların cezasını ödüyorduk. Eğer elimizde yeteri kadar Rum vatandaşlarımız kalmış olsaydı; onları öne sürerek, pazarlık yapabilirdik! Yani sayıları yüz binleri bulan 'soydaşlarımıza' karşı, giderek sayıları azalan ve kala kala üç bin civarında kalan "Rum vatandaşlarımız"la biz bu pazarlıkta aciz kalıyorduk!...

Bir büyükelçinin olaya bu kadar basit yaklaşımını, doğrusu bir insan olarak çok yadırgadım; yadırgadım da ne kelime, düpedüz ayıpladım. Neden mi? Çünkü; hangi dinden, hangi etnik kökenden, hangi renk veya cinsten olursa olsun, bir insanın insanca yaşamına karşılık bir başka insanı pazarlık konusu yapmak ilkelliktir de ondan! Bu, ancak savaş esirlerine veya rehinelere karşı kullanılan bir yöntemdir ki; kanımca, bu bile, insanların insan olarak birbirlerine karşı savaş gerekçesiyle de olsa uyguladıkları en "adi" bir suçtur.

Yunanistan'daki politikacılar oradaki bir kısım insanların sırf etnik kökenlerini dikkate alarak kendi politik çıkarları için bir nevi "kelle hesabı" yaparak,bunu bir nevi koz ve baskı aracı olarak kullanıyorlarsa, kullanabiliyorlarsa, insanlıktan nasiplerini almış olabileceklerini düşünemiyorum. Türkiye'de yaşayan kimi insanlar ve özellikle politikacılar da ha keza aynı şekilde ellerinde kalan (!) Rumların azlığından dem vurarak "treni kaçırdıklarını" sırf sayısal açıdan düşünüp dövünüyorlarsa; onların da, insan olarak aynaya baktıklarında, utanmaları gerekir. Hepimiz, insan olarak bu evrenin tüm nimetlerini "insanca ve hakça" paylaşıp ayrıca herkesin etnik kimliğine saygı duymamız gerekirken; aksine; Türk, Kürt, Yahudi, Rum, Ermeni, Süryani, Keldani, Laz, Çerkez, Çingene, Alevi, Süryani, Ate-

ist, Boşnak, Sırp, Hırvat, Arap diyerek bir nevi karşılıklı birbirimizi suçlama "yobazlığını", "şövenizmini" sürdürerek birbirlerimizin gırtlağını ve de "ümüğünü" sıkarak, bir yerlere gelemeyeceğimizi kaz kafalarımıza sokmamız için geç bile kaldık.

Bir Rum'un Türkiye'de, veya bir Türk'ün Yunanistan'da, bir Boşnak'ın Sırbistan'da rahat ve insanca ve onurlu yaşamasının ne kötülüğü olabilir ki? İnsanlar birbirlerinin hayatlarını kolaylaştırdıkları, birbirlerinin acılarını paylaştıkları ölçülerde insandırlar. Giderek, yavaş yavaş da olsa kimi ülkelerin aralarındaki sınırları kaldırmaya başladığı bir dünyada; hâlâ, kendinden olmayanlara (!), kendisi gibi düşünmeyenlere (!) taşlaşmış yüreklerinde yapay sınırlar koyarak "insan sevgisini" dışlayan "insancıklar", eninde sonunda yenilmeye ve utançlarıyla baş başa kalmaya mahkûmdurlar...

ezan meselesi

Biliyorum; bir gariban gâvur olarak, bu tür işlere burnumu sokmamam gerekiyor ama, şeytan bir kez kanıma girdi ve bu konuda bir çift laf edemeden de yapamadım.

Geçenlerde bir zamanların astığı astık, kestiği kestik ve de iki dudağı arasında insanları tutuklatıp içeri tıkmakta pek ünlü eski bir DGM başsavcısı, "ezanın Türkçe okutulması gerekir" türünden bir laf etti. Tabii ki edebilir, bu kendi seçimi. Ne ki bu zat-ı muhterem bu konudaki düşüncelerini söylemesine söyledi ama, gelin görün ki sanki söyleyen kendisi değilmiş gibi, hemen ardından da çark ederek "hıkmık" gevelemeleri ile sözünü geri aldı.

Efendim bildiğiniz gibi bu muhterem zat, MHP'den milletvekili adayı olarak meclise kapağı atma ve de böylece dünyalığını kotarma hesaplarına soyunurken, farkında olmadan baltayı taşa vurmuştu. Çünkü partinin yetkili organları Türkçe ezan okunmasına karşı oldukları için, bu zatın adaylığı güme gitme tehlikesiyle karşı karşıya kaldı. Seçtiği meslek gereği hep "teraziyi" kullanan, kendince hep "adalet" dağıtan bu muhterem kişi; hemen terazinin bir kefesine "Türkçe ezanı", diğerine de, kendince cepte keklik olan "milletvekilliğini" koyunca, terazinin hangi taraftan ağır bastığını bir duymayan sağır sultan kaldı.

Son zamanlarda hep gündemde olan, benim de çocukluğumun geçtiği Diyarbakır'da; ezanı, hep Türkçe dinlemişimdir. Yaz aylarında. özellikle cehennemi Diyarbakır yazlarında, toprak damlarda yatardık. Üstü açık tahtlarda sırt üstü uzanıp, gökyüzündeki yıldızları seyrederken, gecenin bir vaktinde, özellikle de yatsı namazında; bizlerin

yaşadığı, Gâvur Mahallesi'ne yakın Şeyh Mahattar veya Kurşunlu Camii'nin minarelerinden okunan ezan sesiyle uyumaya çalışırdık:

"Tanrı uludur, Tanrı uludur; Tanrıdan başka yoktur tapacak..."

Gecenin sessizliğini bölen "saba" makamındaki o günkü ezanlar, henüz gâvur icadı hoparlörlerden bangır bangır söylenmiyordu o dönemlerde. Akşamları minare şerefelerinden her ezan okunduğunda gökyüzündeki yıldızlar arasında gizlenmiş Tanrımızı bulmaya çalışırdım. Kilisemizin papazı da bizlere Tanrı'nın insanları yaratan ulu bir varlık olduğunu söylediğinden; Tanrı'mızı, zaman zaman da kutsal İncil yaprakları arasında arar dururdum. O zamanlar kiliselerde çalan çan sesleriyle minarelerden ezan okuyan güzel sesli müezzinlerin de tek amacı vardı; Tanrı'ya ulaşmak...

Sonra; evet sonra, kendilerini "politikacı", "siyaset adamı" diye niteleyen kimi insanlar, bugünkü seçim ortamında olduğu gibi o zaman da insanların dini duygularını "sülük" gibi emerek, "sömürerek" kendilerine ikbal ve istikbal temin etmek için kolları sıvadılar; ve iktidara geldiklerinde ilk işlerinin de ezanın "Arapça" okunacağının müjdesini verdiler!... İktidara geldikleri ellili yıllarda bu ilk işi de hakikaten "hemen" gerçekleştirdiler. Bunu yapmakla da kendilerince çok önemli bir şeyi becermiş oldular! O günden sonra; müezzinler "Tanrı uludur" yerine bu kez de "Allahu ekber" diyerek ve de minareye çıkmadan; şerefelere yerleştirilen cırtlak hoparlörlerle insanları Allah'a tapınmaya çağırdılar. Aslında "eski" Tanrı'nın ve "yeni" Allah'ın katında değişen bir şey yoktu. O'nun yüce bir varlık olduğu bu kez de Arapça söyleniyordu. Evet hepsi o kadar!...

Bir insan olarak, bir gâvur olarak; ezanın, şu veya bu dilde okunması doğrusu beni hiç ilgilendirmiyor; hatta ve dahası, kiliselerin çan kulelerinden dalga dalga yayılan çan seslerinin de "çuuung-çuruuung" veya "diinng- doonng" makamında çalınması da hiç mi hiç ilgilendirmiyor!... Beni ilgilendiren yarım yüzyıllık bir geçmişten süzülüp bugünlere gelen saçma sapan zihniyetlerle, halkın dini duygularını sömüren kimi "yobazların" yapacak hiçbir işleri yokmuş gibi; özellikle de seçim arifelerinde, bu konuyu gündeme getirerek, insanlarla ve de "gerçekten inanan insanlarla" bir nevi sanki alay ediş-leridir. Beni ilgilendiren çok sayın "bacımız", çok sayın başbakanımızın "Kuran" ve "ezan" edebiyatıyla halka seslenirken enflasyonla beli kırılan insanlara söz verdiği halde neden iyi bir

yaşam verememesidir; bu memleketin insanlarının yıllık ortalama kişi başına düşen yıllık milli gelirinin hâlâ iki bin dolar düzeyinde kalmış olmasıdır. Beni ilgilendiren sayın "hocamızın", " adil düzen" tekerlemesiyle milleti nasıl daha iyi uyutabilirim çabasıdır. Beni ilgilendiren çocukluğumun geçtiği Diyarbakır'a kırk yıllık bir aradan sonra gittiğimde, gördüğüm evsiz barksız, göçe zorlanmış perişan insanların halidir. Beni ilgilendiren Gümrük Birliği'ne girerken aşağılık kompleksiyle bir bayram, bir şölen havasının sarhoşluğuyla halkın ne denli uyutulduğudur. Beni ilgilendiren Tanrı evlerinin önünde saçı sakalı birbirine karışmış yaşlı, kambur, gariban zavallı insanların, titrek elleriyle kendinden genç insanlara avuç açıp dilenmek mecburiyetinde kalmalarıdır. Beni ilgilendiren "insanca ve hakça" bir düzen içinde bir lokma ekmeğin kardeşçe paylaşılacağı günlerin ne zaman geleceğidir. Beni ilgilendiren bir takım "düzenbazların", "inanç adına", başkalarının inancını daha ne kadar zaman yüzsüzce ve hayasızca sömürme alışkanlığından kurtulacaklarıdır.

Vee... Beni ilgilendiren şey; aradan bunca yıl geçtikten sonra Türkçe veya Arapça okunmasıyla hiçbir şeyin değişmeyeceğini bildikleri halde; bunu "sinsice" istismar eden bu kafadaki insanlarla, "çağdaş medeniyet seviyesine ulaşmak için" daha kaç fırın ekmek yememiz gerektiğidir.

engizisyon ve işkembe meselesi

Pazar gününü iple çekiyorum. Neden? Seçimlerde oy kullanmak için mi? Hayır! Pazarı iple çekiyorum; çünkü her tarafta bangır bangır bağıran, insanların kafasını ütüleyen gâvur icadı bu kahrolası hoparlör gürültüsünden, bu engizisyon işkencelerinden kurtulacağım! Pazarı iple çekiyorum zira bu cırtlak sesli hoparlörlerden ve de olmayacak dualara amin diyen zihniyetlerin türlü ve çeşitli yalan dolan vaat ve taahhütlerinden bu cafcaflı ve de içi boş laflarından kurtulacağım! Pazarı ıple çekiyorum zira bu "düzen" partilerinin hiçbirinin doğru dürüst bir halt karıştırmayacağını, dahası hepsinin de daha önce yaptıkları gibi, gariban zavallı halkı sadece "üzen" partiler olacağını sizler kadar ben de biliyorum. Nereden mi biliyorum? Hayır! Müneccim değilim; ayrıca, müneccimbaşı Memiş ve de Keto'dan da tiyo almadım! Bildiğim tek şey varsa o da, bu ülkede doğdum ve elli sekiz seneden beri de burada yaşıyorum. Yarım porsiyon beynimle artık bazı şeylere aklım ermeye başladığından beri de bu "bozuk düzenin" çarkı içinde zamanı çok hoyratça ve boşuna harcadığımızı görebiliyorum. Olaylar karşısında sakin ve düşünerek reaksiyon vereceğimize, aksine "amip" gibi, tek hücreli yaratıklar gibi, çoğu kez tüm vücudumuzla tepki gösteriyoruz. Nedense hemen her konuda çok katı ve kuralcıyız. Bir şey bizim için ya "siyah", veya "beyaz"dır. "Gri"yi ve diğer tonlarını hep gözardı ediyoruz. Zaten bu yüzden değil midir ki, karşımızdaki insanlarla iletişim kurmakta da zorlanıyoruz. Bakınız bu günlerde seçim atmosferinin estiği şu günlerde tüm düzen partileri birbirlerinin kirli çamaşırlarını pazara çıkarma yarışına soyundular. Birbirlerinin ipliğini pazara çıkarma konusunda

veryansın ediyorlar. Herkes sadece kendisini ve partisini bu vatanın kurtarıcısı görüyor. Oysa tüm bu partiler ve çoğu da, en az otuz yıllık liderleriyle bu memlekette bakan ve başbakanlık koltuğunda oturan kişiler. Onların deyimiyle söylersek: Peki sormazlar mı adama, siz değil miydiniz bunca seneler bizi yönetenler? Halkın karşısına geçip kimi kime şikâyet ediyorsunuz?

Bu nato kafa nato mermeri düzeyinde, üzerine limon sıkılacak beyinli insanlar neden durmadan vaat üstüne vaat, taahhüt üstüne taahhüt sıralayıp duruyorlar? Çünkü bugüne kadar yapmaları gereken ama yapmadıkları, yapamadıkları o kadar çok şey var ki! Şimdi daha önce yapamadıklarını bu kez gerçekleştirecekler! Ne zaman mı? Tabii ki balık kavağa çıktığında!... Bunca vaat verildiğine göre; bu, bugüne dek içi kof, içi boş laflarla zaman öldürüldüğünün de bir bakıma kanıtı değil midir? Ama "lafla peynir gemisinin yürümediğinin", "ne ekersen onu biçersin" tümcesinin ne denli doğru olduğu, artık bazı kafalara "inşallah" dank eder de; bundan sonra, halkın gözünün içine bakarak bu aldatmaca bu oyalamaca oyunu da son bulur... Bulur mu dersiniz? Hayır! Asla ve kat'a hayır! Çünkü köklü bir değişim için önce kafalarımızın çapının değişmesi gerekir. Eh, kafa çapları da bir günden diğerine değişmiyor ki. Bu bir kültür olayıdır. Kültür de insanların kulağına huni dayayarak, lıkır lıkır zeytinyağı akıtır gibi kazanılmaz ki.

Evet "umut fakirin ekmeği" bu tamam da. Halk artık umut yerine bir parça, bir "kırtik" ekmek yerse fena mı olur?

Üstelik kimi umut tacirleri halka, ha babam umut pompalarken, kendileri kremalı ve de çikolata soslu pastaları bir türlü doymak bilmeyen işkembelerine doldururken...

Evet; bu milletin, işkembesiyle düşünüp, işkembeden nutuk atan yöneticilerden çok beyniyle düşünüp, gerçekleri dile getiren insanlara şimdi eskisinden daha fazla ihtiyacı var!...

yılbaşı hediyesi meselesi

Doksan beşli yılın bu son gününde; tüm okuyucularıma ve de beni okumayan diğer insanlara, hep güzel dileklerde bulunmayı, onlara hep güzel şeyler söylemeyi doğrusu çok isterdim ama, başını kuma gömen devekuşları misali; gerçeklerden kaçarak, yazımı sürdürmeyi pek içime sindiremedim.

Efendim, bildiğiniz gibi, bir "hay huy" içinde, bir büyük patırtı sonucunda, çok şükür ve de "elhamdüllah" seçimleri gerçekleştirdik ve bugünlere ulaştık. Sizleri bilemiyorum ama, seçimler sonucunda belki çok az da olsa kimilerimiz tünelin ucunda bir ışık göreceğimizi umduk. Ama gelin görün ki, kazın ayağı hiç de öyle görünmedi. Tünelin ucunda ışık yerine giderek bir sis perdesi çöreklenip yerleşiyor.

Bizler; insan olarak, kendimizi diğer canlı varlıklardan ve özellikle de hayvanlardan üstün varlıklar olarak pek beğeniyoruz; dahası, onlarda olmayan veya az olduğunu varsaydığımız, ama bizlerde bolca bulunan(!) aklımızla da övünüp duruyoruz... Gerçekte gözardı ettiğimiz şey, galiba bizlerin kafataslarının bir yerlerinde taht kurup oturmuş olan beynimizi pek de doğru dürüst kullanamayışımızdır. Önce; çoğumuz, öncelikle kendi beynimizin diğerlerinden çok daha dört dörtlük çalıştığını vurgulamaktan sonsuz haz alıyoruz; hatta tüm komplekslerimizden de bu tıkır tıkır çalıştığını sandığımız beynimiz sayesinde kurtulmaya çalışıyoruz.

Bakınız; bizleri, bu ülkede, senelerden beri yönetenler, yine şu son günlerde "yönetmeye" talip olanlar, bizleri "düzlüğe çıkarmaya" kararlı olanlar, ülkenin tüm sorunlarını "çözmeye" soyunanlar, kimisi başparmağıyla, kimisi işaret parmağıyla, kimisi de diğer par-

maklarıyla ha babam de babam "nurlu ufukları" işaret edip gösterme yarışı içinde debelenip dururken, kimi "büyük beyinli"(!) bu politika canbazlarının yüzlerindeki maskeler düşünce nasıl da birer palyaço kesildiklerine onların adına ister istemez şahit oluyoruz. Dilimizde bildiğiniz gibi bir tabir vardır: "Adam olacak çocuk b...ndan bellidir!" Evet; maskesi düşmüş, şu bizleri yönetmeye soyunan, bu uğurda kıran kırana güreşen, ve de tüm bu çabaları babalarının hayrına(!) tabii "vatan aşkına" "millet aşkına" yapmaya yeltenen; ve, ve daha düne kadar birbirlerinin ardından söylenmedik sözler bırakmayan, birbirlerinin yüzüne karşı olmadık herzeler yumurtlayan bu insanlara bir bakın, bir de şu iki gün sonraki canciğer kuzu sarması utanç tablosuna!... İşin kötüsü tüm bunlar da "birlik ve beraberlik" adına uyutmaca bir bayat edebiyat inceliğiyle yürütülüyorsa vay gelmiş bu ülkenin insanlarının başına! Aslında doğrudur; bu yüzsüzler, bu yetim hakkı yiyerek palazlananlar, "birlik ve beraberlik" içindeler! Ama, kendi kişisel çıkarları doğrultusunda halkın ümüğünü sıkıp, sırtını mindere yapıştırarak tuşa getirmek konusunda! Bunu da; bu bozuk düzenin bozuk çarkları içinde, bir güzel de beceriyorlar. Ama hayır! Becerdiklerini sanıyorlar. Zira "zaman" denen olgunun ne denli insafsız olduğunu, "zaman" denen şeyin hiç mi hiç yanılmadığını, hiç mi hiç affetmediğini, eninde sonunda "zaman tünelinde" utançlarıyla baş başa kaldıklarında anlayacaklardır bu vurdumduymaz, egoist, insan kılığındaki zavallı "mahlûkat"lar!!!

Birkaç günden beri AKM'de Tarih Vakfı'nın açtığı sergiyi izleyenler, ibretle ve nefretle "çirkin politikacı"ların yaptığı zulmü, "zamanın penceresinden" irdeleyebildiler. Küçük ve adi ayak oyunlarıyla, burjuva üçkağıtçılığıyla işlenen insanlık suçlarını, insan hakları ihlallerini tarih sayfalarından izleyebildiler. Günümüzün çirkin yüzlü çirkin politikacılarından acaba kaç tanesi bu ibret ve utanç tablolarını izledi ve tüm bunların ne denli insanlık ayıbı olduğunu olmayan beyninin bir köşesine kaydetti veya edebildi?!

"Oyunu kurallarına göre oynamak" diye zaman zaman dilimizden düşürmediğimiz bir deyim vardır. Evet! Doğrudur; oyunu kurallarına göre oynamak gerekir. Ama ne var ki; ikiyüzlü ve "yüzsüz" kimi siyaset adamları oyunbazlık ederek, "oyun içinde oyun" sergileyerek günlerini gün etmeye çalışıyorlar.

Yetmiş yıllık bir Cumhuriyet Dönemi'nde; "Egemenlik kayıtsız

şartsız milletindir" diye yazan millet meclisine; bugün, bu saat, hâlâ kimi ayak oyunlarıyla, kimi "ince hesaplarla" "yapay" setler, "baraj"lar sonucunda ve hâlâ milletin tüm iradesi yansıtılmıyorsa; üstelik tüm bunlar, demokratik(!) bir ülkede ve de "demokrasi" adına yapılıyorsa; eh o zaman hepinizin yeni yılı kutlu olsun!!!

...ve mesela; meselesi

Arı vızıltıları, kurt ulumaları, at kişnemeleri ve güvercin taklalarının patırtısı ile birlikte nihayet seçimleri de geride bıraktık. Yeni seçilen milletin vekilleriyle, daha önceleri bu kulvarda at koşturan daha deneyimli "kurt" politikacılar, bu konunun "kurmayları" şimdi ellerini ve de kollarını sıvayarak memleketimizin bin bir türlü problemlerine çözüm arayacaklar!... En kısa zamanda da, ürettikleri çözümler sayesinde, "Allah'ın izniyle" ve de "peygamberin kavliyle" memleketimiz kısa zamanda "nurlu ufuklara" doğru yelken açacak! Gerçi; halkımızın büyük çoğunluğu, senelerden beri nurlu ufukları göremeden öte tarafı boyladı ama, geride kalanlar nasıl olsa günün birinde, bu ne idüğü belli olmayan nurlu ufukları "inşallah" görür!

Başka ülkelerin siyasi partilerinin "amblem"leri nelerdir, daha çok ne gibi "sembol"lar kullanırlar doğrusu pek bilemiyorum; ancak bizimkilerine baktıkça nedense çoğunlukla "hayvanlar resmi geçidi"ni görüyorum! Yalnış anlaşılmasın, hayvanları aşağıladığım için değil; aksine; o "ağzı var dili yok" yaratıkların, zaman zaman biz insanların ellerinden çektiklerine baktıkça onlardan insanlık adına özür dilememiz gerektiğine bile inanıyorum. Neyse demem şu ki; bizim partilerin çoğu kendilerince sevimli bir imaj yaratmak gayesiyle, veya hâlâ okuma yazması olmayan kimi insanlarımızın, oy kullanırken, "mührü" basarken yanılmaması için, belki de halkın hayvan kültürü artsın diye midir nedir, ya da her ne halt ise kendi partilerini tanıtmak için hayvanlardan medet umuyorlar. Kimisi; arı gibi "vız-vız" edip ortalıkta dolaşıyor, kimi "kişneyerek, çifte atarak ve de kuyruğunu sallayarak" boyunu posunu sergiliyor, kimisi; "uluyarak" kurt kimliğiyle

dağlardan şehire inmiş; bir başkası; "beyaz güvercin" olarak herkese ağzında taşıdığı "zeytin dalı"nı sunmanın heyecanını taşıyor! Kimisi; memlekete hayırlı ve de uğurlu olur düşüncesiyle "benekli bir uğur böceği" olup ortalarda gezinmeye, daha doğrusu emeklemeye başlamış. Bu hayvan panayırında; ne yapacağını bilemeyen, bocalayıp duran bir başkası da kendini allayıp pullayarak, ürkek bir "kelebek" olup uçma talimleriyle cebelleşip duruyor! Hayvanlardan umudunu kesen kimileri de yağmur duaları eşliğinde, teneke davul çalarak tarlaya attığı "başak"ların iri buğday taneleriyle dolup ülkeyi düzlüğe çıkaracağını düşlerken; attığı tohumlar, giderek memleketin "sath-ı mealinde" "bereketli" sarık, türban, çarşaf, sakal tarlalarına dönüşüyor! Bir başkası kendisini memleketin en "eski" ve ilk kaptanı olduğunu saydığı için ilkel "oklarla" "savaş" alanında "son Mohikan"ları oynuyor!

Şimdi işte, tüm bu kimisi kişneyen, kimisi vızıldayan, kimisi cikcik öten hayvanlar aleminin temsilcileri, bugünlerde eğer yan yana gelip birbirlerinin dillerini, çözebilirlerse, "ol zaman" bizler "nurlu ufukları" görebileceğiz! Yani mesela; tüm milletimizin istikbalini emanet ettiğimiz "gençlerimiz" saatlerce yağmur altında üniversiteye girebilmek umuduyla basit bir form için bile olsa kuyruklarında beklemeyecek! Yani mesela; insanlar düşündüklerini söyleyip yazdıkları için; hatta gözleri bile görmüyorsa, elleri kelepçeli mahkeme kapılarında süründürülmeyecek! Yani mesela; işçi, memur, tüm dar gelirliler birdenbire rahata kavuşacak; ellerinde ve de ceplerinde taşıdıkları araba ve ev anahtarlarıyla mutluluklarını sergileyecekler! Yani mesela; kendisine oy vermeyen insanlar bir başkaları tarafından "gâvur" ilan edilmeyecek! Yani mesela; trafik, enflasyon ve de Van canavarı, tarihin karanlık sularında boğulup yok olacaklar. Yani mesela; insanlarımız vapurda, trende, dolmuşta yolculuk yaparken "yanının endişesiyle" hindiler gibi kara kara düşünüp, somurtup oturmayacaklar! Yani mesela; benim de doğduğum, çocukluğumda top koşturduğum Diyarbakır'da, Amid sokaklarında, bir gariban sarı öküz, Et-Balık Kurumu'nda kesim için sırasını beklerken, etrafındaki kan gölünden korkup kaçmaya yeltendiği vakit, "operasyon" ustaları tarafından bu kez "faili belli olarak" kalaşnikofla öte tarafı boylamayacak! Ve mesela; bundan kelli kimi partiler de artık "öküz"leri partilerine amblem olarak kullanacaklar... Ve mesela; ve mesela; ve mesela!...

"metin" ve utanç meselesi

... Metin; seninle daha önce karşılaştık mı, elini sıkıp "merhaba" dedim mi doğrusu pek hatırlamıyorum; ancak objektife bakan resmini, gülüşünü görünce boğazımda bir şeylerin düğümlendiğini hissettim.

... Metin; biliyorum; senin hakkında, tüm dostlarının, tüm yoldaşlarının söyledikleriyle, benim de dilimin döndüğü kadarıyla yazmaya çalıştığım bu satırlardan hiçbirisi senin kulağına erişmeyecek; başucunda gözyaşı döken insanların gözyaşlarını da göremeyeceksin; ama, eğer bugüne dek çözemediğimiz bir iletişim, varsa o zaman kimbilir belki de hissedeceksin.

... Metin; sevgili çocuk, bu benim "öte tarafa" yazdığım ikinci mektup; birincisi anam Hıno'nun ardından yazıp postaya attığım mektuptu; aradan bunca yıl geçtikten sonra hâlâ cevap alamadım. Sabırla bekliyorum ama, daha ne kadar bekleyeceğimi de doğrusu bilemiyorum. Anam mektup yazmadı; çünki okuma yazma bilmiyordu; ama sen yazmalısın. Sen "öte taraftan" bize yazmalısın; resimli haberler ulaştırmalasın bize!... Unutma, ilk haberin başlığı senin de doğduğun Sivas'tan, Sivas ellerinden olmalı! Yaz bize; Sivas'ta, Madımak Oteli'nde yanan insanlar şimdi ne alemdeler? Yaz bize; orada da "Sivas ellerinde sazım çalınır" türküsünü yine öyle coşkulu söylüyorlar mı? Maraş'taki insanlardan, orada katledilenlerden bahset; şimdi ne haldeler? Diyarbakır sokaklarında aç, perişan, kendi vatanında "sürgün" olan insanların dramını dondur objektifinde; ulaştır bize; buralarda bizim ellerde cezaevlerindeki yaşam; oralardaki "ce-

henneme" mi benziyor anlat biraz... En iyi haber nasıl verilir, senden önce oraya gönderdiğimiz diğer gazetecci abilerinden sor öğren!

... Metin; sevgili gülen çocuk, lütfen affet; şu anda benim yaptığım, yapmaya çalıştığım "tereciye tere satmak" gibi birşey oluyor; sen neyi yazman ve neyi görüntülemen gerektiğini benden çok daha iyi biliyorsun. Hepimizin merak ettiği şu "son yolculuğa" çıkarken başına gelenleri de sıcacık gülüşünle yaz ve anlat! Yaz ki, seni oralara gönderenler, bunu yapanlar aynalara her baktıklarında insanlık adına utanmayı becerebilsinler!...

... Gülücüğü yüzünde donup kalan çocuk; yaz güzel çocuk; "kul olayım kalem tutan ellerine" yaz, anlat biraz!...

"metin" ve "evrensel" meselesi

... Metin, doğrusunu söylemek gerekirse senden mektup bekliyordum, ama bu denli erken davranacağını da hiç ummuyordum. "Öte tarafa" gider gitmez, daha ayağının tozuyla, daha henüz sırtında taşıdığın çantanı, kalemlerini, not defterlerini, tabii ki fotoğraf makineni yerleştirmeye fırsat bile bulmadan, hemen ayaküstü ve aceleyle birşeyler çiziktirip tezelden postalayacağını da beklemiyordum.

Sağolasın!... Ne denli cefakâr bir "acar muhabir" olduğunu seni tanıyanların çoğu biliyor ama, hakikaten bu denli vefakâr olduğunu da böylelikle bir kez daha kanıtlamış oldun.

... Metin, belli ki mektubunu çok acele kaleme almışsın; kargacık burgacık yazın, okunmakta güçlük çekilen "reçete"ler gibi! Sahi reçete derken aklıma geldi; gider gitmez bir eczaneye uğrayıp yaralarını, berelerini sardırdın mı? Vücudundaki morluklar, yüzündeki şişlikler, başındaki darbeler için bari bir nebze olsun fırsat bulup pansuman yaptırabildin mi? Yoksa eczacı kalfası bu yara ve berelerin nedenini gösteren "resmi tutanak"ları görmeden tedaviye yanaşmadı mı? Bürokratik engeller mi çıkardı?

... Metin "sırat köprüsünden"geçiş hikâyen bir harikaydı!... Neyse köprüden sağ salim geçişine ve cennetin yolunu tuttuğuna senin adına sevindim!... Hele hele "köprüden geçinceye kadar ayıya dayı demiyen" o tutumunu hiç yadırgamadım; zaten sana başka türlüsü yakışır mıydı? Aslında cennete gideceğinden hiçbirimizin şüphesi yoktu... Öyle ya, kaç günlük ömrünün kaç gününü seni cehenneme gönderecek günahlarla doldurabilirdin ki? Daha yaşın kaç,

başın kaçtı? Sen henüz "dünkü çocuk" değil miydin? Seni yaşlı-başlı abilerin, "yetkililer(!)" "öte tarafa" yolculamak için neden bu denli acele ettiler doğrusu pek anlayamadık! Bir çocuktan bu denli korkmak, onun objektifinden kaçmak için bu denli "ödlek" olmak mı gerekiyordu?

... Metin, bu "ödlek"leri, bu "akbaba"ları anlayamadık ama; sen, bari sen başına bunca belanın neden geldiğini anlayabildin mi? Neyse senin ardından burada kalanlar, senin cenazeni yüklenip kilometrelerce yürüyen insanların çoğu bunun nedenini öğrenmeyi ve de bunun hesabını sormayı bir nevi namus borcu olarak yüklendiklerini tüm sokakları çınlatarak şu cümleyle özetlediler:

"İnadına, Evrensel yaşayacak..."

Evrensel'in yaşaması, senin ve senin gibilerin anısına olan bir saygı borcuydu. Çünkü Evrensel'in yaşaması; kaba kuvvete, işkenceye, zulüme karşı açılan bayrağın devamı demekti.

... Metin; kargacık burgacık da olsa mektubunu büyük bir zevkle okudum. oradaki tüm havadisleri verirken, haberleri ulaştırırken bir-iki "kare" de olsa resim gönder

Senin gibi gülen, senin gibi güzel gülen insanların resmini... Çünkü yüreği sevgiyle dolu gülen insanlara o kadar muhtacız ki!...

devlet ve suç meselesi

... Yaa işte böyle Metin kardeşim, devletin başı "devlet suç işlemez" diyor. Evet aynen böyle "diyo!"

Aslında böylesine doğru söze ne denebilir ki! Eğer devlet "hakikaten" bir hukuk devletiyse, tabii ki suç işlemez ve işlememelidir. Ayrıca devletin suç işlememesi de bir marifet değil zaten başlıca görevidir.

... Metin, masamın üzerinde "Metin Göktepe katledildi! Evrensel susmayacak!" diyen ve senin de güldüğün o resim duruyor. Resmine baktıkça, senin yüzündeki o sevecen gülüşü gördükçe ben kendi adıma ve de payıma düşen kadarıyla insanlığımdan utanıyorum! Ancak tek tesellim, dilimin döndüğünce, elimden geldiğince "susmayarak" bir nebze de olsa günahlarımdan kurtulmaya çalışıyorum! Metin; kardeşim, bu günlerde seni döve döve "öte tarafa" gönderenlerden belki birkaç tanesi "ibret-i alem" için o meşhur "masa önünde" halka, gazetecilere teşhir edilecekler; onların kimisi belki de utançlarından yüzlerini kapatmayı da deneyecek ama, tüm bunların sorumluları; "asıl" sorumlular, yine devletin çeşitli kademlerinde, yine başköşelerde, yine kendi bildiklerini okuyacaklar. Acı gerçek şu ki; olan, senin gibi "gariban köylü çocuğuna" oldu! Ya o diğerleri? Yani seni öldüresiye dövenleri yüreklendirip sonra da paçaları sıkışınca "kelleyi kurtarmak için" onları "cıscıbıldak" ortada bırakanlar; ellerini kollarını sallayarak aramızda gezdikleri müddetçe, devlet suç işlemekten kurtulmuş mu olacak? Hayır asla ve kat'a hayır! Bu bozuk düzen, bu "yalan dolan" edebiyatıyla sürgit devam

eden bu çark kırılmadıkça, bir "Metin" gelecek, bir "Mumcu" gidecek!

Sevgili Metin, hani bilirsin bir halk türküsünde ozan şöyle seslenir: "Derdim çoktur hangisine yanayım?" Bizimkisi de o hesap! Bu günlerde gazetelerde memleketimiz açısından hepimizin adına utanılacak çeşitli istatistikler yayınlanıyor; son yıllarda kaç gazeteci öldürüldü, kaç kişi yargısız infazlarla katledildi, kaç kişi yerinden yurdundan sürgün edildi ve olayların suçluları her ne hikmetse bulunmadı; bulunamadı; veya daha doğrusu bulunmak istenmedi... Evet! Devlet suç işlemez ama, bunca olayların faillerini bulup ortaya çıkarmakla yükümlü olan devlet, eğer bu işi beceremiyorsa, acaba hiç mi suçlu değil? Yoksa bu göz göre göre "kaybolan" insanlar "Misak-ı Milli Sınırları" dışında mı buharlaşıp havaya uçarak yok olup gidiyorlar? Tüm bu olaylar karşısında devlet sadece hep "timsah gözyaşları" dökerek, aklınca "sütten çıkmış akkaşık" misali kendini böylece temize mi çıkarmış olacak? Bunu yapmayan "devlet" ve onun "yetkilileri" insanların karşısına çıkıp ne yüzle "benim halkım, benim vatandaşım!" deme yüzsüzlüğünü gösterebiliyorlar? Veya bunu; böyle bir oyunu, bu sahneyi daha ne kadar oynamayı düşünüyorlar? Bugün genç bir delikanlının ölümünü "iskemleden düştü, başını duvara çarptı" açıklamalarıyla(!) seviyesizce, halkla alay eder gibi acemice örtbas etmeye çalışanlar, yarın benzeri durumlarda; bu kez, "attan düştü, eşekten düştü" açıklamalarının ardına gizlenmeyi hâlâ düşünüyorlarsa, herhalde yakında ve de ister istemez kendi başlarını duvarlara vurarak akıllanacaklar!

Devlet suç işlemez! Bir ülkede günü birlik özellikle siyasi amaçlı, düşünceye pranga vuran cinayetler işleniyorsa ve de bunu yapanlar karanlık sis perdeleri ardında aynı tür cinayetlere tezgâh ayarlamakla çalışmalarını sürdürüyorlarsa, tüm bu karanlık işleri aydınlatmakla yükümlü devlet suç işlemiyor da peki ne yapıyor? Tüm bu katliamlar devletin gözünün önünde işlenmiyor mu? Bunları bulup ortaya çıkarmak devletin görevi değil midir? Görevini şu veya bu şekilde yerine getirmeyen, getiremeyen veya getirmek istemeyen devlet tüm bu suçlara bir yerde katılıp eşlik etmiş olmuyor mu? Memleketimizin "en mümtaz evlatları", başbakanlardan tutun, içişlerine, oradan tüm güvenlik güçlerine kadar, bu işlerin başında olanlardan bir tanesi, ilaç için bile olsa, ortaya çıkıp: "Eeey! Halkım, benim dönemimde faili

meçhul şu kadar cinayet işlendi, onların katillerini, sorumlularını yakalayamadığım için vicdanen huzursuzum; ve de bu ayıbı daha fazla taşımak istemediğim için istifa ediyorum" demedi; demiyor?

Bir ülkede gazetecilerin katledilmesi sıradan cinayetlerin sayısını aşıyorsa, giderek gazeteci öldürme olayı sıradan bir "adi" vak'a gibi algılanmaya başlıyorsa vay gelmiş benim ülkemin başına! Aslında gazetecinin ölümü diğer sıradan ölümlerden bir farkı olmasa gerek ama, öldürülen; gazetecinin şahsında, onun "kalemi"dir. Yazıp, çizen insanların susturulması o toplumun yozlaştığının en bariz delilidir. Bir toplumda özellikle "yetkililer" tarafından bir şeyleri gizlemek, saklamak amacıyla gazeteciler susturuluyorsa, o toplumda gerçek anlamda bir düşünce özgürlüğü, gerçek anlamda bir "demokrasi" yok demektir. Bunun aksini savunanlar, bunu kanıtlamadıkları müddetçe devletin neresinde olurlarsa olsunlar bunun vebalini yüklenmek ve devletin suç işlediğini acı da olsa kabul etme yürekliliğini göstermelidirler. Tabii bu her zaman yapılabildiği gibi "göstermelik" değil, devamlı ve tutarlı davranışlar sergileyerek olur! Yani; Arapçası "icraatla!" yani; gâvurcası "aksiyonla!"

bayrak yarışı meselesi

... Sevgili Metin, beni mektupsuz bırakmadığın ve son günlerde elinde olmadan gittiğin "öte taraftan" yazmaya devam ettiğin için teşekkür ederim. Sağolasın! Gerçi sağ olduğun, yazdığın ve günü gününe postaladığın haberlerden zaten anlaşılıyor ama, ben yine de sana "eline, diline, kalemine" sağlık demeden edemeyeceğim. "Lütfen yaz; beni, mektupsuz bırakma" diye bitirdiğin mektubuna; bugün, bizim buralardan, senin de çok sevdiğin ve terk-i diyar ettiğin yurdundan son havadisleri vermeye çalışayım:

... Evet, sevgili dostum; geçen hafta yurdumuzda kimi mankafalar "sap ile samanı" birbirlerine karıştırdılar. Ellerine ve yüzlerine bulaştırarak ele ve de güne rezil-ü rüsva oldular.

Kendilerine "gazeteci"yim diyen kimi zıpçıktılar, her zamanki gibi tava, tencere ticaretiyle uğraşacaklarına(!) aniden bayrak yarışçılığına soyundular. Benim ve de senin de bildiğin gibi, bayrak yarışı olimpiyat oyunlarında ve belli kurallara uyan atletler tarafından yapılır. Her önüne gelen kendi bayrağını götürüp bir yerlere dikmeye kalkışırsa oyunu kurallarına göre oynamadığı gerekçesiyle oyun iptal edilir. Aslında kimin ne zaman nereye bayrak dikebileceği konusunda "tek yetkili seçici; kural koyucu; Sam Amca"nın mavi mühürlü onayı gerektiğinden oyunun başlangıcı onun öttürdüğü "ti" sesli "borazan"la başlayıp yine onun borazan sesiyle biteceğinden habersizmiş gibi kimi kendini bilmezler yedikleri zılgıt sayesinde "şeylerinin" üzerine oturdular. Bayrak koşusu "ezeli ve edebi iki komşu" arasında kural gereği çalınması gereken düdük sesinden önce ve faullü olarak başladı. Önce gâvur tarafı; "Kardak kayalıkları babamızın öz be öz

malı olduğu gibi, ayrıca 'zeytinyağlı yaprak sarması' da bizim milli yemeğimizdir, bu böyle biline!" diyerek celâllenince; diğeri de; "Ne münasebet lan palikarya! Sen, onu kedinin kalpağına anlat" tiradıyla başlayıp, ardından da; "şunu da unutma kiiii, yalnız zeytinyağlısı değil etlisi, biberlisi, domateslisi, patlıcanlısı, kabaklısı dahi bizim öz be öz milli yemeğimizdir! Dahası; baklava, börek, turşu, ve de özellikle imambayıldı ve tabii ki fıstıklı lokumun bize ait olduğu ayrıca tarihi bir gerçektir! Üstelik milli gelir düzeyi dolar, mark, kuruyla bile son derece yüksek olan halkımızın tümü; bunları bol bol ve kardeşçesine paylaşarak ve afiyetle yiyerek, imtiyazsız, sınıfsız bir kitle olarak gelişip kuvvetlendiğinden, şayet canı isterse sizi limon gibi sıkar, suyunuzu çıkarır!" diyerek günlerini gün ediyor.

Neyse zaten faullü başlayan bu iş, bu komedi son anda hakem yaniya ki Sam Amca tarafından öttürülen düdük sayesinde tatlı ve de mutlu bir "happy end" ile noktalandı. Noktalanmasına noktalandı ama, aslında yine de bazı cihat meraklısı akbabalar, bazı sülükler, bazı sivrisinekler ayaklarına kadar gelmiş olan böyle bir fırsatı kaçırdıkları ve barut kokusu ve top sesleriyle gümbür gümbür gümbürdeyen bir olimpiyat şöleninden mahrum bırakıldıkları için dövünüp duruyor ve gözyaşı döküyorlar...

... Sevgili Metin, son anda imambayıldının Müslüman tarafının bir yemeği olduğu kesinleşmiş durumda. Zira aşçılar konfederasyonu imamın hakkını imama teslim ettiler. Aslında bu karar yerinde ve doğruydu. Öyle ya imamın olmadığı yerde imambayıldının sözü mü olurdu?! Ancak gâvur tarafı diğer yemek çeşitlerine "muhalefet şerhi" koyarak olayı şimdilik derin soğutucuya koydu. Havalar ısınınca bu konu galiba yine gündeme gelecek. Hadi hayırlısı...

temiz eller meselesi

... Sevgili Metin son mektubunu postaya geç vermişsin; gözlerim yollarda kaldı. Aman iki gözünü sevdiğim, gözleriyle gülen çocuk, Tanrı ve de kul aşkına ne yaparsan yap, hatta iki elin kanda bile olsa lütfen beni iki satır da olsa mektupsuz bırakma. Bırakma çünkü; yazdıklarını zevkle ve ibretle okuyorum.

... Metin, şimdilik mektuplarını büyük bir titizlikle ve de günü gününe dosyalayıp arşive kaldırıyorum; şayet günün birinde eğer uygun görürsen ve tabii ki onayın olursa, sırasıyla belki yayınlayacağım. Ama şimdilik daha önce de yaptığım gibi seni buralardaki gelişmelerden biraz haberdar edeyim:

... Metin herhalde hatırlarsın; Mazhar, Fuat, Özkan grubunun bir zamanlar dillerden düşmeyen bir şarkısı vardı, hani "sen neymişsin be abi!". İşte son günlerde kendini bilmez birisi de, aklınca senin ardından çamur atarak ve kimilerini aklama çabasına düşerek seni yaramaz bir çocuk, gazeteden Evrensel'i de günah keçisi ilan etti!.

Olayı baştan alayım: Senin de bildiğin gibi, memleketimizde özellikle son yıllarda, faili meçhul cinayetlerin yanı sıra, sayısız kayıpların da esamesi okunmaz oldu. Yani kimi insanların kaybolması, kimi insanların katledilmesi artık giderek sıradan adi bir vak'a olmaya başladı. Maşallah halkımız da bu tür olayların içinde büyüyüp yoğrulduğu için, sanki bu tür olaylar çok sıradan birşeymiş gibi, bir vurdumduymazlık örneği sergileyip duruyor. Gerçi bu tür yargısız infazlara, kayıplara, sürgünlere, hapishanelerdeki işkencelere özetle insan hakları ihlallerine duyarlı insanlar zaman zaman da olsa kısık

seslerini yükseltiyorlar ama, ne yazık ki "bir elin nesi var, iki elin sesi var" bilinci, henüz yeterli ölçüde ve de demokrasi ile yönetildiğini iddia ettiğimiz memleketimizde yerleşmiş değil.

Sayıları hergün az da olsa giderek artan bu duyarlı insanlara karşın, gel gör ki; senin ve tabii ki "en çok senin" bildiğin bir gerçek, yani, sesinin ve soluğunun insafsızca, hoyratça, hatta ve hatta insanlığa yakışmayacak bir şekilde susturulmasını, bir "operasyonla" örtmeye çalışanların oyunu bu kez bir fiyasko ile sonuçlandı. Kısacası; her defasında ustalıkla sıçrayan çekirgeler bu kez sıçrayamadılar ve suçüstü yakayı ele verdiler. Ancaak, herşey o kadar ayan beyan, o kadar açık- seçik, o kadar göz göreydi ki, bizim Diyarbakır yöresinin deyimiyle o denli "eşkere" o denli inkâr edilemez idi ki; tüm utanmazca savsaklamalara karşın acı gerçek gizlenemedi. Gerçi bu günlerde olaya bir kulp uydurup, işi nereden ve nasıl yozlaştırırız, nasıl sulandırırız hesapları yapılıyorsa da; bunu, bu kez pek beceremeyecekleri ortada. Ne varki hani "su uyur, düşman uyumaz" misali yine de bazı oyunlar tezgâhlanmıyor sanma. Örneğin geçenlerde "denize düşen yılana sarılır" hesabıyla bir meslekaşın (!) olmayan aklıyla bir güzel senaryo yazıp oynamaya kalkıştı! Oyunun adı "temiz eller operasyonu"ydu. Ancak eline geçirdiği "Ça(v)lı" süpürgesiyle ortalığı süpürüp temizliğe soyunan zat-ı muhterem hazretleri, o kirli elleriyle o "Ça(v)lı" süpürgesiyle hiçbir şeyi temizleyemeyeceğini, geç de olsa umarım anladı. Çünkü; aklı başında olan ve başından beri bu konuda olayları yakından izleyen diğer meslektaşları, ilk önce bu traji-komik tiyatronun aktörünün ne denli acemi olduğunu saptadılar. Tabii ki olan oldu ve bu başrol oyuncusunun maskesi düştü ve keli göründü.

...Tabii ki sevgili Metin, her meslekte olduğu gibi iyilerin yanında kötüleri de vardır ve olacaktır. Eh! ne yapalım, kimileri senin gibi "halkın gerçekleri görmesi için" eline geçirdiği fotoğraf makinesiyle hayatı pahasına da olsa denklanşöre basmaktan çekinmez, kalemini bu yolda çekinmeden kullanır; kimileri de"çanak- çömlek" yalayarak, "yağdanlıkla" bu kavanoz dipli dünyada gününü gün etmeye çalışır. Olsun! Sen onurunla noktaladığın kısa yaşamını var "öte tarafta" yine onurunla sonsuza dek sürdür. Sürdür ki kimileri de "bu tarafta" köstebek misali sürünsün!... Sürünsün ve bilsin ki; seni sırtından hançerleyen hainlere; Diyarbakırlı ozanımız Ahmed Arif'in bir çift sözü var:

"Vurun ulan,
Vurun
Ben kolay ölmem.
Ocakta küllenmiş közüm,
Karnımda sözüm var
Halden bilene."

bayram meselesi

... Sevgili Metin; ben, sabırsızlıkla ve de gözlerim yolda postacı beklerken, belli ki sen de mektuplarına tez cevap istiyorsun; haklısın, daha dün gibi kısa bir zaman dilimi içinde gittiğin yeni dünyanda kim bilir ne denli sıkılıyor, kim bilir ne denli sevdiklerinin özlemiyle yanıp tutuşuyorsun.

...Metin sen gittikten sonra, yurdumuzda, ülkemizde, bizim bu ellerde hiçbir şeyin değişmediğini, aksine her şeyin "aynı tas, aynı hamam" kulvarında seyrettiğini söylersem inanıyorum ki pek şaşırmayacaksın. Zaten aksini yazıp söylemem herhalde daha şaşırtıcı olurdu. Neyse ben yine de gâvurluk etmeden sana son günlerin haberlerini aktarmaya çalışayım.

...Geçenlerde kendini bilmez andavallı bir televizyon kanalı, sanki gösterilmesi çok önemliymiş gibi, sanki bu ülkede yaşayan insanlarımızın tümünün gözleri körmüş gibi, yani kör gözüne kör parmağım hesabı, kalktı yurdumuzun Hakkâri'sinden insan manzaralarını bir kere daha gözler önüne serdi. Serdi de, bizleri de ele güne karşı rezil-ü rüsva etti. Neymiş efendim? Halk o kadar perişan ve açlık çekiyormuş ki, askerlerimizin yemeyip çöpe attıkları ekmek ve bayat konserveleri bulduklarında bayram yapıyorlarınış. Bu kadarıyla yetinmeyip bir de bir parça ramazan pidesinden nasibini almak için çoluk çocuğun birbirleriyle kendi aralarında verdikleri kıran kırana savaşı gösterdi. Ayıp etti! Evet! Utanmazca ayıp etti! "Kol kırılır yen içinde kalır" sözünü atalarımız boşuna mı söylemişlerdi?! Eh, ne yaparsın, çeşit çeşit vatan hainliği vardır, bu da işte onlardan birisi!

...ABD Başkan Yardımcısı Al Gore tarafından, CİA'e yaptırılan araştırma sonucunda, ülkemiz "yaşanması en riskli dört ülke"den birisi. Yani Pakistan, Hindistan ve Bangladeş'in yanı sıra bu konuda boy gösterip yarışıyoruz! Neden en riskli ülkeyiz? Çünkü; çocuk ölümleri oranı yüksekmiş, demorasimiz cılızmış, işsiz genç nüfus çokmuş, etnik gerginlikler varmış. Haşa, sümme haşa ve de külliyen yalan! Zaten bu gâvurlardan ne beklenir ki!

...Sadece İHD Diyarbakır Şubesi'ne ulaşan "kayıp" başvurularının sayısı şimdilik 209'u bulmuş. Bizim insanlarımız kendi doğup büyüdükleri ülkelerinde yol yordam bulamadaklarından ve de "Asılacak adam Aziz Nesin"in dediği gibi büyük çoğunluğu aptal, enbesil, idiot olduklarından dolayı mı acaba yollarını şaşırıp kayboluyorlar? Yoksa sürüden ayrıldıkları için mi hep "kurtlar" onları ham hum şaralop misali afiyetle yiyorlar? İşin tuhafı ve en acı yanı da; bunun nedenini, "Fırat'ın kenarında bir keçi kaybolursa bunun hesabı benden sorulur, bunun hesabını ben veririm!" diyen biri; "en böyük bir bilen" de bilmiyor! Kim bilir, belki de memleketimizde son zamanlarda keçi gibi sakal uzatarak dolaşanların sayısı giderek çoğaldığı için, kimseler de bu kayıpların keçi mi yoksa insan mı olduğunu pek anlayamıyor! Ama bu günlerde "Vatan Kurtaran Şabanlarımız" yanyana gelip Cumhuriyet tarihimizin bilmem kaçıncı "hökömat"ını kurabilirlerse; o vakit belki de bu kayıp insanların hangi gayya kuyusuna gittiklerini inşallah öğreneceğiz!

...Metin, bu arada güzel yurdumuzda olumlu gelişmeler de olmadı sanma ha! "Bacımız" giderayak da olsa yine de vaatlerini yerine getirdi. Ne denli sözünün eri, ne denli özü ve sözü tutarlı olduğunu kanıtladı. Senin anlayacağın gâvur icadı enflasyon canavarı sana ömür! Yani mortiloz oldu! Yani öldü ve geberdi! Yani, emekli maaşı kuyruğunda bekleyen "benim ülkemin vatandaşı" gibi veya göğsü istiklal madalyonları ile dolu harb malülü yaşlı gazilerimiz gibi de değil; ondan daha da acımasızca!... Hal böyle olunca tabii ki milyonluk panganotlarımızdan sıfırlar atmaya da hiç mi hiç gerek kalmadı. Ayrıca şunu da müjdeleyebilirim: Yeni evlerimizin ve de arabalarımızın altın yaldızlı anahtarlarını, yani "key"lerimizi son günlerde çakıl taşlarından kolye yapma sevdasına tutulan bacımızın narin ellerinden görkemli bir törenle teslim aldık. Dahası; kıçımızdaki yamalı pantolonlarımızın yerini de artık Levis'ler süslüyor!

...Televizyonlarımızda yine cinler perilerin yanı sıra Kahramanmaraşlı tıfıl delikanlı Musa ile İngiliz gâvurluğundan Müslümanlığa transfer ettiğimiz tombul Sarah'ın "asrın aşkı!" dizisi en fazla seyirci yoğunluğuna sahip...

...Ramazan Bayramı'nı tüm yurtta ve de ana kuzusu körpecik yavru vatanda "birlik ve beraberlik ruhu içinde" kutlamak için gerekli her türlü önlem "yetkilerimiz" tarafından en yetkili bir biçimde alınmış durumda. Hepimiz bu mübarek bayramda Allah'ın izniyle inşallah gofret, şeker, çikolatin, madlen çikolatanın yanı sıra baklava ve börek yiyerek, tüm akrabalarımızı ziyaret ederek geçireceğiz. Tabii ki yolumuz düşerse, fırsat bulursak, yollar kardan ve "cop"lardan geçit verirse, senin de son yolculuğuna çıktığın mezarlığa uğrayacak, mezarına bir kırmızı karanfil koyacağız; ülkemizin "en yaramaz çocuğu", sevgili Metin!...

'sen' ve 'ben' meselesi

... Metin, benim güzel kardeşim, neden hop oturup hop kalkarak ve ikide bir "Türk'ün Türk'ten başka dostu yok" diyerek dövünüp duruyoruz? Neden etrafımız düşmanlarımızla çevrilmiş? "Ayı"lardan "post" yapmasını beceriyoruz da insanlardan neden "dost" edinemiyoruz? Neden böylesine yapayalnızlığa mahkûm edilmişiz? Suç kimde? Daha doğrusu suçlu kimler? Tüm bir halkın, tüm bir ulusun top yekûn kötü, "tu kaka" olması mümkün mü? İnsanlar birbirlerinin ellerini sıkarak neden dostça kucaklaşmazlar da; birbirlerinin gırtlaklarını sıkmayı tercih ederler? "Sen", "ben" kavgasının kökeninde acaba içgüdüler mi saklıdır? İçgüdüler bir nebze de olsa törpülenip daha faydalı yollara kanalize edilemez mi? Yoksa bu, bir evrim ve kültür sorunu mudur? İnsanları sadece derilerinin rengiyle birbirinden ayırt eden, onların kafataslarının şekline ve şemaline göre aralarına uçurumlar koyan zihniyetlerde içgüdünün yeri ve mantığı olabilir mi? Hitler'i Yahudi düşmanlığına iten hangi mantık, hangi insani duyguydu? Daha doğrusu bu konuda insani bir duygudan, herhangi bir mantıktan söz edilebilir mi? Mantık ustası, mantık babası Aristo; Hitler, Mussolini ve onun gibilerinin mantığını çözebilir miydi? Dünyada üstün bir ırk, üstün bir renk olabilir mi? Sarı benizli insanların, kızılderililerden bir farkı olabilir mi? Aynı otobüsü veya aynı lokantayı siyahlarla beyazlar paylaştıkları zaman; yer yerinden mi oynuyor? Yoksa tüm depremlerin sorumluları bu tür olaylar mıdır?

İnsanlık tarihi boyunca ve sonsuza dek uzandığını söylediğimiz bu "ucu var bucağı yok" zaman tünelinden şimdiye kadar acaba kimler

geldi kimler geçti? Kimler gelecek ve kimler geçecek? Sahi, nerede Babilliler? Partlar? Selevkoslar? Hatta adını bile unuttuğumuz diğer kavimler nerede?

Beğenmediğimiz, zaman zaman da "ilkel" kavimler dediğimiz insanların torunları olarak, bizler, çok mu medeniyiz? Sahi nedir medeniyet? Ölçüsü nedir? Metre midir? Endaze mi? Arşın veya kulaç mıdır? Kilo veya batman mıdır? Yoksa bir ülkedeki televizyon sayısı ile mi orantılıdır medeniyet dediğin o tek dişi kalmış canavar?

Afrika'da, Hindistan'da açlıktan kırılan insanların yanı sıra, aynı zaman dilimini paylaşan gırtlağına kadar tok insanların yaşadığı bir dünyada, medeniyet denen o ne idüğü belli olmayan kavramdan ne denli söz edilebilir? Ya şu renkli insanların renkli dünyasında, kendi yaşamlarını biraz daha renklendirmek için icad ettikleri o dahiyane buluşlara ne demeli? Mesela; acaba hangi insanın hangi dinden olması ne denli önemlidir? Yoksa önemli değil midir? Tanrı katında, Tanrı'nın acaba hangi evi daha çok Tanrı'nın hoşuna gidiyor? Kilise mi? Havra mı? Cami mi? Cemevi mi? Yoksa tüm bunların dışında bir Budist tapınağı mı? Tanrı minare gölgesini mi daha çok sever, yoksa çan kulesininkini mi?

Peki, daha anne karnındayken, daha henüz doğmadan savaşlarda süngülenen, yahut da başından aşağı atom bombası yağan ağzı var dili yok bebekler; daha doğmadan ölen bebelerin yeri nedir Tanrı katında? Onlar günahkâr mıdırlar? Günah ve sevap dediğimiz şeylerin sınırı nedir? Nerede başlar ve nerede biter? Başı kıçı belli midir? Bir kaşar peyniri tekerini keskin bir döner bıçağıyla tam ortadan ikiye böler gibi, günah ve sevabın da sınırlarını böylesine keskin bir çizgiyle ayırmamız mümkün mü? Kaşar peynirinin hangi yarısı günah, hangisi sevap tarafıdır? Yoksa kaşar peyniri tümüyle mi günahsızdır da böylesine bölününce bu sevap ve günah kavramları mı doğuyor? Kimi insanların peynirin sağındaki parçasının daha lezzetli, solundakini daha az lezzetli bulmasından mı kaynaklanıyor tüm bu anlaşmazlıklar? Ya hayatları boyunca, ya yaşamları süresince bir parça kaşar peynirinden nasibini alamayanların durumunu, hangi mahkeme, hangi yasa koyucu belirliyor? Kaşar peynirinin yanında Türk'ün veya Yunan'ın beyaz peyniri, Çerkez'in çerkez peyniri, Bulgar'ın kaşkavalı, Fransız'ın rokforu, gariban Anadolu köylüsünün loru veya "yağsız ve imansız peyniri" ve diğerleri, ve diğerleri, ve diğerleri; tüm

bu peynir çeşitlerinden hangisi acaba Tanrı katında daha lezzetli ve daha makbuldur? Yoksa işi başından aşkın yüce Tanrı'nın tüm bu konulara eğilecek ve onları çözecek zamanı yok mudur? Öyleyse insanlar neden kendi aralarında en lezzetli peynirin hangisi olduğu konusunda illa da "benim" diyerek anlaşmazlık gösterirler? "Senin" demek bu kadar mı zor? Dahası; illa bir peynirin diğerlerinden daha lezzetli olması mı gerekiyor? Damaklar aynı tadı, aynı lezzeti almak zorunda mıdırlar? Ya ekmeğine katık edecek peyniri bulamayanların fikri? Onların peynir hakkında konuşmaya hiç mi hakları ve hukukları olmayacak? Peyniri tilkiler yerken hep kargalar seyirci mi kalacak?

... Metin, benim güzel kardeşim, bu bitli başımı ve olmayan aklımı kurcalayan o kadar soru var ki, hangisinden başlayacağımı şaşırdım. Sizin oralarda, "öte tarafta" bu ve buna benzer bir sürü irili ufaklı sorunlara nasıl bir çözüm bulmuşlar doğrusu çok ama çok merak ediyorum. Uykumu kaçıran daha bir sürü sorularım var ama, başını fazla ağrıtmak istemiyorum; yine de fırsat bulursam onları da yazmaya çalışacağım. Şimdilik hoşça ve kal sağlıcakla...

para, mangır meselesi

...Sevgili Metin, geçenlerde Evrensel Kültür Merkezi'nde gençlerin çoğunlukta olduğu bir söyleşimizin ardından, söz dönüp dolaşıp sana yazdığım mektuplara geldi. Gençlerin "hocam mektupları yazmaya ve postaya atmaya devam edecek misiniz?"sorusuna, "evet" yanıtını verince onların yüzündeki sevinç ifadesini bilmem anlatmaya gerek var mı? Sevindiler; çünkü, sana yazdığım mektuplar, senin yaşadığının en belirgin kanıtıydı... Ha, unutmadan belirteyim ki hemen hepsinin sana selamları var, gözlerinden öpüyorlar.

...Sevgili Metin, bildiğin gibi büyük işadamı Vehbi Koç sana ömür! Yani sizin o taraflara göç eyledi. Herkes gibi o da bu fani dünyadan ayrıldı ve aranıza katıldı. Allah gani gani rahmet eylesin ve de toprağı buradakinden çok daha bol olsun... Cenaze töreni çok görkemli oldu. "Devletin Başı"ndakilerden en sonundakilere kadar herkesin katılıp saygısını sunduğu "aziz naaşı"nın başında yine herkes olması gereken ölçüde üzgün ve süzgündü. Bizim buradan gözyaşları ve dualar eşliğinde ve de "devlet töreni" ile son yolculuğuna uğurladığımız "büyük dev"in orada nasıl karşılandığını, hangi görkemli törenle hangi malikâneye yerleştirildiğini ve diğer teferruatları umarım yakın bir gelecekte senden duyar ve oradaki karşılama töreninden çekeceğin bir iki kare resimle de haberdar oluruz.

...Sevgili Metin, senin şimdilerde çok daha iyi bildiğin gibi hiç kimse bizim bu taraflarda sonsuza dek kalıcı değil, bizi yaratan herhalde böyle uygun ve de münasip gördüğü için sıramız geldiğinde zengin veya fakir, gâvur veya müslüman, ateist, yani dinsiz ve de imansızlar, yani zındıklar günün birinde sizin tarafa gelecek; veya is-

temesek bile gönderileceğiz! Bu burada, bu taraflarda doğan her fani için değişmez bir olgu ve de bir kural. Ancak benim anlayamadığım, daha da açıkçası kaz kafamın anlayamadığı şu "devlet töreni"nin raconu neye göre saptanıyor? Yani devlet töreni için gereken ölçü, kıstas, mihenk ne? Rahmetli Koç'un işadamlığının yanı sıra yaptığı yatırımlar sonucunda iyi bir "para babası" oluşu, tabutunun bayrağa sarılarak devlet töreniyle uğurlanması için yeterli miydi? Bu devlet töreni Koç'un şahsına mı, yoksa onun şahsında "gözü kör olası mangır"a mı yapıldı? Doğrusu çok merak ediyorum. Değer yargılarımız giderek hergün biraz daha "para" ve "pul"la ölçüldüğü için mi bu denli yozlaştık? Bugün hesapta güya demokrasi gereği meclise giren kimi insanlar, yani sözüm ona "halkın temsilcileri" acaba gerçekten halkı temsil edebiliyorlar mı? Halktan acaba kaç kişi duvarında "egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" sözünün yazılı olduğu o meclise kapağı atabiliyor? Salt seçim meydanlarına çıkabilmek için bile milyonlar veya milyarları olmayanlar kendilerini temsilden yoksun değiller mi? Meclise, o yüce meclise girenlerin hepsi de istisnasız para babaları mı? Hayır! Haşa! İçlerinde tek tük de olsa girenler tabii ki var. Ne ki, onlar da, ilerde elde edebilecekleri rantları hesaplayarak onların hesabına yatırım yapan kimi kapitalistler tarafından desteklenmiyorlar mı? Bunu bilmeyen, kala kala bir tek sağır sultan mı kaldı?

Devletin başı, geçenlerde İstanbul'a geldiğinde son günlerde öldürülen bir para babasının evini ziyaret ederek kardeşlerine başsağlığı diledi. İnsani açıdan bundan daha doğal hiçbir şey olamaz. Ne ki hemen hemen aynı günlerde törere kurban olan o kişi ile, yine başka bir terör kurbanı olan gariban gazeteci Metin'in arasında bir fark vardı. Yine "money" yine "mangır" yine "kapital". Oysa devletin başı, yine devletin güvenlik güçleri tarafından resmen linç edildiği kabul edilen bir gazetecinin evine yapacağı bir ziyaret ile, bir bakıma "devlet baba" adına bir nevi özür dilemiş olmaz mıydı? Devlet adına "kraldan çok kralcı" kılığına girenlere de belki de bir bakıma "haddinizi bilin! Mesajını da ulaştırmış olmaz mıydı? Böyle yapmakla, böyle davranmakla, gönül almakla devletin başı küçülür müydü? Ah! keşke, bir zamanların "Çoban Sülü"sü olduğunu hiç unutmayıp bunu yapabilseydi!...

Sevgili Metin, ben yine gündüz gözüyle andavallıca ve ahmakça bir rüya mı görüyorum ne!

"hukuk devleti" meselesi

...Metin, sevgili Metin 5 Mart tarihinin Türkiye'de "Hukuk Devleti Günü" olduğunu bilmem biliyor muydun? Doğrusu ben bilmiyordum; gazetelerden okudum.

Gerçi son zamanlarda neredeyse her şeye bir "gün" uydurma modası o kadar hızlandı ki, bundan böyle herhalde senenin 365 günü buna yetmeyecek. "Analar", "babalar", "sevgililer" günü derken şimdi de "dayılar", "amcalar", "enişteler", "baldız" ve "çuvaldızlar"lar da niye bizim günümüz yok diye kazan kaldırmaya başlarlarsa, yandık!

Neyse bunları geçelim ve de geletim esas konumuza; yani fasulyenin faziletine, yani "hukuk devleti"ne. Geçenlerde beş Mart tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde İ.Ü. Hukuk Fakültesi öğretim görevlisi Prof. Dr. İlhan Özer "Türkiye Hukuk Devleti mi?" başlıklı makalesinde; İzmir gibi gelişmiş bir şehrimizde bile öğretim üyesi sıkıntısı çekildiğini, hatta "İdare Hukuku" gibi bir dersin uzmanı tarafından okutulmadığını, ayrıca, Erzincan Hukuk Fakültesi'nin kuruluşunu gerçekleştiren dekanın bir hukukçu olmayıp veteriner hekim olduğunu vurguladıktan sonra; bizde, hukuka ne denli önem (!) verildiğini belirten yazısını şu ilginç cümleyle bitiriyordu: "Bu iki konu ve örneğe bakınca 'Türkiye bir hukuk devleti mi' diye sormanın 'hikmeti' anlaşılıyor sanırım..."

Aynı gazetenin yine aynı günkü ikinci sayfasında bu kez "en yetkili ağız", Anayasa Mahkemesi Başkanı Yekta Güngör Özden, "Özlenen Hukuk Devleti" diye bir başlıkla özlediği hukuk devletini şöyle dile getiriyordu:

"... Hukuk devleti kâğıt üzerinde, bir biçim görünümünde, öğretinin övgüsü, hukukçunun özlemi durumunda kalmamalı, yaşama

geçip gerçekleşmelidir." Daha sonra da; "Hukuk Devleti"nde olması gerekenleri sıralıyordu. Bazılarını buraya aktaralım:

"Anayasa çağdaş, tüm yasalar anayasaya uygun olmalıdır. Yapı saydam, yaşam güvencesi güçlü, hak arama özgürlüğü tam olmalıdır. İnanç için baskı, saldırı yapma ve öldürme önlenmelidir. Tüm öldürmelere içtenlikle karşı çıkmalıdır. Yakalanmayan sanık kalmamalı, yargı organları dışında hiçbir yargılama ve bu nitelikte uygulama yapılmamalı; 'işkence', 'yargısız infaz' suçlamalarına neden olunmamalı; 'çek ve senet mafyası' utancı yaşanmamalı; ekonomi yaz-boz tahtasına dönüşmemeli, memurlarla dama taşı gibi oynamamalı, gelir dağılımında adalet başlıca amaç sayılmalıdır".

Anayasa Mahkemesi Başkanı daha bir yığın "melidir, malıdır" gibi özlemlerle bu dileklerini sıralamayı şöyle sürdürüyordu:

"Hukukçular daha yürekli, daha etkin olmalı, ağırlığı ölçüsünde onurlu sorumluluklarının bilinciyle hukuk devletinin mimarlığını yapmalıdırlar. Daha başka nice şeyler söylenebilir. Böylece hukuk devleti gerçekleşir. Kimsenin de diyeceği kalmaz. Ne mutlu bu yolda uğraş verenlere!"

Görüldüğü ve sayın Özden'in ifadesinden de anlaşıldığı gibi, dile getirip sıralamakla bitiremediği "özlem"leri günün birinde gerçekleştiği zaman, belli ki bizler "hukuk devleti"ne sahip olacağız. Yani "ölme eşeğim ölme" meselesi...

Bu ülkede artık ayyuka çıkan işkencelerden faili meçhul cinayetlerden dem vurduktan kellim, bir de yargısız infazlarla, mafya babalarının varlığından şikâyet eden bir zat anayasa mahkemesi başkanıysa varın siz orada "hukuk devleti"ni koydunuzsa bulun!

Bir anayasa mahkemesi sayın başkanı veya yine bir hukuk profesörü içtenlikle ve de açık seçik "hukuk devleti özlemini" ifade edip dile getirirken; "Türkiye bir hukuk devletidir" diye bar bar bağıran, bağırırken de mangalda kül bırakmayan, başlarını kuma gömmüş kimi devekuşlarının bu tespitlere verecekleri cevabı da doğrusu çok ama çok merak ediyorum.

...Ya işte böyle sevgili Metin, senin de bildiğin gibi sayın Özden'in özellikle altını çizerek dile getirdiği gerçekleri sıradın vatandaşlardan herhangi birimiz yapmış olsaydık inanıyorum ki mutlaka alnımıza yiyeceğimiz damga en hafifinden "hain!" olacaktı, ama ne yapalım ki gerçekler acıdır; tıpkı Kürtçe deyimiyle "isot" gibi, acı biber gibi!...

"budala karga" meselesi

Şimdilerde ilkokula başlayan çocuklara okuma yazma nasıl öğretiliyor, nasıl bir metot kullanılıyor doğrusu pek bilemiyorum ama, benim gibi artık altmışına merdiven dayamış olanlar çok iyi anımsayacaklar ki, bizler, içine fasulye ve nohut doldurduğumuz minik bez torbalarımızdaki bu fasulye veya nohut tanelerini önümüzdeki sıranın üstüne yan yana düzerek harfler ve kelimeler üretirdik. Ayrıca öğretmenlerimizin "fiş" dedikleri mukavva parçacıkları üzerine yazdıkları "tencere", "pencere" gibi kelimeleri hep bir ağızdan yüksek sesle okumaya çalışırken, daha sonra "uyu uyu yat uyu" cümleleriyle başlayan alfabeyi sökmeye uğraşırdık. Yıl sonunda da içimizden en geri zekâlılar dahi okumayı çözemeseler bile, yine de alfabenin son sayfasını papağan misali ezbere söylerdi:

"Karga karga gak dedi
Kalk şu dala bak dedi,
Kalktım baktım o dala
Bu karga ne budala."

Alfabeyi çözmeye başladığımız günlerde, her sabah öğretmenlerimizin coşkuyla ezberletip sonra da topluca söylettikleri "Türküm, doğruyum, çalışkanım..." andıyla büyüyorduk. Türk olduğumuz için de Türk malı kullanmamız gerektiğini, böylece iyi birer vatandaş olacağımız da yine "yerli malı yurdun malı, her Türk onu kullanmalı..." cümlesiyle körpecik beyinlerimize bir taraftan nakşedilirken, öte yandan okul çıkışı Diyarbakır'ın o daracık sokaklarını, o daracık "küçe"lerini geçip eve geldiğimizde, gaz veya "idare lambası"nın çatlak şişesini elimize tutuşturan anamız, aynı

boyutta bir lamba şişesi almamız için çarşıya gönderip, ayrıca elimize tutuşturduğu manda gözü iriliğindeki on kuruşu verirken iki şeyi sıkıca tembihlemeyi unutmuyordu: "Parayi avucun içinde eyi tut! Düşürme! Kaybetme! Bakkala söle yerli mali vermesin, Avrupa mali olsun ha!"

Neden? Çünkü o dönemlerde yerli gaz lambası şişeleri zırt- pırt çatlayıp kırılıyordu Öğretmenlerimizin bize söyledikleriyle, ana ve babalarımızın söyledikleri hep ters şeylerdi. Bocalıyorduk. İşin kötüsü okulda özellikle yerli malı haftasında bizlere hararetli nutuklar atan öğretmenlerimiz de evlerinde Avrupa malı kullanıyordu. Çelişkiler içinde boy atıyorduk. Boy attıkça bu kez daha ileri sınıflarda, ortaokul ve liselerde "bir Türk dünyaya bedeldir"in yanı sıra, "Güneş Dil teorisi"yle harmanlanıp, sonuçta "muassır medeniyet seviyesine ulaşmak için" çırpınıp duruyorduk.

Evet; yolumuz düsturumuz çizilmişti. madem ki Türk'tük, madem ki doğruyduk, madem ki her birimiz dünyaya bedeldik o halde ulaşmalıydık "muassır medeniyet seviyesi"ne. Hayır! "Muassır medeniyet" hep "tilki", bizler, onu kovalayan "tazı"lar olmamalı, hatta onu da sollayıp geçmeliydik! Evet kesinlikle yakalamalıydık bu "muassır medeniyet" denen mendeburu.

Ama nasıl? Okullarımızda bugüne dek neyi nasıl okutacağımıza bile daha henüz karar vermemişken, kafasına esenin kendince "Milli Eğitim" adı altında düzmece programlar üreterek, ardından gelenlerin dostlar alışverişte görsün misali bir öncekinin neredeyse zıttını geliştiren önerileriyle, yaz- boz tahtasına dönen bu tedrisat sistemiyle mi ulaşacak, sonra da sollayacaktık muassır medeniyeti? Avustralya'daki bitki örtüsünü, Gobi Çölü'ndeki kum yığınlarının nasıl oluştuğunu, Nil Nehri'nin nereden çıkıp kaç kıvrımla hangi denize döküldüğünü, kurbağanın sindirim sistemini bilecek, ezberleyecektik ama, çarşıya pazara çıktığımızda, kendi ülkemizde yetişen her gün yediğimiz "tere" ile "dereotu"nu, maydanozla naneyi birbirinden ayırt edemeyecektik...

Gökyüzünde sık sık rastlanmayan, arada bir görünüp birden kaybolan kuyruklu yıldızlar misali, memleketimizde tek tük yetişen, yüzümüzün akı kimi değerli insanlarımızı dışlayarak mı yakalayacaktık muassır medeniyeti? Düşünen insanlara, düşündüklerini sadece ve sadece yazıp söyleyenlere tahammülsüz bir zihniyetle mi ulaşacaktık bu

muassır medeniyete?

Dünya çapında, evrensel boyutlarda bir şairimiz, Nâzım Hikmet'i vatan haini damgasıyla bir güzel mühürledikten sonra, içimizden silip atarak mı? Dünya mizahında ün yapmış bir Aziz Nesin'i diri diri yakmaya çalışarak mı?

Yetmiş küsur yıllık Cumhuriyet döneminin neredeyse yarısı sıkıyönetimlerle idare edilen bu ülkede, sıkıyönetimin artık giderek neredeyse "olağan"laştığı bir memlekette, sıkıyönetimi artık kitleler üzerinden kaldırıp kişilerin düzeyine indiren bir zihniyetle mi? Gazeteci Ahmet Altan'ı yazdığı bir yazıdan dolayı mahkûm edip ardından da "içeri tıkılmak istemiyorsan, beş yıl müddetle diline sahip ol ha!" diyerek düşünceye gem vuran kişisel sıkı yönetim uygulamasıyla mı?

Tüm gâvur ellerinde adı bile saygı uyandıran memleketimizin bir başka kuyruklu yıldızı, ender yetiştirdiği bir başka edebiyat ustası Yaşar Kemal'i yine düşüncelerinden ötürü suçlayarak yargılayan ve onun da düşüncesine "beş yıllık sıkıyönetimi" reva gören böylesine bir hukuk ve bu mankafa mantıkla mı?

Yaşar Kemal ve onun gibi düşünce suçlularıyla (!) hapishanelere katar katar insan taşıyan bu örümcek kafalılığın sürüp gittiği bir ülkede acaba nasıl yakalanacak bu kahrolası muassır medeniyet? Nazım'ı suçlayıp vatandaşlıktan çıkarttıktan ve seneler seneler sonra onun ölümünün ardından "pardon" deyip anısına heykel ya da çınar ağacı dikecek kadar mı geri zekalıyız? Nazım gibi Yaşar Kemal'e de saygı sunmak için önce sağlığında mahkeme kapılarında süründürüp sonra ölüsünün ardından mı ağıt yakacağız? Bu ülke her gün koynundan kaç tane Yaşar Kemal, kaç tane Orhan Kemal, kaç tane Kemal Tahir çıkarabildi ki? Bu insanları harcamakta bu kadar cömert davranabiliyor?

Kargalara "budala" deyip hakaret ederken, peki bizler gerçekten çok mu akıllıyız?

"âlâ memleket" meselesi

...Sevgili kardeşim Semih,
Yaptığını beğendin mi? Senin nene gerek be kardeşim "Barış Günü" dolayısiyle kaleme, kâğıda sarılmak, sonra da veryansın ederek avaz avaz seslenmek:

"Kan, zulüm ve sömürü düzenine hayır diyenlerin tutuklandığı, işkenceden geçirildiği, öldürüldüğü, muhalif gazetelerin sansürlendiği, kapatıldığı hatta topyekün havaya uçurulduğu, grevci işçilere jandarmalarca saldırıldığı, örgütlerinin mühürlendiği, yoksul gecekondu halkının üzerine ateş açıldığı bir düzende savaş her an yaşamamakta mıdır?"

Sevgili biraderim, sevgili kardeşim, Evrensel'deki "İlmek ilmek" adlı köşede barışa, kardeşliğe, insan haklarına katkıda bulunmak için kaleminle verdiğin çabaların, aslında dönüp dolaşarak, sana yine "İlmek ilmek" tuzak olarak döneceğini düşünemeyecek kadar deneyimsiz, düşünemeyecek kadar genç misin? Sahi sen yoksa çocuk musun? Sahi sen kaç yaşındasın? Gerçi "akıl yaşta değil baştadır" diyenler varsa da sen boşver onları; belli, belirgin olan bir şey varsa o da senin pek de akıllı olmadığın! Öyle ya durup dururken ne işlerle uğraştığına bakılırsa, olmayan aklını "peynir ekmekle yemiş olman" bile mümkün!

Baksana, kendince gerçekleri yazmaya soyunuyorsun ama, bir çuval inciri de... yapıyorsun! Evet, "küfürün adını günah" koymuşlar; zaten bunu bilen bir başkası da, senin kalem arkadaşın, senin "yoldaş"ın Can Yücel de, üç kelimesinden ikisini küfrederek söylüyorsa; suç söyleyende mi, yoksa söyletende mi?

Evet, sevgili geri zekâlı dostum! Benim "mankafa" arkadaşım! kendi zekânı kendine sakla da elalemin tavuğuna "kiş" deme! Unutma ki, senin her kiş deyişinde "kanunlar, nizamlar, düzen ve intizamlar" tepene bir balyoz gibi inecek! Vee, kim bilir belki o zaman anlayacaksın: "Erken öten horoz"un hikâyesini...

Sana bir kardeş nasihatı: Önce şu soyadını değiştir! Çünkü çok falso! Ne demek efendim "hiçyılmaz!" Bana kalırsa sen onun "hiç"ini at, yalnız "yılmaz"la yetin! Bu kadarı sana yeter ve artar bile!

Ha! Unutmadan şunu da ilave edeyim: Eğer eline, diline ve de kalemine gücün yetmiyorsa, onlara söz anlatamıyorsan, bil ki çekeceğin var! Ama yok; uslu uslu yazıp çizersen, kim bilir belki günün birinde senin de bir dikili ağacın olur... Konu bulmakta zorlanıyorsan, sen iste, ben sana yardımcı olayım. Örneğin gelecek hafta yazının başlığı şöyle olabilir:

"Oh! Mualla, memleket ne âlâ!!!!"

Dostum; kal sağlıcakla...

"saraylara barış kulübelere savaş" meselesi

...Hiç yılmamaya kararlı sevgili Semih Hiçyılmaz kardeşim, senin de bildiğin gibi, "İlmek ilmek" köşesinde yazdığın "Saraylara Savaş Kulübelere Barış" başlıklı yazından ötürü gazetemiz Evrensel bir ay kapatma cezasıyla "ödüllendirildi". Ardından da yine bir başka kulp uydurulup, bu kez de bir haberden ötürü de on beş günlük bir kapatma cezası ile "onurlandırıldı". Görünen o ki, "öküzün altında buzağı arama" zihniyetiyle bu işin sonu pek gelmeyecek. Sağlık olsun! Allah'tan Evrensel diye "başbelası" bir gazete var da kimi insanlara da yapacak iş, oyalanacak meşgale çıkıyor! Aslında, doğru konuşmak gerekirse, Evrensel ve onun gibi tek-tük gazeteler olmasaydı, milletçe "nurlu ufukları", "çağdaş medeniyet düzeyini" çoktan yakalamış olacaktık ama, bu tür "zararlı" yayınlar, tıkır tıkır dönen çarka maalesef hep çomak sokuyor!

Hiç yılmamaya yeminli kardeşim, benim iki gözümün nuru biraderim, gel sen bu sevdadan vazgeç! Ettiğin ve edeceğin lafları en az yüz on sekiz kere düşün, binyüzkırkyedi kere tart sonra yumurtla! "Düşünce hürriyetinin olduğu bir ülkede, ben, her istediğimi söyler ve de yazarım" gibi ahmakça bir zihniyetten kendini kurtar ve şunu da kafana sok ki, bazı ülkelerde "düşünce özgürlüğü" sadece ve sadece "hindi"lere verilmiştir! Onlar, yani hindiler, yılbaşlarında kellerini şayet kurtarabilirse, istedikleri gibi düşünüp, düşüncelerini de hiç ama hiç çekinmeden şu anlamlı ve de veciz ifade ile haykırırlar:

"Gulugulu! Gulugululuuu!"

Senin, senin gibilerin hindi olmadığı kesin! Çünkü "guluguluuu" diye öteceğinize, zırt- pırt oyunbozanlık edip "değişik sesler" çıkarıyorsunuz. Eh! Bu da, kimi insanları haklı olarak rahatsız ediyor! Neyse, "Arif olan anlar", "Arif'e tarif gerekmez" diyerek gelelim esas konumuza, esas hakkındaki mütalaamıza. Yani senin geçen gün yediğin herzelere.

Bak benim eli kalem tutan, böyle olduğu için de "gözünü budaktan sakınmayan" hemşerim, boyundan büyük işlere kalkışma! Neymiş efendim "Saraylara Savaş Kulübelere Barış" gibi manasız ve de abuk sabuk laflar! Bu sözler tümüyle falsodur! Doğrusu şöyle olmalıydı:

"Saraylara Barış Kulübelere savaş!"

Nedenine gelince: Çünkü ve de zira ve de binaenaleyh, maalesef, maattessüf, bu kulübelerden gari geçilmez oldu. Bunların içinde barınan, yaşayan hani büyüklerimizin "bizim insanlarımız", "benim halkım" dediği vatandaşlarımız, din kardeşlerimiz de hayatlarından hiç mi hiç memnun, mutlu olmadıklarına, durmadan da mırın kırın ettiklerine göre; o halde, onları yıkıp ortadan kaldırmak ve onların yerine, saraylar, saray yavruları, malikâneler, yalılar veya hiç olmazsa dubleks, tripleks ve bilmem ne fleksler inşa etmek, hatta gökdelenler dikmek gerek!

Evet, evet hiç vakit geçirmeden, su gibi akıp giden zamanımızı boşa harcamadan, çarçur etmeden, hemen tezelden kollarımızı sıvayıp topyekûn temizlememiz gerek vatanın sath-ı maaline yayılmış, örümcek ağı gibi örülmüş tüm kulübeleri, teneke ve briketten yapılmış barakaları. Yolu, suyu, elektriği, telefonu, banyosu, tuvaleti velhasıl "olmayan" tüm konforlarıyla ölüm kalım savaşı veren bu utanç abidelerini yerle bir etmek gerek! Çünkü; bu mezbeleler, atalarımızdan bize miras kalan sarayların, malikânelerin, konakların, kasırların ihtişamlı, görkemli görüntülerini bozuyor! Yalnız bozmuyor; hatta, affedersiniz ama, bir çuval incirin de içine ediyor! Yıkmalı! Üstlerine benzin, tiner, mazot, gazyağı döküp ardından da kibrit çakıp karşılarına geçip çayda çıra oynamalı! Hepsinin köküne kibrit suyu akıtmalı! Yetmezse, gerekirse sülfürik, nitrik, kromik gibi asitlerin yanısıra, ayrıca tuzruhu, zacyağı ile tümünü dağlamalı, analarından doğduklarına bin pişman etmeli!...

Çünkiiüü turist adı altında sanki yapacakları başka işleri yokmuş gibi, kimileri tam anlamıyla gâvurluk edip, özellikle de bu ev bo-

zuntularının önünde, su birikintilerinin, çamur deryalarının veya toz-toprak içinde oynayan başıkabak, yalınayak, sümüklü çocukların resimlerini çekip, kendi memleketlerindeki eş ve dostlarına hatıra fotoğrafı diye göstererek bizleri ele ve güne, dosta düşmana karşı rezil-ü rüsva ediyorlar...

Bu kondularda, bu barakalarda, bu, iti bağlasanız kederinden kuduracağı bu kulübelerden milletçe kurtulmanın zamanı, çoktan geldi; hatta geçti bile! Evet, bugünlerde toplanacak olan Habitat, mabitat toplantılarına yetiştirip çözemezsek, yine de bu konuya tüm milletçe eğilmemiz en birinci şartın, en birinci maddesinin, en birinci şıkkı olarak karşımıza çıkmaktadır. Evet, unutmamalıyız ki, bu kondu ve kulübeler milletçe ne denli ayıbımız, yüzümüzün kiri ise, saray ve onun yavruları da o denli yüzümüzün akıdırlar. Zaten böyle oldukları da, yurdumuzu ziyarete gelen yabancı konuklara, devlet ricalinin, buralarda verdiği muhteşem ziyafetlerden belli değil midir? Hani mönülerinde; "ekose etek giymiş levrek balığı", "sos beşamelli volovan", "kuşsütüyle yıkanmış, kuşkonmaz garnili kurbağa bacağı" gibi lezzetli yemekleri sunduğumuz ata yadigârı saraylarımız...

Ya diğerleri?... Konuklarımıza göstermemek için fellik fellik kaçındığımız kulübelerimiz? Konuklarımızın göz zevklerini bozar endişesiyle yollarını değiştirdiğimiz güzergâhlar? Bizim kondularımız, bizim insanlarımızın içinde süründüğü kulübeler, hani onların da menüsünde; "soğan ekmek", "ayran aşı" ve "tiridine bandım" türküsü eşliğinde yere bağdaş kurarak, çömelerek yemek yenen bu kulübelerden lamı cimi yok hemen kurtulmamız gerek!

Evet; gün, bu gündür, mademki içimizden herbirimiz "bir cihana bedeliz", mademki "çalışkan ve doğruyuz", mademki kendimize "güvenip övünmeliyiz" ve nihayet ve en önemlisi; mademki "sınıfsız ve imtiyazsız bir kitleyiz", o halde, milletçe el birliğiyle "Allah Allah" naralarıyla "Misak-ı Milli" sınırları içindeki tüm kulübelere karşı savaş açmalı, hepsini bir çırpıda tarûmar ederek yıkıp yakmalıyız!...

dün, bugün, yarın meselesi

...Sevgili Ertan Aydın,
Çizdiğin karikatürlerle kimi insanları, kimi düzen yandaşlarını "rahatsız" ettiğin, kimi "vurdumduymazları" kendi utanç aynalarıyla baş başa bıraktığın için kalemine, fırçana, beynine bir müddet için sansür uygulanacak! Fikirlerinden dolayı cezaevlerinde "onurlandırılan" diğer insanların yanına derdest, mevcutlu, apar topar postalandın! Sağlık olsun!

...Seninle birkaç ay evvel, bir akşamüstü, Evrensel Kültür Merkezi'nde karşılaşmış, tanışmış, ayaküstü bir sohbetle Galatasaray'dan Taksim'e kadar da beraberce yürümüştük. O kısacık yol boyunca konuşacak hiçbir konu yokmuş gibi; sen, nedense hep insan haklarından, özgürlüklerinden, sevgiden bahsetmiştin. Sahi sen ve senin gibiler neden hep kafanızı, aklınızı bu "mendebur", "insan sevgisi"ne takarsınız kardeşim? İnsan haklarından size ne? Sizin başka işiniz, gücünüz yok mu? Bu kadar mı "boş gezenin boş kalfası"sınız birader!

Peki, sizler kendinizce yazarak, çizerek, karınca kararınca bir şeyler yapmaya coşkuyla kalkışırsınız da, eninde sonunda bunun "ödül"ü olarak niye ve niçin hissenize hep çile doldurmak, hapishanelerde gün saymak düşer? Bu işte bir bityeniği, bir terslik, bir oyunbozanlık, bir kalleşlik yok mu?

...Aziz Nesin, bu ülke insanlarının büyük bir yüzdesinin aptal olduğunu söylediği zaman, hakkında söylenmedik söz yapmadık lakırdı bırakmadılar. O, cehennem ateşinde cayır cayır yanmaktan son anda

paçasını kurtararak nihayet eceliyle ölüp gitti. toprağı bol olsun; mekânı cennet! Ama ne var ki, gel gör ki aptallığı kabul etmeyen, bunu bir türlü içlerine sindiremeyen, aksine "akıllı", "üstün zekalı", "işbitirici", "yetenekli", "deneyimli" olduklarını satır aralarında değil, her zaman ve her yerde "açık seçcik" söyleyen, milletin başına çöreklenmiş ve neredeyse babadan oğula geçen bir miras gibi yıllardan beri ülkeyi "sözde demokrasi" ile yönetenler; seni ve senin gibi düşünenleri içeri tıkmakla akıllarınca "vatanperver"lik mi taslıyorlar? Yağma yok! Memleketin hali ortada. Onların zekâsı da!

...Bin dokuz yüz ellili yılların sonlarında, Nazım Hikmet'in kitaplarının yasak olduğu o günlerde; bizler, üniversite öğrencisiyken, arkadaşlarımızdan birinin kelle koltukta nereden bulduysa bulduğu, ele geçirdiği hani şu;

"Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür / ve bir orman gibi kardeşçesine..." dizelerini içeren şiirini gizlice, elden ele çoğaltarak birbirimize verdiğimiz günleri şimdi anımsıyorum da, ağlanacak halimize gülüyorum!...

Nâzım Hikmet o dönemlerde "tescilli", "su katılmamış" bir vatan hainiydi(!) Onu okuyanlar da keza "gomonist" olduklarından, onların da tümünün kökü cehenneme! İşte bu "mankafa", bu "nato kafa nato mermer" zihniyetiyle bu ülkenin insanları yıllar yılı "dolap beygiri" gibi idare edilmeye, yönetilmeye, çalışıldı. İnsanlarımızın düşüncelerine set çekerek, ket vurarak "vatansever"lik nutukları atarak, bugünlere kadar aynı rotayı izleyerek, Allah'ın izniyle "elhamdüllilah" çok şükür geldik. Ama bu dipsiz kuyu nutuklarıyla olan hep gariban insanlara ve ezilen emekçi sınıfa oldu. Gerisi hep yalan dolan, gerisi bilinen hikâye: "Alavere dalavere Kürt Memet nöbete!" Memet nöbet tutarken, Memet Misak-ı Milli sınırları boyunca nöbet tutarken, Memet kışın karlar altında, yazın kan ter içinde vatan bekçiliği yaparken; onlar, gemilerini hep istedikleri rotada gezdirip, "usta kaptan"ları oynadılar! Hep aynı tezgâhı sergileyip enselerini kalınlaştırıp durdular.

Peki şimdi: Şimdi ne olduysa oldu, vatan haini Nâzım Hikmet (!) birdenbire el bebek gül bebek kıymete bindi; onun naaşını yadellerden "gâvur" toprağından alıp getirmek, yurdun "mukaddes" topraklarında ebedi istirahatgâhına yerleştirmek için, bir sidik yarışıdır başladı. Üstelik bunu gerçekleştirmek "milli görev", "mertlik"; yap-

mamak ise "utanç" ve "nankörlük" olarak "yetkili ağız"larca nitelendirilip sloganlaştırıldı!

İnsanlarda hakikaten yüz denen bir nesne var ise; tabi ki bu yüz denen nesne de "sahtiyan" veya "İngiliz köselesi" değilse; utanmak gerekir!...

Peki bunca zaman içinde değişen ne? Ünlü ozan Nazım mı değişti? O, şiirlerini kim için yazdı? Neden yazdı? Çünkü; Nâzım, insanları seviyordu; onların çileli yaşamlarını dile getiriyordu; insan olmanın onuruyla yaşamak istiyordu; kimi kan emici, insanlık dışı utançları, sömürücü sülüklerle paylaşmak istemiyordu; savaş çığırtkanlığı değil, barış türküleri söylüyordu. Ama ömrünün en güzel günlerini de, o cezaevi senin, bu hapishane benim diyerek geçirdi.

Evet, aradan geçen bunca yıl sonra; bugün, bu saat hâlâ adını saymakla bitiremeyeceğimiz bir sürü, bir katar dolusu insan yazdıkları, çizdikleri, düşüncelerini sadece ve sadece söyledikleri için cezaevlerinde çile çekip gün dolduruyorlar...

Aradan geçen on seneler, yirmi, otuz, kırık, elli, altmış, yetmiş seneler sonrasında, yine sil baştan aynı plak, aynı nakaratla mı anacağız içeri tıktığımız insanları? Onların da mezar taşlarının başucuna çınar, selvi, kestane, köknar, ağaçları dikerek, ardından da kuru bir "pardon" diyerek mi kendimizi tarih önünde temize çıkaracağız? İnsanlar dünyaya kaç kez geliyorlar? Onlara çektirdiğimiz acılardan, işkencelerden payımıza bir lokmacık da olsa utanç düşmeyecek mi? Düşünce suçlularıyla(!) aynı zaman dilimini paylaştığımız için kendimizden ne zaman utanacağız?

....Eveeet, "dün dündür, bugün de bugün!"

Peki, ya yarın?...

çocuk bayramı meselesi

Diyarbakır'da Süleyman Nazif İlkokulu'nun toprak ve çamur deryası bahçesinde ayaklarımızdaki kunduraları, yemenileri sertçe yere vurarak, askeri bir disiplin içinde "bugün Yirmi üç Nisan neşe doluyor insan" marşını söyleyip yürüdüğümüz o günlerin ardından, neredeyse yarım asır geçti. Daha dünmüş gibi anımsadığımız günler, aylar yıllar kuş misali uçmuş, sanki yağ gibi elimizin altından kayıp gitmişti.

Peki, bunca zaman sonunda bu ülkede değişen ne vardı, ya da ne kadar değişmişti, şapkalarımızı önümüze koyup şöyle bir gerilere bakmak gerekir miydi?

Geçenlerde, artık hepimizin evlerinde başköşede yerini alan adına, "aptal kutusu"dediğimiz, ama her ne hikmetse; karşısına geçip, uyuyup horlayıncaya kadar da izlediğimiz televizyonun bir programını izledim. Kızmadım, sinirlenmedim, "ya sabır" diyerek "doksan dokuz"lu tespih çekerek ağlanacak halimize acı da olsa güldüm.

Hep aynı hamam, hep aynı tas! Hep aynı temcit pilavı!

Cumhurbaşkanı koltuğunda oturan bir çocuk, daha önceden öğretmenlerinin kulağına fısıldadığı üç-beş kelime ile nutuk çekip mesajlar iletiyor, etrafında onu izleyen devletin "büyükleri" de ağızları bir karış açık, sırıtarak demokrasi oyunu oynuyorlar! Mademki bugün Yirmi üç Nisan, mademki neşe doluyor insan, mademki Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, o halde içimizden bir çocuk da şimdiden mabadını bir koltuğa alıştırıp, ilerde atacağı nutuklar için, antreman yapmalı! El âleme "demokrasi" oyunu nasıl oynanır sergilenip gösterilmeli! Bayramlarda "hakiki demokrasi" sair zamanlarda ise

"sözde"si ile idare edilmeli!

Evet, "aptal kutusu"nun karşısına geçmiş, tüm aptallığımla bir açık oturum programı izliyordum. Oturumu yöneten orta yaşlı bir zat, katılımcılar ise hemen hemen hepsi de aynı yaşlarda bir grup ilkokul öğrencisi. Tabii ki "sınıfsız ve imtiyazsız bir kitle" olduğumuz için (!) de, tüm çocuklar temiz, pak giyimliydiler. Çocukların konuşmalarından da anlaşılıyordu ki, baba ve anneleri üniversite mezunu, üst düzey yönetici, doktor, mühendis, bürokrat kimselerdi. Ha! İçlerinde biri de başbakanımız Mesut Yılmaz'ın oğluydu.

"Siyaset Meydanı" programını izler gibi, sorulan soruların ardından bu çocukların fikirlerini öğreniyorduk. Milli eğitimden çevre kirliliğine, enflasyondan tutunuz ta teröre kadar hemen her konudaki düşüncelerini aktarıyorlardı. Kısaca hangi taşı kaldırsanız altından bir öneri getiriyorlardı. Ne var ki, diğer çocuklar iki çift laf ederken, sözleri bir biçimde yönetici bey tarafından kesiliyor ve aslan payı, konuşma imkânı hep başbakan oğluna daha çok tanınıyordu. Zaten açık oturumu yöneten kişi muhterem zat da bunu inkâr etmiyor ve başbakanın oğluna kendi tabiriyle "torpil" geçiyordu. Eh! Ne de olsa bugüne bugün bir başbakan oğluydu! Eh! Ne de olsa gırtlağımızı patlatırcasına bağırmıyor muyduk: "Kamutay bugün doğdu ve saltanatı boğdu!"

Terörün çözümü konusunda bir öğrencinin; "savaş çok kötü, insanlar savaşmasın, ölen Türk askeri de dağlardaki diğer insanlar da genç, gençler ölmesin" tarzındaki yaklaşımına karşılık, başbakanımız sayın Mesut beyin yaşı on, on bir civarında olan oğlu Hasan'ın önerisini dinlerken, dudağım uçukladı; şaştım, dilim hayretten lâl oldu! Şöyle diyordu: "Teröristleri idam etmek gerek" Ardından hızını alamamış olacak ki, devam ediyordu: "Onlara çok işkence etmek gerek!"

Hasan'a kızmıyorum; Hasan, henüz bir çocuk, henüz gencecik bir dal, bir fidan. Hasan'a bu sözleri söyleten, onun körpecik beynine bunu nakşettiren o mendebur zihniyete lanet ediyorum. Veee, Hasan'ın yaşlarındayken Diyarbakır Belediye meydanı'nda idam edilmiş ve darağacında "ibret-i âlem" için sergilenen (!) insanı gördüğümde ne denli kusmak istediğim o günü hatırlarken. Veee, aptal ve bitli başımı avuçlarımın arasına alıp, kendi kendime yine aptalca söyleniyorum:

"Ah! Keşke Yirmi üç Nisanlarda, çocuk bayramlarında, böyle bayram günlerinde, çocuklarımızın hiçbiri işkenceden, idam sehpalarından bahsetmeselerdi. Yirmi üç Nisanların, çocukların bayramı olarak ilan edilen bugünün, üstelik hiçbir ülkede olmadığı için övünç duyduğumuz bu anlamlı günü kutlarken, körpecik çocuklarımızın ağızlarından hep insan sevgisini vurgulayan sözler duyabilseydik. Yine: Ah! Keşke açık oturumu düzenleyen zat-ı muhterem, bir de bu çocukların arasına Hakkâri'de çöplükten ekmek bulmaya çalışan çocuğu veya sokaklarda kâğıt mendil, sakız, çengelliiğne, karamela satan, sabahın kör karanlığında boyacı sandığını kaptığı gibi ekmek peşinde cebelleşen, tiner çeken o diğer minik çocuklardan birkaçını da bu sohbete getirip katabilseydi. Ülkenin sorunlarını bir de o çocukların ağzından dinleyip, bir de onların çözüm önergelerine kulaklarını tıkamasaydı! Ah! Keşke bayramlar, "tüm" çocukların olabilseydi..."

1 mayıs meselesi

1 Mayıs İşçi Bayramı kutlamaları için Kadıköy Meydanı'nda toplanan emekçilerin bayramına kan doğrandı; bir çuval incir yine berbat edildi. Bunu fırsat bilen düzen yandaşlarının ve onların uzantısı kimi medya silahşörlerinin eline de istedikleri, özledikleri kozlar verildi.

Eline geçirdiği taşla, sopayla, sandalye bacağıyla camları yere indiren, vitrinleri kırıp döken, arabaları yakan "vandalizm"in savunulacak bir yönü olduğunu sanmıyorum. Ayrıca; emekçi kitlelerin dışında, onlara rağmen gerçekleştirilen bu tür davranış bozukluklarının, işçilerin, emekçilerin sorunlarına sağlıklı bir çözüm getirebileceğini de hiç mi hiç düşünemiyorum.

Aslında bozuk düzen yandaşları tarafından bilinçli ve sinsice istenen, ustaca tezgâhlanan da budur. Onların "gökte ararken yerde buldukları" istifade ettikleri, ekmeklerine yağ sürdükleri de zaten bu tür " yanlış"lıklardır. İşçi, emekçi, alınterinin, emeğinin karşılığını haklı olarak istediği, sesini kimi vurdumduymazlara, kimi sağır kulaklara, kitlelere ulaştırmak için uğraş verirken; çaba harcarken; bunu yozlaştıran, bunu sulandıran davranışlar düşündürücüdür. Sandalye bacağıyla ulaşılması planlanan (!) yolun haklı olduğunu, böylesi davranışlarla dile getirmeye kalkışmak, yanlışlığın da ötesinde "çıkmaz sokak"lardır.

Ne var ki; kendi haklı davasına, kendi emeğine ve alınterine sahip çıkma bilinci içinde olması gereken, kendi kitlesini yönlendirmesi gereken "hakiki" işçi liderlerine duyulan ihtiyaç, bir kez daha su yüzüne çıkmıştır. Kimi "sendika ağaları"nın, kimi profesyonel "sendika bü-

rokratları"nın, gözboyamacı tutumlarıyla, emekçilerin sorunlarının çözülmeyeceği gün gibi aşikârdır. Tabandan gelen, eli nasırlı, hamuru buralardan yoğrulmuş gerçek işçi liderlerine kavuşmak için iş, yine bilinçli işçilerin bizatihi kendilerine düşmektedir. Seçimlerini yaptıkları zaman "sapla samanı" birbirlerinden ayırmayı becerebilmelidirler.

Kadıköy'deki olaylarda, sendika yöneticileri "oyunu kurallarına göre oynama" külfetine katlanmamışlar, ancak iş çığrından çıktıktan sonra, olaylarda birtakım provakatörlerin parmağını aramaya kalkışarak, sadece havanda su dövmüşlerdir. Oysa daha başlangıçta bunları hesaplayıp önlem almaları gerekmez miydi? Oyun oynadıktan sonra oyunun kurallarını tartışmanın, testi kırıldıktan sonra yol göstermenin hiç kimseye fayda sağlamayacağı ortadadır.

Sokaklarda camı, çerçeveyi aşağı indirerek, bir bakıma içindeki kini, nefreti dışa vuran, deşarj olan insanlar hangi ülkenin çocukları?

Ülkenin teminatı, istikbalimizi emanet ettiğimiz gözbebeklerimiz, gençlerimiz hangi koşullarda, hangi ruhsal bunalımlarla, hangi ruhsal yapılarıyla beslenip bu durumlara sürükleniyorlar?

Acaba toplumumuzda her geçen gün biraz daha gelişip serpilen, boy veren "adaletsiz" bir düzenin sonucunu mu, bir öfkenin aynalara yansıyan yüzünü mü görmezlikten geliyoruz?

Peki, toplum olarak ortalarda hep "suçlu" ararken, herbirimiz kendi payımıza düşenin muhasebesini yaparken, başımız dik, alnımız bir karış açık mı?...

hırsızlık meselesi

Üsküdar'da bağlarbaşı'na çok yakın bir semt vardır; Selamsız. Bu semte bu ad neden dolayı verilmiş bilemiyorum ama, selamını birbirlerinden esirgeyenlere, nemrut insanlara da nedense hep şöyle sorulur:

"Ne o, yoksa Selamsız'dan mı geliyorsun?"

Selamsız'ın ilginç bir yaşantısı vardı; vardı diyorum çünkü bir zamanlar öğrenciyken her gün önünden geçip gittiğimiz o semte, uğramayalı neredeyse kırk yıl oldu!

Selamsız'da yaşayan insanların çoğunluğu "esmer renkli" vatandaşlardı. Hani "çingene" denip horlanan, son zamanlarda da "Roman" diye anılan bu insanların, kendilerine özgü bir yaşam biçimleri vardı. En ilginci de kendi aralarındaki kavgalardı. Hayır! Kavga derken; elleri bıçaklı, sopalı, maşalı, coplu, takunyalı insanlar değillerdi. Aksine kendi yöntemleriyle kansız, bıçaksız ve karşılıklı "dialog"larla bu işi sürdürüyorlardı. Karşılıklı sataşmalar esnasında, birisi sözünü veya söyleyeceğini bitiriyor karşı taraf dinledikten sonra ona cevabını verip veriştiriyordu.

Genelde çiçek, maşa, mangal satan, kalaycılık yapan, ayı oynatan, klarnet, darbuka, eşliğinde çalgıcılık yapan, bakla falı açan, sokaklardan kâğıt, cam, şişe kırıkları, demir hurda toplayarak hayat mücadelesi veren bu insanlar, kendi aralarındaki kavgalarını da pek demokratik bir şekilde sergilerlerdi. Kavganın, anlaşılmazlığın konusu ne olursa olsun, başvurdukları yöntem hep aynıydı. Evlerinin, daha doğrusu kulübelerinin, teneke barakalarının, gecekondularının

hemen yanıbaşına gerilen çamaşır iplerinin üzerine veya sokak kapısının önüne, kavga eden taraflardan biri evindeki tüm zenginliklerini orta malı gibi dökerek hasmına hep şu soruları yöneltirdi:

"Baaak! Bende bunlar var! Sende de var mı?"

Bir taraf; "bende bunlar var"ın kanıtı olarak iplere sererek mandalladığı, tüm servetini (!) gözler önüne sererken, etrafta onları seyreden ve bir bakıma da hakem konumunda olan diğer komşularıyla birlikte bizler de, yani oradan o anda geçenler de, bu ilginç komediyi, bu bedava tiyatroyu keyifle seyrederdik. Tabii ki kavgaların, bu söz düellolarının cazibesine kendimizi kaptırıp çoğu kez okula da geç kalırdık.

Kapı önlerinde yığılanlar üç aşağı beş yukarı aynı şeylerdi. Yorgan, yatak, yastık, çarşaf ve battaniyelerin yanı sıra kızışan kavgaların sonucunda nihayet sıra donlara, külotlara kadar varırdı. Artık her iki tarafın da iplere asacak sergileyecek bir şeyler bulamadığı zamanlar; kavga, yani küfürlerle tadlandırılmış bu söz düellosu giderek saman alevi gibi söner, sonra herkes sergisini toplar, evine gerisin geri taşır, çok kısa bir aradan, bir antraktan sonra taraflar birbirlerine kahve içmeye giderlerdi! Aslında ekonomik bakımdan kimin daha üstün olduğu konusundaki tartışma bir bahaneydi, çünkü aralarında bu bakımdan gözle görülür, elle tutulur pek de bir fark yoktu. Eninde sonunda birinin fazladan iki donu var idiyse, diğerinin de fazladan nasıl olsa yamalı bir çorabı veya kulpu kırık bir bakır kazanı bulunuyordu.

Seneler sonrasında, geride kalan kırk yılın ardından belki de çoğumuzun bildiği bu şeyleri neden anlatmak ihtiyacını duydum?

Aralarında ne denli bir bağ kurulabilir pek bilemiyorum; ama, özellikle son zamanlarda memleketimizi yönetmeye kalkışan kimi politika cambazlarını, memleketi "düzlüğe", "muassır medeniyet seviyesine" ancak kendilerinin getirebileceğini sık sık söyleyip televizyon ekranlarında, meydanlarda birbirlerinin ağzından lafı kaparak çığırtkanlık edenleri gördükçe, politikayı yalan ve dolan oyunu belleyip her defasında hep aynı temcit pilavıyla karşımıza çıkan bu düzenbazları seyrettikçe kırk yıl öncesine döndüm.

Bakınız kırk yıllardan beri sahnede hemen hemen hep aynı "artiz"ler, hep bu "orta oyuncuları" Memleketin ve halkın ümüğünü sıkanlar bir taraftan kendi dünyalıklarını ceplerine doldururken diğer

taraftan da hayasızca, utanmazca, arlanmazca kendi ipliklerini karşılıklı pazara çıkarıyorlar. Memleketin tüm sorunları bir taraftan çığ gibi günbegün büyürken, onların kendi arasında yürüttüğü dialoğun seviyesizliğine bir bakın:

"Sen hırsızsın!"

"Hayır! Sen benden daha çok!"

Yani. "Tencere dibin kara!" "Hayır! Seninki!"

Ha sonra ne mi oluyor?

Sonra bu düzenbazlar, halkın refah ve huzurunu, boş tenceresinin nasıl dolacağını en iyi biçimde ancak birlikte yapabileceklerine inandıkları için (!) bu daha az hırsızlarla, daha az hırsız olmayanlar (!), el ele, yürek yüreğe, kol kola girerek "memlekete hizmet yarışında" anlaşıp kahve molası veriyorlar!

Bunlar; bu at hırsızları, bu sülükler, halkın iliğini emenler ne denli "müseccel hırsız" oldukları konusunda kendi aralarında bir anlaşabilseler, ol vakit, işte o vakit su gibi akıp giden bu "zaman"ın nasıl hoyratça boşa harcandığını, "sen benden", "hayır sen benden daha!" edebiyatıyla birbirlerinin ipliğini halkın önünde güya pazara çıkarıp çamaşır ipinden asmaya kalkıştıkları bu zaman zarfında, bu memleketin neler kaybettiğini kör gözleriyle belki göreceklerdir.

Halk mı? Gelip geçenler mi? Oyunu seyredenler mi? Onlar bu hırsız taifesinden kimin daha az hırsız kimin daha çok hırsız olduğuna sessiz sedasız hakemlik edeceklerine, öncelikle", bu "bozuk düzen madrabazlarına" kırmızı kart gösterip düdüğü çalınalıdırlar.

molla meselesi

Kurnazlık taslayarak sinsice işler peşinde koşan insanlar için, genelde halk arasında "yere bakan, yürek yakan" deyimi kullanılır.

Bu sözüm ona "tilki" kurnazlığına bürünerek, yere bakan ve yürek yakanların başında da, her geçen gün başındaki beyaz takkesi biraz daha düştüğü için "keli" gittikçe ortaya dökülen, çok sayın ve muhterem Erbakan hazretleri ve onun peşine takılan taifesi gelmektedir.

Erbakan "molla"sı, son zamanlarda daha da çok "lafebeliği" yaparak, bugüne dek sürdürdüğü çirkin politikalarının dozunu artırarak, giderek ülke insanlarının büyük çoğunluğuna veryansın etmekte, alenen hakaretler yağdırmaktadır.

Ne mi yapmaktadır? Önce, partisine oy vermeyenleri "deli" ve "zırdeli" diye bir güzel sınıflandırdıktan sonra, ardından da, Refah'a oy vermeyenleri galeyana getirmek için kendi üslubuyla şöyle seslenmektedir:

"Halk, ayağına tuz sürülmüş koyun gibi Refah'a koşuyor."

"Mollabaşı", halkı "koyun" yerine koyarken, belli ki bu koyunların içinden "Refah'a koşanları" da herhalde "akıllı koyunlar" olarak görüyor! Eh! Halk koyun (!) olduğuna göre; kendisi de çoban!

"Çobanbaşı" hızını alamayarak, aba altından sopa göstererek, kendine pek de yakışan "laf bezirgânlığıyla" inciler döktürerek şöyle devam ediyor:

"Ya Refah'a oy vereceksiniz Hak'kın dediğini yapacaksınız, ya da Ermeni'ye bu Müslüman katillerinin işbirlikçilerine oy vereceksiniz. Yahudi'ye, Ermeni'ye, Müslüman katiline, mason solcuya oy ver-

meyiniz."

Yukarıdaki "fetva"dan ve "laf salatası"ndan açıkça anlaşılan şu ki; Refah'a oy vermeyen, tercihlerini diğer partilerden herhangi birinden yana kullanan vatandaşların tümü, bilerek veya bilmeyerek, "Müslüman katillerine Ermeni ve Yahudi işbirlikçilerine, mason ve solculara" oy vermiş oluyorlar! Yani; kısacası, Refah'a oy atmayan kırılası ellerin sahipleri, resmen ve de Allah'ın indinde, Tanrı'nın nezdinde "vatan haini"dirler; çünkü, "işbirlikçilere" yataklık yapmışlardır! Peki kim bu işbirlikçiler? Bunlar; "ANAP, DYP, DSP, CHP ve diğerlerine oy veren 'zırdeli'ler"!

Aziz Nesin'in kulakları çınlasın! Ülke insanlarının bir bölümünün aptal olduğunu söylediği zaman yer yerinden oynamıştı ama; "başmolla" kendi partisine oy vermeyen bu ülkenin yüzde seksen hemi de Müslüman insanına, "din kardeşine", "zırdeli" dediğinde ortada maşallah "tıs" yok! Ha! Bu suskunluğun nedeni "hoca efendiyi" ciddiye almamaktan, aksine hafife almaktan kaynaklanıyorsa; onun, bu tür "herze"leri günde beş vakit yediği için gülünüp geçiliyorsa mesele yok! İyi de "mollabaşı"nı ciddiye almaya almaya gelinen "meclis"in hali de ortada!

Bir elinde "Kuran" dilinde ise hep "yalan"la kırk yıllardan beri "gâvur" paralarıyla ha babam "cebi dolan", ama ne hikmetse bir türlü de "gözü doymayan", doymadığı için de bir taraftan istiflediği "altın"larla neredeyse Merkez Bankası'nı "sollayan", diğer taraftan "din ve iman" pazarlayarak karşılığında arsa, ev, kat, bağ, bahçe gibi değersiz(!) dünya malları satın alan ve bindiği "mercedes"lerle "Hak'ın" yolunda koşan bu memleket evladını, iyi tanımak gerekiyo...

Ermeni, Yahudi, mason, solcu, Sultan Fatih, Ulubatlı Hasan edebiyatıyla "malı götüren", "atıl, batıl" derken; halkın tümünü koyun sürüsü sanan bu "uyanık", bu "akıllı" çobanı tanımak için ey dini bütün "hakiki" Müslümanlar, artık lütfen uyanın!

Benden size gâvurca ve de naçizane bir tavsiye!..

çarpıklıklar meselesi

"Ben bu dağın maralıyam,
Avcı vurmuş yaralıyam."
Bu coğrafyada, bu ülkede yaşayan insanların büyük çoğunluğunun, diğer azınlıklar hakkında olduğu gibi, biz Ermeniler hakkında da pek kayda değer bilgilerinin olmadığı, hatta yalan yanlış bilgilerle donatıldığı acı ama gerçek!

Evet, kimi insanların başlarını devekuşu misali kuma gömerek, her nedense ve inatla, bu coğrafyada yaşamış diğer etnik kimlikleri giderek görmezlikten gelmeleri, onların varlığını doğrudan veya dolaylı yoldan bir nevi inkâra kalkışmalarını, ben kısa aklımla pek anlayamıyorum ama; akıllı, zeki insanların da bunu anlamakta güçlük çekip çekmediklerini de, doğrusu hiç mi hiç bilmiyorum. Ne var ki yine de "bitli başımı" taştan taşa vurarak, insanlar arasında bu iletişimsizliğin, bu kopukluğun yaratılması için verilen bunca çabanın, acaba kimlerin ve niçin işlerine geliyor diye düşünmekten de kendimi bir türlü alamıyorum.

Genelde dünyada, özelde de aynı ülke toprakları içinde bir arada yaşayan değişik kültürlere sahip insanların, birbirlerinden alıp veremeyecekleri, paylaşamayacakları neler olabilir ki? Aksine aralarındaki birliktelikten olsa olsa o toplum içinde kültürel zenginlikler doğar. Eh! kültürel zenginliklerin insanlara zararı olabilir mi?

İnkârla, var olan kimi değerleri görmezlikten gelmekle, bir şeylerin üstüne bir nevi "ölü toprağı örtme" zihniyetiyle, gayretkeşliğiyle, kimi kültürel mirasları, kültür kalıntılarını yıkıp yı-

karak, yozlaştırarak, tarihe karşı sorumluluklarımızdan kaçarak, insanlık adına suç işlemiyor muyuz?

Türkçede sık sık kullandığımız "güneş balçıkla sıvanmaz" veya "mızrak çuvala sığmaz" deyimleri, "gerçekleri" görmezlikten gelmenin ne denli anlamsız hatta aptalca bir şey olduğunu anımsatmıyor mu?

İstanbul'daki birçok saraylara, tarihi yapılara imzasını atmış, hayat vermiş bir Ermeni Balyan Ailesi'ni; "ne idüğü belirsiz" veya tam aksine; "ne idüğü belirli" bir mantıkla (!) İtalyan Ballini Ailesi gibi yapmacık, uydurma bir yaklaşımla gizlemeyi hüner sayan, hüner sanan zihniyetin ne denli anlamsız, kokuşmuş, yozlaşmış olduğunu vurgularken, o zihniyeti paylaşanlar adına utanç duymamak mümkün mü?

Birçoğumuzun sık sık duyduğu, belki de severek dinlediği: "Çanakkale içinde Aynalı Çarşı/ Ana ben gidiyorum düşmana karşı" türküsünde adı geçen meşhur Aynalı Çarşı hakkında, bir başka "yaralı maral", Araştırmacı Yazar Stella Ovadıa'ya kulak verelim:

"...Birçok Çanakkaleli'nin aynada aksini ilk kez gördüğü Aynalı Çarşı'nın girişindeki mermer yazıtı saklamaya gerek yok. Çünkü o kendi kendini gizliyor! Bugün İbranice, eski Türkçe ya da Fransızca bilen kaç kişi geçiyordur oradan? İbranice harfleri tanımasam, Hallio adının yahudi bir ad olduğunu bilmesem ben de bilmeyecektim Aynalı Çarşı'nın Yahudi cemaatinin yakın zamana kadar burada yaşadığını anlamanın imkânı yok. Ne de 'Türkiye aşkı için' savaşa gittiklerini türkülerinde söyleyen Çanakkaleli Yahudilerin 1934 Temmuzu'nda, tıpkı bütün Trakya'nın gerisinde yaşayan Yahudiler gibi, 'yağma'dan kaçmak zorunda kaldığını..."

Evet; bu ve buna benzer davranışlar, sadece bir vurdumduymazlıktan, bir aymazlıktan mı kaynaklanıyor, yoksa; özellikle ve de bilinçli bir düşüncenin aynaya yansıyan çarpık ifadesi mi?

Ne ise ne; sonuçta, çirkin bir yaklaşımın dışa vuran kirli yüzüdür!...

ermeniler meselesi

Ermeniler nasıl insanlardır?
Bu ve buna benzer bir sorunun muhatabı hiç oldunuz mu? Ben oldum; hem de kalabalık bir toplum önünde.

Geçtiğimiz günlerde bir söyleşi ve de kitap imzalamak için İzmir'e davet edilmiştim. Yoğun bir dinleyici kitlesine hitap ettim. Söyleşi bittikten sonra dinleyicilerin yönelttikleri çeşitli sorulara cevap vermeye çalıştım. Benim için en ilginci, demin yukarda sözünü ettiğim soruydu; doğrusu böyle bir soruyla karşılaşabileceğimi de hiç düşünmemiştim.

Salonu dolduran çeşitli etnik kültürlere sahip Türk, Kürt, Çerkez, Laz, Pomak, Çingene ve diğer insanların, biz Ermeniler hakkında pek fazla bir bilgileri olmadığı ardı ardına gelen sorulardan anlaşılıyordu. Sahi biz Ermeniler nasıl insanlardık?

Atalarımızın, dedelerimizin dedelerinin, hani tabir caizse yedi göbek değil, belki de yetmişyedi göbek bu topraklar üzerinde yaşayan bir milletin, bir toplumun fertleri olarak, yine bu topraklar üzerinde asırlardan beri yaşayan insanların torunlarına neden yabancıydık? Yoksa bizler; kendi içimizde, başkalarına karşı, bir 'kapalı kutu'muyduk? O gün, dilimin döndüğünce oradaki insanlara, Ermenilerin de, salonu dolduran insanlardan hiçbir farklarının olmadığını, hepsinin 'elhamdülillah' iki elli, iki ayaklı, iki gözlü, iki kulaklı ve en önemlisi 'iki yüzlü' olduklarını, yani dış görünüşleriyle, fiziki yapılarıyla diğer insanlardan farklı olmadıklarını, bunun en belirgin örneğinin de şu anda sahnede, karşılarında bendenizin ol-

duğunu vurguladıktan sonra, yine dilimin döndüğünce, bilgilerimin ışığı altında gerek tarihimiz, gerekse kültürümüz, edebiyatımız ve günümüzde de özellikle İstanbul'da yaşayan, kesin olmamakla beraber sayıları elli, altmış bini bulan cemaatimizin hangi koşullar ve ne denli bir özveriyle kiliselerine, okullarına, derneklerine, gazetelerine, hastane ve diğer kurumlarına sahip çıktıklarını anlatmaya çalıştım. Ermenilerin de bu topraklalr üzerinde yaşayan diğer etnik kökenli insanlar gibi duygu yüklü olduklarını, bu toprakların bağrından çıkan her türkünün, her ezginin onları etkilediği, örneğin;

'Burası Muş'tur
Yolu yokuştur
Giden gelmiyor
Acep ne iştir'

türküsünü duyduklarında çoğunun gözlerinin yaşardığını söyledim. İlgiyle izleyip dinlediler. Değişik bir dünyadan, değişik bir gezegenden bahsediyormuşum gibi, hayretler içinde kaldılar; hani bizim Diyarbakır yöresinin tabiriyle söylersek, 'lal oldular'. Şimdi yarım porsiyon aklımla zaman zaman düşünüyorum; peki, aynı coğrafyayı paylaşan bu değişik etnik kültürlere sahip insanlar arasında bunca yıllık birlikteliğe rağmen bu kopukluk niye?

Dolmabahçe Sarayı'nı gezdiren mihmandarın, saraydaki tüm tarihi zenginlikler hakkında ballandıra ballandıra verdiği bilgilerden sonra, bu görkemli yapının mimarından hiç bahsetmemesi, Ermeni asıllı Balyan ailesine ait olduğunu es geçip, dahası, sorulan soruya da: 'Ballini adlı bir İtalyan mimara aittir'cevabında mı gizlidir acaba tüm bu kopukluklar?...

Neyse...

"anadili" meselesi

Hepimizin bildiği bir deyim var; deriz ki, "Hayvanlar, koklaşa koklaşa; insanlar, konuşa konuşa anlaşır" Bunu derken de insanları hayvanlardan ayıran en belirgin özelliği dile getirip vurgulamaya çalışırız. Doğrudur; insanların sosyal yanları ne denli ağır basarsa, o ölçüde de dillerini kullanıp birbirleriyle iletişim kurmaları sakınılmazdır. İnsanlar dillerini kullanarak sadece konuşarak yetinmemişler, aynı zamanda daha da ileri giderek, kendilerine özgü zekâlarını kullanarak, birtakım "sembol"leri, şekilleri, hayvan resimlerini ve nihayet giderek harfleri yan yana dizerek yazıyı icat etmişler ve tabii ki bu yazılar sayesinde de tarihe çok daha kalıcı bilgiler ve eserler bırakmışlardır.

Kavanoz dipli dünyamızda, altı kalın çizgilerle çizilmesi gereken gerçek şu ki; teknolojinin geliştirdiği ve adına telefon, telefax, radyo, televizyon dediğimiz daha bir sürü ıvır zıvır iletişim araç ve gereçlerinin yanında onların çok daha ötesinde bir başka iletişim kaynağı vardır ki; bu da, insanın kendi "anadili"dir. Çünkü; insanlar, gerek düşüncelerini, gerekse duygularını kendi anadilleriyle çok daha güzel dile getirip terennüm ederler.

Anadilinin önemini vurgularken; bu konuda Kürtler galiba bir adım daha ileri giderek, anadili yerine Kürtçe'deki tabiriyle "zımane zıkmaki" yani "ana karnındaki dil" deyimini kullanırlar. Bu tabirden de anlaşılacağı üzere, Kürtlere göre çocuk henüz doğmadan, henüz ana karnındayken, henüz ana rahmindeyken yani kısaca henüz ceninken ana dilini öğrenmeye başlar.

Bu "zımane zıkınaki"nin ilmi izahı var mıdır, yok mudur, doğrusu bilemiyorum ama; bilebildiğim ve anlayabildiğim kadarıyla bir dilin, özellikle de anadilinin önemini bu denli anlamlı vurgulayan, bu denli yüceleştiren bir başka ifade bulmak da her halde zordur.

Eveet, yine bu köhnemiş, yine bu ne idüğü henüz tam belli olmayan şu kıçı kırık dünyada, yine Kürtçe tabiriyle "isot" gibi, biber gibi "acı" ama gerçek olan bir de madalyonun öbür yüzü var. Anadillerini şu veya bu nedenlerle bilmeyenler, öğrenemiyenler, konuşamayanlar ve dolayısıyla da yazıp okuyamayanlar... Bu insanların hali, pür melali acaba nicedir?

Aynı kültürleri paylaşan, aynı etnik kökenden gelen insanların yan yana geldiklerinde, kendi özbeöz anadillerini konuşamayıp aralarında istemeden de olsa herhangi bir dille iletişim kurma mecburiyetinde kalmaları her halükârda acıdır. Daha da acı olanı, hayır hayır, isot gibi yakıcı olanı ise; anadillerini bildikleri halde; bağnaz, baskıcı, şovenist yaklaşımlarla kimi insanlara yaşadıkları coğrafyada kendi dillerini konuşma yasağı getirilmesidir.

Nerede olursa olsun, insanlara kendi anadillerini konuşmak, yazmak, geliştirmek konusunda getirilen doğrudan veya dolaylı baskıların mantığını anlamak, anlayabilmek olanaksızdır. Belki bunu başkaları anlayabilir ama, benim bitli başımın içindeki yine Kürtçe deyimiyle "pivaz" yani "soğan" cücüğü büyüklüğündeki beynim, bir türlü anlayamamaktadır. Ancak bilebildiğim ve yarım yamalak anlayabildiğim kadarıyla; insanlara şu veya bu gerçeklerle, şu veya bu nedenlerle anadillerini yasaklama girişimi olsa olsa insanlık suçudur...

İnsanlık suçudur; zira bir etnik topluluğu devam ettiren en önce onun "dili"dir. Bilindiği gibi kendi dilini, dolayısıyla kendi dilindeki türküsünü, şarkısını, ninnisini kaybeden toplumlar, tarih sayfalarından öncelikle silinirler.

Öyleyse insanlara kendi anadillerini konuşma yasağı getirerek, baskı uygulayarak, gözdağı vererek, kısıtlayarak, zorlayarak ve horlayarak yapılan her türlü yaklaşıma omuz verenler, tarihin acımasız yargısı karşısında utançlarıyla ister istemez baş başa kalacaklardır...

kelaynaklar meselesi...

Çocukluğumun geçtiği Diyarbakır'da en çok sevindiğim şey, bizim dini bayram günlerinin yaklaşmasıydı. O günlerde, özellikle anamın telaşı artar, onun koşuşturmasına saatler bir türlü yetmezdi. Gerçi anam, ben bildim bileli hep çalışan, mekik gibi bir o yana bir bu yana dur durak demeden hareket halindeydi ama, bayramlarda bu koşuşturma işi zirveye ulaşırdı.

Ne mi yapardı?

Ne yapmazdı ki!

Tüm evin ıcığını bıcığını süpürür, tam anlamıyla bir bayram temizliği yapardı. Ardından beni ve kardeşlerimi en çok ilgilendiren işlere soyunurdu. Peynir suyuyla kavun, karpuz çekirdeği kavurur, kum leblebisi yapardı. Ayrıca çörek yoğurur, yumurta boyar, yağsız, yavan çökelek peyniriyle, "imansız peynir"le açtığı yufkaları sarar sarmalar "patila" dediği bir nevi börek yapar, sonra da yerken ağzımızın suyunu akıtan, "zıngılik" yani lokma tatlısı pişirirdi. Ve nihayet kümesimizdeki az yumurtlayan tavuklardan birini kaptığı gibi, elime tutuşturduğu kör bıçakla beraber beni sokağa, küçeye salardı. Ben yoldan gelip geçenlere tavuğu kesmeleri için yalvarıp dil dökerken, tavuk da başına gelecekleri sanki anlarmış gibi durmadan gıdaklayıp dururdu. Kafası uçmuş tavukla eve döndüğümü gören anam sevinir, tavuğu "habeş"in, yani maltızın üzerinde fokur fokur kaynayan tencerenin içindeki suya basar, sonra tavuğun tüylerini yolar, onun bu tüy yolma işlemine nenem ve küçük kızkardeşim yardım ederken, o bir taraftan da mani söylerdi:

"Diyarbekir ozani
Cohtır destan yazani
Gurbet elde ölenin
Yohtur mezar kazani"

Biz çocuklar bayram sabahı ceketlerimizin, zıbınlarımızın cebine tıka basa doldurduğumuz leblebi ve çekirdekleri yerken anamızın, babamızın elinden tutarak kiliseye yönelirdik.

Şimdilerde o günler çok ama çook gerilerde kaldı. Kırmızı yumurtaları tokuşturduktan sonra afiyetle yiyen Ermeni, Keldani, Süryani çocuklarının şen şakrak gülüşleri de eski sararmış fotoğraflarda dondu. Peki, mazide, geride kalan o yıllardan bugüne neler mi kaldı?

Cami minarelerinden günde beş vakit ezan okuyan müezzin sesine, çan sesleriyle cevap veremeyen yıkık kiliseler!.. Parçalanmış, diri diri mezara gömülmüş bir mozaik...

Çocukluğumu bıraktığım memleketime, ana kucağı diyarıma, kırk yıllık bir aradan sonra gittiğimde, geride kalanlardan sadece Lüsye'yi bulmuştum. Bayram günlerinde Leylek Bahçesi'nin hemen yanıbaşındaki evine gittiğim, mendil içinde bana yumurta, çörek, şeker, leblebi sunan o genç kadın, şimdi Diyarbakır Surp Giragos Kilisesi'nin yıkık harabeleri arasına sığınmıştı. Ağzından dökülen tek tük Ermenice dualar da artık anlaşılmıyordu. Bir sicim, bir kınnapla bağlayıp boynundan astığı kocaman bir anahtarla geçmişini sanki korumaya çalışıyordu...

Diyarbakır'da kalmış, bir türlü uçmamış, uçamamış "son kelaynak"tı.

Geçtiğimiz gün bir Keldani, bir başka "kelaynak" Diyarbakır'dan telefon ederek beni aradı. Lüsye Baco'nun çok daha perişan ve hasta olduğunu, buna bir çare bulmamızı istedi.

Çareyi bulmuştuk; onlar, Lüsye Baco'yu bir uçağa koyacak İstanbul'a göndereceklerdi. Biz de burada Ermeni Hastanesi'ne, Surp Pırgiç'e, yaşlı ve kimsesizler bölümüne yatıracaktık.

Öyle de yaptık.

Dün hastaneden telefon ettiler:

"Lüsye öldü."

Evet! Son "kelaynak" da öldü.

Sağlık olsun! Veee, tüm "dost"larımızın bayramı kutlu olsun!..

"çile bülbülüm çile!" meselesi

Bir dizi söyleşilerde ve kültürel faaliyetlerde bulunmak üzere davet edildiğim ABD ve Kanada gezisinin ardından Yeşilköy Atatürk Havaalanı'na ayak bastığım ilk dakikalarda, pasaport ve vize işlemleri için nereye başvuracağını bilmeyen bir yabancı turisti "yetkili" genç kızın bağırıp çağırarak, haşlamasına tanık olduğum o ilk anda yurdumuza ayak bastığıma bir kez daha inandım.

Oysa "gâvur" ellerinde kırk günlük bu gezi esnasında insanların birbirine hitap ederken, birbirlerinin işlerini kolaylaştırmak için ellerinden gelen gayretlerini izlerken ağzım açık kalmış, "şaşkınlıktan", dilim tutulmuştu.

Konuştuğu yarım yamalak İngilizcesiyle dilini bilmediği memureye derdini anlatmaya çalışan belki Pakistanlı, belki Faslı, belki de Tunuslu olan bu kara kuru insanın suratına tükürür gibi reva görülen muamelenin kökeninde acaba hangi ruh hali, hangi aşağılık kompleksinin tezahürü çirkin yüzüyle dışa vuruyordu?

Sahi neydi bizim çilemiz? Bizler insan olarak yurdumuzda hep horlanmaya, hep nemrut suratlı kimi "yetkili"lerin şiddet kusan davranışlarıyla yoğrulup harmanlamak için mi gelmiştik bu kavanoz dipli dünyaya!

İnsanın insana insanca muamele etmesi bu denli mi zordu? En tepedeki "yetkili"den, sokaktaki "vatandaş"a kadar uzanan çizgide laubalilik, vurdumduymazlık, sorumsuzluk sergileyen zihniyetlerle yıllar yılı neden hep haşir neşir olmuş; neden hep kör gözümüzle dolap beygirleri gibi aynı eksen etrafında dönüp durmuşuz? Yıllarca dev-

letin başına çöreklenip oturan, bu fakir milletin parasını şu veya bu müesseseye peşkeş çektikten sonra, sorulan sorulara, niçin ve neden devlet adamı gibi, devlet adamına yakışır bir tarzda izahat vermek yerine efe tavrıyla, "verdimse verdim ne olacak!" diye celallenen zihniyette mi yatmaktadır tüm bu davranışlar? Yoksa "sokaklar yürümekle aşınmaz" buyuran bu "büyüğümüzün" gözlerinin önünde, çocukları kaybolan, kaybedilen insanların anaları, babaları Galatasaray Lisesi önünde haftalardan beri, sessiz sedasız oturma eylemi gerçekleştirerek, seslerini silah yerine çiçeklerle duyurmaya çalıştıkları için, onları acımasızca coplatan, çarpık zihniyetten mi kaynaklanıyor bu tür yozlaşmış çirkinlikler? Ve tüm bunlar ayan beyan cereyan ederken ötede milletçe "tıs"layıp görmezlikten gelerek mi ulaşacağız "muassır medeniyet" seviyesine?

HABİTAT mabitat misali; abidik gubidik gibi kimi zirvelerin gölgesinde, göz boyamacılıkta, üç kaldırım taşını güya yenilemekle kirli çarşaflarımızı kedinin pisliğini örttüğü gibi tüm çarpıklıklarımızı gizlemekle, ikiyüzlülükle mi yirmi birinci yüzyılın eşiğinden içeri gireceğiz?

İşte seçimlerden sonra memleketi düzlüğe çıkarma savaşında ipini koparan meydanlarda cirit atıyor. Kimin kiminle hangi "dümen" için koalisyon kurma çabası içinde debelendiği ayarı beyan ortada. Sandalye, koltuk ve üç kuruşluk bir menfaat peşinde sinsice koşarken "taklacı güvercin"leri bile aratmayacak kadar takla atmakta mahir; "şu parti senin, bu parti benim" diyerek mekik dokuyan güya "milletin vekilleri" olan bu ilkesiz yığının bir araya gelmesiyle mi millet rahata kavuşacak?

2 Temmuz tarihli Cumhuriyet gazetesinden bir haber:

Bayrampaşa Cezaevi önünde çeşitli heyetlerin cezaevi savcısına ulaşma çabaları gözaltılarla sonuçlandı.

Algan Hacaloğlu:

"Ben laik, demokratik cumhuriyeti kurmuş bir partinin milletvekiliyim: Bana böyle davranılıyorsa vay benim halkımın başına gelenler. Şimdi daha iyi anlıyorum, cezaevinde olanlar, baskı uygulamalarını. Türkiye'yi polis devleti yapmalarına müsaade etmeyeceğiz. İçişleri Bakanı'nı sağduyuya ve göreve davet ediyorum."

Evreka! Biraz erken değil mi?!

Sizler bu vatanın "sath-ı meali"nde mahmuzlarına sarmısak sü-

rülmüş kart horozlar gibi birbirlerinizi didikleyip durun benim gözümün nuru solcu biraderlerim... Atı alan da çalan da Üsküdar'ı geçti ve de Çamlıca Tepesi'nden acınacak halimize gülüp bayram yapıyor!

"hacı-bacı" meselesi

Oldu, oluyor; geldi, geliyor derken nihayet Refah iktidar oldu. Hacı ile Bacı'mızın Allah'ın izniyle ve Peygamber'in kavliyle kucaklaşması sonucunda nihayet "nikah" kıyıldı. Erbakan Hoca'nın sık sık kullandığı, Bacı'mızın da günbegün "boynuzun kulağı geçişi" misali Hoca'yı da sollayan deyimiyle; "Yurdumuza ve milletimize hayırlar getirmesini Cenab-ı Hak'tan dileriz".

Sizleri bilemem ama, aslında benim yarım porsiyonluk beynimce Refah'ın geleceği, Çarşamba'nın geleceğinin Perşembe'den belli olduğu gibi ayan beyan ortadaydı. Bugün değilse yarın, yarın değilse öbür gün!

Neden mi? Çünkü bunu görmemek için kör olmak gerekirdi de ondan!

Neden mi? Çünkü "minareyi çalanlar kılıfını hazırlıyorlardı" da ondan!

Evet! Refah, yıllardan beri sistematik bir şekilde "kılıf" hazırlığı içindeydi; ve bunu da bileğinin hakkıyla başardı! Üstelik minareyi çalmak şöyle dursun, aksine hemen her gün bir yenisine diğer bir yenisi eklenen, resmi rakamlara göre sayıları da giderek okulların sayısını çoktan sollayan cami ve onun minarelerinden günde beş vakit müjdeliyerek! "Müjde" veriyordu; zira din, iman edebiyatıyla ve herşeyden önce de bunu "Allah" adına yapacağını duyuruyordu. Allah adına! Üstelik "adil" olduğunu "batıl" olmadığını, diğer partilerden kendince en belirgin tarafını böylece vurgulayıp duruyordu. Sağolsun diğer partiler de yani hocanın ifadesiyle "gâvura hizmet eden" di-

ğerlerinin tümü de yıllardan beri vatandaşın ümüğünü sıkıp suyunu çıkarmak konusunda muvaffak olup, hemen her konuda o denli olumsuz rekorlar kırdılar ki, onların bu beceriksizliklerinin, bu basiretsizliklerinin sonucunda ümidini kaybeden kimi insanlar da Refah'a sarılmak gibi bir tavır içine girdiler.

Şu anda gerçek şu ki; Hacı-Bacı koalisyonu görev başında! Belli ki, görünen o ki, "inşallah" çok yakın bir gelecekte ve de mutlaka "nurlu ufukları" yakalayacağız!

"Kendi adıma bir şey istiyorsam nâmerdim!", "Bu vatanın her bir çakıl taşına bin can feda!" gibi tekerlemelerin ardına sığınarak, kendilerini bu devlete ve de millete feda eden, yüksek ve ulvî duygularla güya bezenmiş bu vatan evlatlarının başını çektiği bu koalisyonun da diğerleri gibi neler yapacağını bir bir ibretle izleyerek, "inşallah", "maşallah"larla bu peynir gemisinin nasıl yüzdüğünü veya su aldığını hep beraber yaşarken göreceğiz.

Şimdi de kendi adıma, kıytırık, sulanmış beynimle belirtmeliyim ki, Refah'ın gelmesinden hiç mi hiç gocunmuyorum. Çünkü, Refah'ın diğerlerinden bir farkı olmadığını, gerek söylemleri gerekse icraatları açısından aynı kulvarda üç aşağı beş yukarı koşacağını, sonuçta yine ülkede gariban insanların "anasının ağlayacağını" düşünüyorum. Neden mi? Çünkü, aptala malum olur da ondan!

Evet, Refah'ın ve onun kuyruğuna takılan, destek veren Bacı'mızın, yandaşlarının geliş tarzı ve tabii ki "hakiki niyeti" mide bulardırıcıdır. Saplandıkları bataklıktan kurtulmak, pisliklerini örtmek için gösterdikleri bunca çabanın, meddahları bile gölgede bırakacak kadar sinsice oynanan bu ortaoyununun pis kokusu nefret vericidir!

"devlet baba" meselesi

Zaman zaman "Devlet Baba"nın televizyonundan, zaman zaman da yine Devlet Baba'nın "yetkili"leri tarafından, kimi insanlara açık açık şu mesaj ulaştırılır: "Gelin! Kendinizi devletin şefkatli kollarına teslim edin!"

Bu çağrıları duyanlar kendilerini devletin şefkatli kollarına bırakırlar mı bilemiyorum ama, görünen o ki, devlet babamız daha uzun zaman bu çağrıları yapmak zorunda kalacak! Kalacak, çünkü bu baba "özü ve sözü" hiç de birbirine uymayan bir baba! Evlatlarına kucak açıp, onları şefkatli kollarıyla kucaklayıp göğsüne, bağrına basmayı bir kenara bırakın; aksine, evlatlarının sırtından copu eksik etmeyen bir üvey baba!

Bugünlerde Devlet Babanın gözünün önünde, Devlet Babanın "namus"una teslim edilmiş kimi evlatları O'nun hapishanelerinde, yine O'nun şefkatli kucağında (!) yaşamaktansa ölmeyi tercih ediyorlar. Ardı ardına gencecik evlatlarını yitiren Devlet Babanın şefkatli yüreği taş! Hayır, kaya!

Peki, bu taş yürekli, bu granit yürekli Devlet Babanın başı, ne yapıyor? Nasreddin Hoca'nın yaptığını! "Sen de haklısın!" deyip oturduğu yüksek tepedeki köşkünden, rahat koltuğundan herkese mavi boncuk dağıtıyor!

Gazetelerden okuyoruz:

Yaşar Kemal, "baba"mızı telefonla aramış, cezaevlerinde ölüm orucunda direnen, ölen bu genç insanların çilesini anlatıp, çare bulmasını dilemiş, "Baba" da üstat Yaşar Kemal'i kemal-i afiyetle bir güzel dinledikten sonra, ona hak vermiş Hepsi bu kadar!

Oysa bu devlet hukuken kendi "baba"sına öyle yetkiler vermiş ki; isterse, idama mahkûm edilmiş bir evladını affedip, onun cezasını müebbet hapse bile çevirtebiliyor. Yani kısaca: "Öldürmeyin!" dediği zaman insanlar ölmeyebiliyor!

Şimdi "şeffaf ve pembe" karakollardan(!) yola çıkarak, kendilerini Devlet "baba"nın sımsıcak kollarına teslim eden evlatları ölüm orucuna başvuruyorlar. İnsan onurunu ezen, insan haysiyetini her gün biraz daha ayaklar altına alan, yavaş yavaş, sinsice kemiren bu Devlet "baba"nın kucağında yaşamaktansa ölmeyi göze alıyorlar. Neden? Çünkü ölmek o kadar kolay ki!

Ha, başka seyirciler de var bu tribünlerde: "Kazı-Kazan" zihniyetiyle adaletin en tepesinde oturup hassas terazileriyle "adalet" dağıtmaya soyunanlar! Ölüm orucunda ölen her gencin ardından kendi "kazanç" defterlerine bir çetele daha atarak, kazandıklarını sananlar! İnsanları Sivas'ta diri diri yakanların avukatlığına "hukuk-guguk" adına soyunan birileri şimdilik hep kazanıyorlar!...

Profesyonel bir kumarcının poker masasında ustaca sergilediği "blöf" misali: "Tanıdığımız haklara rağmen eylemler devam ederse, bu hakları teker teker geri alacağız!" diyerek, gencecik insanların yaşamı üzerine kumar oynayanlar şimdilik kazanıyorlar! Onlar bir taraftan teker teker verdikleri hakları(!) geri almanın hesabı içinde debelenip dururken, diğer tarafta "Gizli gizli yemek yiyorlar!" dedikleri gençler, delikanlılar, bu ana-baba evlatları, bu vatanın çocukları teker teker, ardı ardına eriyip, tükenip bitiyor, devletin şefkatli kucağından ölümün kucağına itiliyorlar.

Oysa istenen, dört duvar ardında sadece ve sadece biraz daha onurlu, biraz daha insanca yaşamak! Onlara bu kadarcık bir isteği bile çok görenler, insafsızca direnenler, onları ölüme terk edenler, insanlık adına hiçbir şey kazanamayacaklar; aksine, tarihin acımasız damgası karşısında utançlarıyla başbaşa kalacak hep yenilecekler, soyadları "Kazan!" olsa bile...

"ermenistan gücü(!)" meselesi

TBMM'de Çekiç Güç gitsin mi kalsın mı?" tartışması nihayet bildiğiniz gibi sona erdi. Çekiç Güç'ün görev süresinin beş ay daha uzatılmasına karar verildi. Erbakan Hoca'nın tabiri ile biz de "Milletimize, devletimize hayırlar getirmesini Cenab-ı Hak'tan niyaz ederiz."

Zaten niyaz etmek, dile[n]mek bizden, vermesi de Allah'tan! Daha önceleri de günde beş vakit Allah, din iman diyen Hacı Erbakan, başbakan olup muradına erdikten sonra, özelilkle "Allah'ın" adını daha çok anmaya başladı; zira giderek tüm ümitlerini Allah'a bağladığı kesin. Memurlara yapılan yüzde elli zammın kaynağı sorulduğunda da, tam da bir başbakana yakışır tarzda(!) "Allah bize, biz de size!" dememiş miydi?

Bu zamana kadar Çekiç Güç'e tamı tamına on iki kez "no!", "hayır!" diyen Erbakan ve avanesi, ilk defa nedense "yes!", "evet!" buyurdu. Eh! Demek ki bu da Allah'ın bir hikmeti!

Bunca zaman inatla ve imanla Çekiç Güç'e "go home!", "evine dön!" diyen çok Sayın Erbakan, iktidara gelip başbakanlık koltuğuna oturunca, daha önceleri söylediklerinden tornistan ederek yüz seksen derecelik bir çarkla ve de aldığı "komutla" yelkenleri suya indirdi.

Peki de, memlekette ahval-i şerait aynı tas, aynı hamam kulvarında "nurlu ufuklara" doğru hızla yol alırken(!) birdenbire değişen neydi ki? Aslında hepinizin ve de hepimizin bildiği gibi, orta yerde elle tutulur gözle görülür bir değişiklik elhamdülillah mafiş! Ancak cümle alemin bildiği gibi yalnızca Hoca'nın cenahında değişen bir tek şey vardı; o da, otuz küsür senedir geceleri yatsı namazını kılıp

başını kuştüyü yastığına gömdükten sonra gördüğü rüyalarının, gündüzleri de hayal kurduğu başbakanlık koltuğunun gerçekleşmesiydi. Koltuk sevdasının ardından, yine Allah'ın hikmeti bu ya, muhallefetteyken "Hayır demekte hayır vardır!" diyenler, şimdi de "evet!" diye bar bar bağırıyorlar; haydi hayırlısı!

Doğrusunu söylemek gerekirse benim bu andavallı kaz kafamla, "hayır"ların mı yoksa "evet"lerin mi memleketimiz için daha doğru veya yanlış olduğunu bilmem mümkün değil. Ne ki, memleketimizi ve bizleri yıllardan beri idare eden büyüklerimizin, en doğru ve en iyi kararı vereceklerinden hiçbirimizin zaten şüphe duymaması gerekir; öyle ya, mal meydanda!

"Atı alan Üsküdar'ı geçti"ya, şimdi de bakınız çok Sayın Mesut Beyefendi nasıl veryansın ediyor: "Dün Çekiç Güç'ün gitmesini isteyenler, bugün 'Çekiç Güç' kalsın diyorlar, böyle siyaset olmaz."

Aslında bu düzen partilerinin dünkü başbakanı Mesut Bey, bal gibi yanılıyor; bilakis senelerdir bu memlekette siyaset hep böyle yapılageldi. Kimsenin kimseye söyleyeceği, söyleyebileceği fazladan bir şey yok! "Tencere dibin kara, seninki benden kara" edebiyatıyla kimileri malı götürüp, parsayı toplarken; diğer taraftan, ülkenin gariban insanlarının çoğu, afyon yutmuş esrarkeşler gibi hep uyutuldu veya uyutulmaya çalışıldı. Bu baştankara bozuk düzen içinde başa gelenlerin hemen hepsi iktidarda başka, muhalefette başka türlü gıdaklayarak hep aynı kokuşmuş yumurtayı yumurtladılar. Onlar bu bozuk düzen folluğunda gıdaklayıp yumurtlarken de; esas acıyı, bu zavallı milletin "sessiz-sedasız", "Ağzı var dili yok!" çoğunluğu çekti. Bu ülkede halkın karşısına geçip keyifle çay yudumlarken, millete radyasyonlu çay içiren Bakanların yanı sıra, zam yok deyip ertesi gün utanmadan zam paketlerini ardı ardına açıklayan siyasetçiler ortada hep cirit atıp durdu; kelaynakların nesli neredeyse tükendi, ama bunların nesli ne yazık ki hâlâ tükenmedi.

Böyle siyaset olmaz mı? Kim demiş ve ne hakla! Hem sonra Erbakan Hazretleri, hem de Meclis tutanaklarında zapturapt altına alınan konuşmasında Çekiç Güç hakkında bir şey mi demiş?!

"... Maksat bölgede yaşayan Müslüman Kürt kardeşlerimiz arasında devamlı bir mesele meydana getirmek Müslüman'ı Müslüman'a kırdırmaktır... İşte bunun için peşinen ifade ediyorum ki, bunun adı Çekiç Güç değil, Ermenistan gücüdür..."

Erbakan ne demiş ki?

"... Gizli oturum ile neden Meclis çalışmaları milletten saklanıyor?... Çünkü bu gizli Çekiç Güç'ün ne olduğunu millet duyacak... Bunun Büyük Ermenistan gücü olduğunu duyacak... Bakınız bunları bu kürsüden ben tarihi bir vesika olarak söylüyorum... Allah göstermesin, şayet bu gücün kalmasına müsaade edilir, yarın benim gösterdiğim istikamette bir tehlike olursa, başta Demirel olmak üzere buna sebep olan insanları, Yüce Divan'a göndermek boynumuzun borcu olsun..."

Erbakan mı ne demiş?

"... Bunun adı Büyük Ermenistan gücüdür. Bu, ikinci Sevr gücüdür. İşgal kuvvetidir. Amacı Müslüman'ı Müslüman'a kırdırmaktır. Amerikalılara 'go home' (evinize dönün) diyoruz."

Sonra Erbakan bir şey mi buyurmuş?

"... Bu kuvvetin burada bulunması, bağımsızlığımızı hiçe saymaktır... Haysiyetimizle oynamaktır..."

Her şey iyi hoş da, hacı başbakanımız daha dün bunları milletin gözünün içine baka baka söylerken, onu, Yüce Meclis'te dinleyen avanesi ne mi yapmış? Hiiç! Her zamanki gibi; şak! şak! şak! Bravo sesleri!

İmdiii, dün söylediğini bugün inkâr eden, dinibütün Müslüman Erbakan Hazretleri'nin "haysiyet" kavramını bu eşek kafamla, bu yaşıma rağmen doğrusu ben hâlâ bilemiyorum, ama yine de bu ülkede doğan, bu ülkede yaşayan bu ülkenin Diyarbakırlı bir "Ermeni Gavur'u!", "Ermeni Uşağı!" "vatandaşı (!)" olarak Çekiç Güc'ü, nam-ı diğeriyle Ermenistan gücünü (!) bu topraklarda görmek istemiyorum; beni rahatsız ediyor; içime sindiremiyorum. Sindirebilenleri de nefretle kınıyorum!...

"kahpe felek!" meselesi

Başka ülkelerde durum nedir doğrusu pek bilemiyorum, ama bizim ülkemizde çoğumuz gözümüzü "nurlu ufuklara" dikmiş, nurlu günlerin gelmesini dört gözle bekliyoruz. Bekliyoruz; gözlüyoruz, ama her ne hikmetse o kahrolası ufuk çizgisinde bizleri mutlu kılacak kıvılcımı da bir türlü göremiyoruz. Ne var ki, yine de yiyip içip beş vakit Tanrımıza şükrediyoruz!

Dikkat ediyorum da bizleri bunca zamandır idare eden kelli felli ve tabii ki "akıllı" devlet adamlarımaz, neredeyse her biri kendi alanlarında "profesör" olan "profesyonel" politikacılarımızın hepsi de geçmişte olduğu gibi, bugün de, hep "gelecek zaman"dan bahsediyorlar. Çünkü Allah'ın izniyle ve onların sonsuz çaba ve gayretleriyle "gelecekte" bizler hep beraber mutlu bir yaşama, refaha kavuşacak, milletçe her gün deliler gibi bayram edip duracağız.

Allah'ın hikmeti ya, "gelecek" dedikleri o umut dolu tren, vapur, uçak, helikopter, taka, yelkenli her ne ise bir türlü "gelmiyor" ve bizler yine de gözlerimizi ufka dikip umutla doksan dokuzluk tespihimizi şaklatarak, "ya sabır, ya sabır" çekerek bekliyoruz. Evet, benliğimizi, yaşamımızı hep gelecekteki o "umut" rüzgârı kucaklamış, sarmalamış, uzaktan bakıp göz kırpan işveli ve cilveli nazenin dilber gibi de bir türlü yanımıza sokulmayan, yöremize uğramayan umut adlı o kimine kavun, kimine kelek yediren kahpe felek, hep oyalayıp durmuş! Bizler ağaç olup "durak"larda beklerken, "umut" ekmeğimiz olmuş; umut, olmuş aşımız! Bizler ekmeğimizi, bizler aşımızı bulamadığımız zaman, umudu ekmek belleyip, umudu aşımız belleyip

doğramışız umutlarımızı aşımıza ve çalakaşık hep umutlarımızı yiyerek günümüzü gün etmişiz! Bundan dolayı da "Umut fakirin ekmeği, ye! Memet ye!" diyerek sabah akşam bitmeyen, tükenmeyen umutlarımızı yiyip durmuşuz... Bizlerden daha "sabırlı", bizlerden daha "kaderci" bir millet var mıdır bilemiyorum, ama galiba 'Bekleyen derviş muradına ermiş' felsefesiyle(!) giderek umut dünyasında bizler hep ipi göğüsleyen şampiyonlar kesilmişiz.

Bu memleket için her an ve her ahval altında canlarını başlarını bile seve seve bu ülkenin bütünlüğüne adayabileceklerini günde beş vakit söyleyip, hep aynı temcit pilavını halkın, "vatandaş"ının önüne süren politikacılarımız, nedense halka hep bol dozajda "umut" şırınga etmişler, hep gelecek vaat etmişler; ama kendileri, gelecek yerine "şimdiki zamanda" yaşamayı tercih etmiş, bunu da analarının ak sütü gibi helal etmeyi becerebilmişler.

Ne tuhaftır ki bu topraklarda yaşayan garibanların büyük çoğunluğu, umudunu ekmek niyetine yiyip tüketirken, politikacı diye geçinen kimi sülükler, kimi "umut tacirleri", hep parsayı bugünün işini yarına bırakmamak için de kefenin cebini öte tarafta değil burada doldurma yarışına girmişler.

"Eller aya, biz yaya", "Eller Mersin'e, biz tersine" misali ha babam de babam takılmışız bir avuç üçkağıtçı umut bezirgânının peşine ve yıllardan beri kimi inançsız insanları, kimi ilkesiz kişileri başımıza taç yapıp aynı nakaratlarını dinleyip onlardan medet ummuşuz. Milletin vekili deyip bağrımızdan çıkardığımız, olmayan aşımıza, olmayan ekmeğimize ortak ettiğimiz bu insanları seçip bir yerlere göndermiş, ardından da yıllarca onların yalan ve dolanlarını dinleyip, yıllarca bugün tükürdüklerini yarın yalayan, inkâr eden seviyesiz davranışlarını, konuşmalarını izlemişiz, ama onları yine de başımıza hep çoban dikmişiz!

Bizler hep "cağız", "ceğiz" süfli edebiyatıyla nemalanmış ağızların pis ağız kokusunu "koyunun kavalı dinlediği gibi" dinleyip yutmuşuz; onlar, "vatanın yüksek menfaatleri" teranesiyle bizleri Dimyat'taki "umut tarlasındaki pirince" yollarken, "bizler, evdeki olmayan bulgurumuzdan" olmuşuz!

"Cağız, ceğiz" köhnemiş edebiyatı gün olmuş bu kez 'ana"mızın, "bacı"mızın ağzında "ya cek, ya cak"a dönüşmüş, bizler dolap beygirleri misali hep aynı eksen etrafında dolanıp dururken, yine onlar

"dünyalığı" harmanlayıp har vurup harman savururken, bizler bu kez de "cek"li, "cuk"lu umutlarımızı yiyip tüketmişiz.

Veee "kadayıfın üstü", "kadayıfın altı", "Mercümek'in" yahnisi, ardından da "atıl", "batıl", "din", "imam", "Kuran", "ezan" derken işimizi yine Allah'a emanet etmişiz! Milletçe "vekil" seçip Meclise gönderdiğimiz bu kimi "yalancı pehlivanların" bu umut tacirlerinin iğrenç maskesini yere indirip ayaklar altına aldığımız gün, işte o zaman, işte ol vakit "umudumuzu" sağlam kazığa bağlamış olacağız!

İşte o gün "kahpe feleğe" kızıp küfretmeye de hiç mi hiç gerek kalmayacak!..

"taraf ve tarafsızlık" meselesi

Zaman zaman memleketimizde "gerçek" anlamda demokrasi var mıdır, yok mudur gibi saçma sapan şeyler, olmayan aklıma gelir takılır. Oysa hepimizin bildiği gibi demokrasinin dikalâsı "kesmece karpuz" misali her gün sokaklarımızda sergilenip duruyor. İsteyen istediğini söyleyip yazıyor! Hiç kimsenin de kimseye bir şey dediği yok!

Taksim Tarlabaşı arasında hani neredeyse İstanbul'un göbeğinde kimi duvar diplerinde yığınla dökülmüş çöplerin hemen yanıbaşında insanlarımız "katılımcı" demokrasiden (!) gerektiği kadar nasiplerini almış olacaklar ki, kendilerince çözümü duvar yazılarıyla ve de engin kültürleriyle dile getirmişler:

"Buraya çöp döken hayvandır!"

"Buraya çöp döken köpektir!"

"Buraya çöp döken kâfirdir!"

"Buraya çöp dökenin anasını si...!"

"Buraya çöp döken ibnedir, pezevenktir!"

"Buraya çöp dökenin sülalesini..."

Duvar yazıları yaşamımızın bir parçası, ufak bir ayrıntısıdır ama, ülkede yaşayan insanlarımızın da bir bakıma iç dünyalarının aynasıdır. Bunlar belki ayrıntılardır ama "ayrıntı"ları göz ardı ettiğimiz zaman "tümü" yakalamamız zorlaşır. Komşusunun kapısının önüne çöpü döken "vatandaş" yine komşusunun küfür edebiyatıyla "sülale"sinin ve de "yedi göbek ata"larının anılmasına(!) göz yummak ve de sineye çekmekle yetiniyor! Buna engel olamayan, bu pisliğe

"çanak tutan" "ilgili"ler bundan acaba yeterince nasibini alabiliyorlar mı?

Aslında sorumlu olan, çöpü zamanında toplatmayan "yetkili"lerdir ama, onların acizliğinden "nasibini alan" yine ülkenin insanlarıdır. Sorumlu belediyedir; şudur, budur ama nihayetinde vatandaşına yeterince hizmet vermeyen "devlet"in ta kendisi, devletin kademelerindeki kişi ve kuruluşlar olduğu halde ne var ki, bu hercumerc içinde "kalayı yiyen" gücü nedense gücü yetebilenedir! Sorumlu olan devletin kendisidir ama, devletin hikmetinden hesap sorulmaz ki! Çünkü ülkemizde devlet kendisi için var, vatandaşı için yok! Devletin başı daima "dik" olmalı ama, vatandaşınki "eğik!" Devlet "sus!" deyince vatandaş susacak ama, susmayıp "azıcık" konuşan, "Susma, sustukça sıra sana gelecek" diye homurdananlar coplanacak!

Evet, zaman zaman bitli başımı avuçlarımın içine alır andavallı kafamla düşünürüm. Bizim gibi kaç ülkenin kaç vatandaşı devlete vergi vermek için vergi dairelerinin önünde kuyruğa dizilir? Peki, devletine para vermek için sabahın kör karanlığında kuyruğa giren insanlarına devlet ne mi verir? Her ay "dilenci" gibi maaş alan emekli insanlarına maaş kuyruğunda devletin kapısında "can" verdirir! Yani kısaca devlet "al gülüm, ver gülüm" derken, yani alırken de verirken de vatandaşına eziyet etmekten zevk alan bir yüce güç! Ne var ki bu yüce gücün yanında, onun "şakşakçısı" durumunda olduğunuz müddetçe, devlet hep sizin yanınızda! Vergi vermeyen trilyonluk "yüzsüz"lerden misiniz? Veya, sigorta primlerini ödemeyip SSK'yı iflas eşiğine getiren "büyük" işadamı mısınız? Önemli değil! Nasıl olsa günün birinde çıkarılacak bir yasayla borçlarınızın üstüne sünger çekilir!

Canınız mı sıkıldı? Toplayın yanınıza bir sürü boş gezenin boş kalfasını, elinize alın birkaç pankart yazın üstüne "En büyük devlet bizim devlet", "En büyük polis bizim polis", "Allahu ekber, Allahu ekber!..." gezin dolaşabildiğiniz kadar, trafiği mirafiği kim şapar! Kayıp evlatlarını arayan ama her ne hikmetse bir türlü bulamayan "Cumartesi Annaleri" misiniz? Kısmetinize önce cop, sonra "izinsiz gösteri" edebiyatıyla mahkeme kapıları düşecek! Ne acıdır ki şimdi de; "Cumartesi Anneleri'nin" karşısına "Cuma Anneleri"ni çıkaranlar, kendi ayıplarını kendi yöntemleriyle çözmeye çalışıyorlar.

Ne demek Cumartesi Anneleri? Kim Cuma Anneleri? Sonuçta her iki kesim de "gözü yaşlı anneler", babalar, kardeşler. Peki sorumlusu kim? Devletin ta kendisi değil midir? Hayır! Ülkenin analarını "bölen" devletin "bölünmez bütünlüğüne" dil uzatmanan da alemi yok!

Bugünlerde İstanbul'un meydanları, karayollarındaki üst-geçitlerinin tümü "işgal" altında. Bir sürü bez afişlerle, polisimize övgü ve onlara karşı sanki olanlar varmış gibi kimilerine sövgü dolu, beylik laflar ve bu arada kimi "ilginç"(!) sorular:

"Medya polisin yanında mı?"

Medyanın polisin yanında olması veya olmamasının mantığı ne? Niçin "yanında", niçin "karşısında" olsun ki! Medyanın muhakkak "taraf" mı olması gerekiyor? Medyanın taraf mı yoksa "tarafsız" olması mı istenmelidir? Gerçek olan şu ki, polisin "selahiyetleri" ve de "görev"leri kanunlarla sınırlı. Polis bunlara göre görevini yerine getirir ve getirmelidir. Kanun devletinde, "kurum"ların polisin yanında veya karşısında olması gibi bir mantık olabilir mi? Kurumların ve tabii ki vatandaşın illa da bir yerlerde, illa de bir tarafta olması gerekiyorsa onlar hiç şüphe yok ki "adaletin" yanında olmalıdır. Tabii ki "kanun koyucu" adaleti tam anlamıyla uygulayabiliyorsa! Demokrasilerde, tabii ki "gerçek" anlamda demokrasilerde, kimsenin kimseyi "doğrudan" veya "dolaylı" şu veya bu "kurum"un tarafında olmaya zorlamasının hiçbir mantığı yok! Hele hele adalet kapısının ilk bekçileri polislerimizin böyle bir beklenti içersinde olmaları tamamen bir çelişki değil midir?

Dahası bez afişlerdeki; "Kadıköylüler, Üsküdarlılar, Tuzla esnafı, Pendikliler, Şişli sakinleri, Ada sakinleri" gibi kimin kimi, nasıl temsil ettikleri belli olmayan bu yapay sıfatlar gülünç.

Evet gülünç oluyoruz. İlla da bir yerlere afiş, bez, pankart asmak gerekiyorsa, gelin hep beraber şunu yazalım:

"Adalet Mülkün Temelidir"

Yazalım ama "laf olsun torba dolsun" diye değil, "hakikaten" adalete inanarak ve onu tüm vicdanlarda yaşatarak!...

"kan emici!" meselesi

Bu memlekette, bu ülkede, yani yurdumuzda "demokrasi yoktur!" diyenler, akıllarını peynir ekmekle yemiş ve de halt etmişlerdir. Ülkemizde demokrasinin en hası, "orta malı" misali her tarafta sergilenip duruyor. Bu konuda, yani demokrasi konusunda ne demokrasinin beşiği denilen İngiliz Gâvuru'nun ülkesi, ne de demokrasinin ilk beldesi sayılan Yunan palikaryasının esamesi bile, bizim demokrasimizin yanında okunmaz.

Bilindiği gibi geçenlerde bu ülkede başbakanlık yapmış, halen de dışişleri bakanlığı koltuğunda oturan, dolaylı olarak da bir nevi maliye bakanlığı görevini sanki üstlenmiş gibi habire işaret parmağıyla "nurlu ufukları" gösterip duran hatun kişi, çok sayın başbakan yardımcısı, çok sayın profesör Çiller hazretleri kolay kolay yenip yutulmayacak bir "tespitin" altını çizerek tek bir cümle ile özetledi:

"İşçiler kan emici!"

Dikkat ediyorum da ülkemizde "yetkili" olan kimi insanlar çoğu zaman afra tafra atarak, mangalda kül bırakmayarak nerede olduklarını, kiminle konuştuklarını hemen hemen hiç nazarı itibare almadan kendilerince ahkâm kesip bol kepçeden "fetva" veriyorlar. Tüm bu çıkış noktalarının ortak bileşkesi de nedense hep "vatan sevgisi!".

"Kösem Sultan"ımızın bu son fetvasından sonra şeytana uyup önce "kan emici"ler sadece bizim işçilerimiz mi, yoksa yeryüzünde başka da kan emici mahlûklar var mıdır diye ansiklopedileri, lûgatları karıştırdım. İşte size Türk Dil Kurumu'nun Okul Sözlüğü'nden birkaç tane kan emici: Sivrisinek: "İnsan ve memeli hayvanların kanıyla beslenen" birçok türü bulunan ve bir türlü sıtma mikrobu aşılayan, sulak, bataklık yerlerde çok üreyen, bulaşıcı sıtma hastalakları yayan uçucu böcek. Sülük: Tatlı sularda yaşayan, vücudunda 22 sindirim

kesesi olduğu için "bir kezde ağırlığının sekiz katı kan emebilen" bir hayvan. Tahtakurusu: Yarımkanatlılardan, uzunluğu 3-5 mm. vücudu oval ve yassı, kanatları körlenmiş, oturulan, yatılan, yerlerde üreyen, "kan emerek beslenen, pis kokulu böcek". Vampir: İnsanların "kanını emdiğine inanılan hortlak."

Baygın bakışlı sarışın, yalı güzeli asilzade bayan tarafından "kan emici" diye sınıflandırılan "işçiler"imizin yukarıda belirttiğimiz ve hepsinin de ortak vasfı "kan emici" olan bu yaratıklarla nasıl bir "kan bağı" oluşturduklarını, akrabalık durumlarını(!) ben bilemiyorum ama, "herşeye maydanoz" bizim çok sayın profesör Hatun kişinin, herhalde yaptığı "ilmi" araştırmaları sonucunda böyle bir yargıya vardığı kesin!

İmdii, kimin kan grubunun daha "asil" kimin kan grubunun daha "adi", kimin sülük, kimin vampir olduğunu tarihin yargısına bırakarak biz gelelim, işçi sınıfına bu damgayı vurabilecek kadar patavatsız ama ne hikmetse kendini "yetkili" gören kişinin kendi vatandaşlarının "emekçi"lerinin tümünü "kan emiciler" diye tanımlamasının ardındaki mantığa! Eğer bu muhterem zat-ı şahaneleri, bu sultanlar sultanı, bu peri padişahının kızı, bu pamuk prenses, kimi KİT'lere gereğinden daha fazla işçi doldurarak o KİT'lerin zarar edişini bir bakıma bahane ederek bir an evvel bunların özelleştirilmesini arzu edip gerçekleştirmek için çırpınıp duruyorsa; ve bu "zarar" edebiyatının kamburunu işçilerin sırtına bindirmek istiyorsa, her şeyden evvel bu kan emicileri işçilerin dışında, kendine en yakın çevresinde araması gerekmez mi? Sandıktan çıkacak oyların hesabıyla, dostunu, postunu, ahbabını, çavuşunu, ahbabının ahbabını, eline tutuşturduğu bir "kartvizitle", bir "telefonla", bir "selamla" KİT'lere "zorla" sokan, "yerleştiren" ve hamiyetli iş takipçiliği yaparak yandaşlarına devlet ihalelerini peşkeş çeken, kendi çıkar hesaplarıyla memleketin hazinesini hortumlayarak, lüpleyerek, emerek, vantuzlayarak, silip süpürerek bir de üstüne üstlük, "yavuz hırsız ev sahibini bastırır" misali "vatansever" geçinen, vatansever ayağına yatan kimi açgözlü politika cambazları "gerçek" kan emiciler, ortalarda cirit atıp dururken, bula bula bu memlekette "şamar oğlanı" olarak işçiler mi kaldı? Onlar mı kan emici? Öyleyse neden ve niçin kimi "vatansever" (!) bu insanlar; sabahları kristal aynalarının karşısında gül endamlarını seyredip süzerken, yapay parfüm kokularıyla pisliklerini örtme çabaları için-

deyken kendi gözlerini aynadan kaçırıyorlar? Bu dalkavuklar sürüsü aynalardaki akislerini seyrederken sahte kimlikleriyle, bir hesaplaşma içersine acaba dürüstçe girebiliyorlar mı? Bu medeni cesareti kendilerinde bulabiliyorlar mı?

Ha, bir de madalyonun diğer yüzü var: Kendilerini bu ülkede işçi temsilcisi, sendika başkanı ve nihayet en yetkili işçi kuruluşlarının başı-maşı diye lanse edip ortalarda boy gösteren, gezinen kimi zaman da medyada isimleri "sendika ağası"na çıkan kimi "sorumlu"lar, işçi camiasına yapılan bu "hakareti" bugüne kadar içlerine bir güzel sindirip hâlâ meydanlarda açık alınla gezinebiliyorlarsa, pes doğrusu! Temsil ettikleri işçi kitlesine, emekçilere yapılan bu kadar açık seçik bir hakareti "yağ ve bal" yutar gibi sineye çekip hâlâ yerlerinde ve de koltuklarında rahatlıkla oturabiliyorsa; yarın "kendini bilmez" bir başka " yetkili"nin çok daha ağır bir hakaretini de boşa beklemesinler! Çünkü; işçi kitlesine yapılacak, yapılabilecek en acımasız ve en utanç verici hakaret, en haysiyetsiz yakıştırma, haksızca, zaten yapılmıştır. Eh! Bundan fazlasını beklemelerine de hiç mi hiç gerek yok! Onların bu "suskunluğu" karşısında söylenenler az bile!

Bana gelince, ben; "emeğe" ve dolayısıyla "ekmeğe" karşı saygısızca bunu söyleyebilecek kadar vurdumduymaz olan "ilgiliyi", bir de bunu yutabilecek kadar geniş bir mideye sahip olan "diğer ilgilileri" kınıyorum!

Şimdi de sözlükten rastgele kimi kelimeleri aşağıya aktararak yarım aklımla kendimce bir nevi oyun oynuyorum! Veee tabii ki yine demokrasi gereği kim, neyi, ne ölçüde isterse kendi istediği biçimde, hatta işine nasıl geliyorsa öyle yorumlayabilir! Hatta bu oyuna katılabilir de!

Sümsük: Uyuşukça davranan, miskin, tembel!

Suyun başı: Kaynak, suyun çıktığı yer, en çok yarar sağlanacak yer.

Tafra: Kendisini olduğundan büyük gösterip, böbürlenme, yüksekten atma.

Post kavgası: İktidarı veya bir makamı ele geçirme çabası.

Kuşburnu: Yaban gülü ağacı ve meyvesi.

Kuşbeyinli: Akılsız, aptal.

Ha! Tabii ki bir de şu var: "Anlayana sivri sinek saz, anlamayana davul, zurna, bando, mızıka, tef, dümbelek az!.."

"yağma var!" meselesi

Geçtiğimiz günlerde Kıbrıs'ta esen, estirilen fırtınalı havanın ardından şimdilik ortalıkta ses seda kesilmiş durumda. Olan oldu; iki genç insanın, mezarı, kör çukuru boylamasının ardından, gerek bizim boyalı basının savaş çığlıkları, savaş naraları, tamtam davulları, gerekse aynı teraneyle aynı kulvarlarda koşan Yunan medyasının keza intikam, kan, nefret "tirad"ları sonucunda Kıbrıs'taki insanların bir arada, barış içinde ve dostça yaşama hayali bir başka bahara, bir başka mevsime, çıkmaz ayın son çarşambasına terk edildi. Ancak ne var ki, maalesef, yarın, belki yarından da yakın bir gelecekte yine aynı veya benzeri senaryoların sahnelenip oynanması için gereken çaba kesinlikle harcanacaktır. Kimler tarafından mı? Tabii ki "halkları" birbirine düşürüp onların bu kavgasından faydalanarak gözyaşı, kan, nefretten umut bekleyen sömürücü ve sömürgeci savaş tacirleri tarafından.

Aslında iki Rum gencinin veya iki Türk gencinin, iki Kürt gencinin ölmesi veya tümüyle gençlerin birbirlerini boğazlamasının gerçek faturası yine bu gençlerin, çoğu gariban insanların, analarına, babalarına, yakınlarına, süflice, acımasızca ve insafsızca ödetiliyor. Bu hırgür, bu hayhuy içinde kimi kendince "uyanık"lar da utanmadan, arlanmadan, hayasızca "parsa"yı topluyorlar. Bu parsa, parsel parsel kimilerinin kasasını "ak akçe kara gün dostu" ile doldururken, kimilerinin de politik geleceğine renk ve umut katıyor!

Bildiğiniz gibi daha birkaç ay evvel yine bu tür bir senaryo bu kez de Kardak Kayalıkları edebiyatıyla sahnelendi. Bu "ortaoyunu"nda atılan savaş çığlıkları, bir zamanların ünlü Kızılderili şefi Gerenimo'nun çığlıklarını dahi gölgede bırakacak kadar tiz perdeden

yükseliyordu. Rengârenk savaş boyalarıyla yüzünü boyayan bir zamanların Gerenimo'sunun yerini bu kez de başçığırtkan, o günlerin başbakanı Tansu Çiller alıyordu. Bu hatun kişi bir taraftan savaş baltasını bilerken iki kaya parçası için ölmeye gönüllü altmış milyon insanımızın her an "hazır ve nazır" olduğunu belirtiyor; ardından da, aklınca bayrak, ezan edebiyatıyla süslediği politik oyunu sürdürüyordu. Parlak nutuklarla göz boyayarak, gerdan kırarak, gözyaşı dökerek laf ebeliği yapıyordu. Ama aslında; ama gerçekte, "kendi yarınlarının" basit ve kurnazca hesaplarının içinde debeleniyordu. Öyle ya, halkların savaşması o kadar önemsiz, o kadar olağan, o kadar sıradandı ki! Tüfeği, baltayı, oku, mızrağı, kazma sapını, kuş sapanını kapıp cepheye koşmaya can atan(!) bu altmış milyon insanın içinde kendi çocukları nasılsa kesinlikle bulunmayacaktı! Ha, bulunsa bile son safta yerlerini alacaktı...

Şırnak'ta, Diyarbakır'da kısaca memleketimizin güneyinde bu ülkenin Türk ve Kürt gençleri senelerden beri birbirlerini boğazlarken, Hanımefendi'nin, Başbayan'ın "çakı gibi" oğlu, "gözbebeği", "canı", "ciğeri", "iki gözünün nuru", boğaz sularının şırıltısı içinde, anasının yalısının gölgesinde, anasının dizinin dibinde, "güya" askerlik görevini(!), güya vatan bekçiliği(!) yapıyordu. El kesesinden cömertlik yapmak, el analarının "rahmine" güvenip ardından da onların çocuklarına Tanrı'dan "rahmet" dilemek meğer ne kadar da kolaymış!

Ağlayan anaların çığlıklarını istisnasız hemen her gün bir zamanların "otuz iki kısım tekmili birden" filmleri gibi televizyonlarda seyretmekten, cenaze "tören"leri izlemekten, millete bıkkınlık geldi. İnsanlarımız, bu ülkenin insanları, bu coğrafyanın insanları yaşanan bu trajik sahneleri seyretmekten usandılar. Onlar usandılar ama, "sorumlu", "akıllı", "dahi" yetkililerimiz her gün, her hafta, her ay, her yıl ve yıllar yılı içi boş hamasi nutuklarla, içi "puç" sloganlarla işi kotarmaya çalıştılar. Aslında kotardılar da! Ama olan bu ülkenin gariban evlatlarına oldu; ve oluyor. Garibanların çocukları dağlarda can verirken birilerinin "ana kuzuları", akşamları başuçlarına konan ılık muzlu sütlerini, taze sıkılmış portakal sularını, kristal bardaklardan içip kuştüyü yastıklarına başlarını gömüp, "iyi geceler, tatlı rüyalar" öpücüğü ve ana şefkati ile uyuyorlar.

Yağma yok!..

"Aslanım, koçum benim" cıvıklığıyla gariban insanların ev-

latlarının sırtı sıvazlanacak, vatan bekçiliğine gönderilecek, öte taraftan askerlik yaşı geldiği için, yangından mal kaçırırcasına kimi "düzen yandaşlarının", kimi savaş çığırtkanlarının evlatları bin bir dereden su getirilerek, bin bir kılıf uydurularak, tahsil mahsil, doktora moktora, tez mez, kıvır zıvır yutturmacasıyla yurtdışında keyif sürecek! Ohh! Ne âlâ...

Yağma yok!..

Askerde Şırnak Dağları'nda ayağına yediği kör bir kurşunla hayatı zindan olan, ardından ayağı kesilen, gerekli ve yeterli tedavisi de yapılmadığı için nihayet ölen Sökeli gariban gencin fukara ana ve babasının 28 Ağustos Çarşamba günü Cumhuriyet gazetesinde devleti muhatap alan çığlığına, haykırışına kulak verelim:

"Ankara'ya gideceğim. En üst paşaya, 'Siz evlat sahibi değil misiniz' diye soracağım. Oğlumun Güneydoğu'da vurulduktan sonra hastalandığını, şehit sayılması gerektiğini söyleyeceğim. Bu devletin bize maaş bağlaması lazım, gelsinler halimizi görsünler. Benim oğlum gazi olamadı, şehit de saymıyorlar. Peki bu çocuk ne için öldü?"

Hadi! Söyleyin sahiden bu çocuk ne için öldü?..

Yağma var!!!

Hayasızca, utanmazca, sinsice, rezilane bir yağma var!

Yağma vaaar!!!

Yağma vaaar!!!

Yağma vaaar!!!

"6-7 eylül" meselesi

Makarios'u ilk kez ellili yılların başlarında Diyarbakır' daki Yoğurt Pazarı' nda, bir bostan korkuluğu içindeki kıyafetiyle tanıdım. Makarios kara cübbesiyle, sakalıyla, başındaki kukuletasıyla, başıkabak, yalınayak çocukların, şalvarlı gençlerin başını çektiği bir grup tarafından, bir taraftan yuhalanırken, bir taraftan da domates, yumurta, karpuz ve kavun kabukları bombardımanına tutuluyordu.

Diyarbakır' da termometrelerin gölgede bile kırk dereceyi gösterdiği, yakıcı, bunaltıcı yaz sıcağında Makarios; ezik domatesleri, kavun ve karpuz kabuklarını, sararmış tohuma kaçmış iri hıyarları midesine, gözüne, göbeğine indiren öfkeli ve zaman zaman da kahkahalarla gülen insanların arasında kalakalmıştı. Etrafta dolanıp duran yeşil bok sineklerinin bu kavun, karpuz, hıyar ve "kıtti" kabuklarının arasında pike yaparak kendilerince cirit attığı bu hengâme, bu hayhuy içinde "sözde" Makarios, üzerine dökülen gazla yakılıyor, alevler göğe doğru yükselirken bir taraftan da kalabalık veryansın ediyordu:

"Kıbrıs Türk' ündür!"

"Kıbrıs Türk' ündür, Türk kalacaktır!"

"Ya İstiklal, Ya Ölüm!"

O günlerdeki Yoğurt Pazarı'nın hemen yanıbaşındaki Demirciler Çarşısı ile yine Çarşı'yı dikine kesen Yemeniciler Çarşısı'nın esnafı sinmiş, pısmıştı. Neden? Çünkü, Demirciler Çarşısın'daki demircilerin istisnasız hepsi Ermeni, Yemenicilerin de çoğu yine Ermeni ve de tabii ki Makarios gibi gâvurdular!

Diyarbakır' da bir zamanlar darağaçlarının kurulduğu ve biz çocukların burada asılan insanları kimbilir hangi sadistçe içgüdü ile gidip seyrettiğimiz belediyenin önündeki geniş alan bomboş dururken; çok daha dar ve sapa olan Yoğurt Pazarı' nda böylesine bir gösterinin tertip edilmesindeki amaç neydi? Bunu o yıllarda yine aynı çarşıda demirci olan ustam ve aynı zamanda dayım, Haço' nun yanında körük çeken bir ortaokul öğrencisiyken başlangıçta pek anlamamıştım ama, bostan korkuluğu kıyafetindeki Makarios' a fırlatılan çürük domates, karpuz ve kavun kabuklarının çoğunun nedense hedefi bulmayıp(!) örsleri başında yazın bu cehennemi sıcağında harıl harıl terleyip kızgın demirleri döven Ermeni gâvurların başında, örsünün üstünde patladığını görünce; Yoğurt Pazarı' nın neden özellikle seçildiğini tüm kazkafalılığıma rağmen nihayet kavramıştım:

Evet! Gâvur Makarios papazı ile, demir döven Ermeniler, yemeni diken gâvurlar aynı kefede, aynı terazide, paylarına düşeni fazlasıyla alıyorlardı!

Sonra, gel zaman git zaman derken; "Kıbrıs Türk' tür Türk kalacaktır!" sloganına eşlik eden bir "emir"le bu kez Üsküdar' ın tepesindeki yatılı bir Ermeni okulunda geceyarısı ansızın yakalanıyordum:

"Bayrak as!"

"Bayrak aaas!"

Gecenin köründe kim ve neci oldukları belli olmayan eli sopalı, kazma saplı, palaskalı, meşaleli bir güruhun, direktiflerini, emirlerini yerine getirmiş, okulun bahçesindeki bayrak direğine bayrağı çekmiş okulu ve kendimizi yakılmaktan kurtarmıştık!

Sabahı zor ettiğimiz o gecenin ardından da, ikmale, bütünlemeye kaldığım Lise 2. sınıfı Ticaret dersinin sınavını vermek için Karaköy' deki Getronagan Lisesi' nin yolunu tutmuştum. 1955 senesinin bu 6-7 Eylül sabahını, İstanbul' daki talanı, vahşeti, anlatmayı şu anda hiç mi hiç düşünmüyorum. Bu konuda yazılanları, çizilenleri tekrar etmek kanımca "abesle iştigal" etmektir!..

Üniversite yıllarımda Kıbrıs temcit pilavı gibi yine yakamı hiç bırakmadı. Bu kez sloganlar "ya istiklal, ya ölüm" yerine biraz daha törpülenmiş, biraz daha "paylaşıcı" nitelik kazanmıştı:

"Ya Taksim, ya ölüüm!"

Yedek subay adayı olarak altı ay Tuzla Piyade Okulu' ndaki eğitimden sonra Erzurum Oltu' daki Piyade Alayı' nda bu kez Makarios'u resmen ben temsil ediyordum:

"Makarios Teğmen!"

Ha! Şimdi mi? Şimdi de yıllar ve yılların ardından saçlarım ağardı ama, Kıbrıs peşimi hiç bırakmdı. "Federasyon, mederasyon" teranesiyle devam edip duruyor!

6-7 Eylül olaylarının baş sorumlusu, bu ucu hançer gibi sivri Kıbrıs adası, çoğu insanların gözyaşının nedeni! Kimi insanların kendi doğdukları topraklarda, yurtlarında "üvey evlat" muamelesi gördükleri için uzaklaşmasına, kimi insanların evlatlarının kör çukuru boylamasına neden olan bu zalim toprak parçası! Kimi "şair"lere, kimi "Karaoğlan"lara "Barış Harekâtı" şiirini yazdıran(!) kıta parçası! Karaköy-Kadıköy vapur seferini yapan, Kıbrıs'ta ölen kimi gencecik insanların anısını, adlarını taşıyan vapurlara her bindiğimde içimin burkulmasına neden olan ada!

Veee geriye bakınca gülüyorum! Bu topraklarda, bu coğrafyada yaşayan gariban halkların "kader"ine(!) gülüp geçiyorum... Gülüp geçiyorum ama Diyarbakır'da bugün için artık turşu kurmaya kalkıştığınızda bir tekini bile bulamayacağınız Ermeni gâvurlarının başına inen kavun, karpuz kabukla: ıdan sonra, İstanbul'daki Artin' lerin, Agop' ların, Yorgo' ların, Niko' ların, Nesim' lerin, İzak' ların neden "yaban ellere", "el kapılarına", gittiklerini Allahıma biliyorum!!!

Evet! Tüm bu hırs, bu kin, bu nefret tohumları ellili yılların başında Diyarbakır'a ilk kez gelen bir kutu "coca cola" ile mi atılmıştı ne?! Diyarbakır'da o yıllarda henüz yapılmaya başlanan "Pirinçlik Amerikan Üssü"nün askerleri, "coni"leri, "okey"leri ilk kez teneke kutu içinde coca cola'yı Diyarbakır'a soktuklarında, o zamana kadar caddelerinde, sokaklarında, "küçe" başlarında etrafı tırtırlı bir kuruşa, ardından ortası delik yüz paraya satılan bir tas dolusu buzlu "meyan kökü" şerbetini kovmasıyla, "deeev, deeev, deeev" deyip buzlu "ayran" satan Kürt çocuğunun sesinin kısılmasıyla, galiba farkında olmadan "üç kağıda" getirildik. Ermenisiyle, Türküyle, Kürdüyle, Süryanisiyle, Keldanisiyle, Yahudisiyle, Rumuyla hep beraber ayvayı yedik!

Evet, hep beraber ayvayı yedik! Öz be öz meyan kökü şerbetimize

sahip çıkamadık!

Ve ardından da peşi sıra gelen "ayak oyunlarıyla" bizler, bu coğrafyanın insanları; "bayrak-mayrak", "Kıbrıs-mıbrıs", "Güney-müney", "Kardak-mardak" derken, feleğimizi şaşırdık!

Bizler birbirimizi boğazlarken, dağlanan ciğerlerimizi, yanan yüreğimizi buz gibi coca cola'ları içerek söndürmeye çalıştık! Veee şimdilerde "ağlanacak" halimize, yurdun dört yanında dalgalanan coca cola "imparatorluğu" nun bayrakları tepemizden bakarak bilmem nereleriyle "gülüyorlar..."

Sağlık olsun!

"yardakçılar ve ayrıkotları" meselesi

Bizler zaman zaman kendi doğrularımızı yazarak kendimizce kimi "mesele"lere çözüm bulmaya, yine bazı konuların altını çizerek dikkatleri o noktada toplamaya çalışırken; "Evrensel boyutlarda"ki "gerçek"leri bulma gayretiyle yazıp, çizip, çiziktirip çırpınıp dururken, her nedense ve ne hikmetse de kimi kesimler, kimi düzen yandaşları, "düzenbazlar" tarafından pek de "makbul" insanlar olmadığımız, makbul bir yana, "ayrıkotları" misali mahluklar olduğumuz fütursuzca dile getirilip söyleniyor! Hadi sadece söylense, söylenenler de sadece, "sözde" kalsa yine neyse! O zaman eh! "Elle gelen, düğün bayram" deyip sineye çekeceğiz! Ama hayır, söylenenlerin dışında bir de zoraki, kalleşçe "yaptırım"larla, gözdağı verilerek, sindirmeye çalışarak, sesimiz, soluğumuz kesilmek isteniyor! Neden? Çünkü; "bizler", "onlar" gibi düşünmüyoruz! Neden? Çünkü onların düşünceleri turfanda pırıl pırıl "beyin" mahsulü; bizimkisi ise "işkembe-i kübra" salatası!

Evet, bizler sesimizin el verdiği ölçüde daha da doğrusu dilimizin dönebileceği oranda bir şeyler geveleyip dururken; bizim gibi ayrıkotu olmayanlar, aksine tamamıyla halis muhlis yemyeşil, kaliteli "İngiliz çimi" olanlar; bizleri susturmak, becerebilirlerse bir kaşık suda boğmak için ellerinden geleni artlarına koymuyorlar! Ama Allah için söylemek gerekir ki; bunları yaparken de sütten çıkmış ak kaşık misali bu işi de "kalıbına", "raconuna" ve de en önemlisi "kitabına" uydurmayı da iyi beceriyorlar! Ellerindeki, "şablon" kendilerine göre ayarlı olduğu için de bu konuda hiç mi hiç zorlanmıyorlar.

Evrensel'in yazıp söylediği "gerçek"leri görünce zaman zaman da olsa uykuları kaçıyor, çileden çıkıyor, çıldırıp tepelerinin tası atıyor ve tabii ki her zaman olduğu gibi "kendilerine ayarlı" kitaplarının, bilmem hangi kanununun, hangi ıvır zıvır maddesine göre Evrensel'i toplatıyorlar, ya da kapatmak için yargıya başvuruyorlar! Ne var ki, gel gör ki, kahpe feleğe bak ki; Evrensel'in yazdığı, söylediği gerçekleri renkli basındaki bir yayın organı dile getirdiğinde bu kez nedense ortada tık yok! Yalnız tık mı? Hayır! Tık-mık değil, hiçbir mok yok!

İşin tuhafı ve acı olan yanı da bu memleketin kimi mümtaz, "vatansever" evlatları(!) her gün ortalarda bas bas bağırıp, car car yırtınıp, yıllarca "kendi doğrularını" dile getirip söyleme özgürlüğüne sahipler! Hem de analarının ak sütü gibi! Ne var ki canları istediğinde bir de bakıyorsunuz günün birinde pattadanak havadan inme, ters bir U dönüşüyle şunu da söyleyebiliyorlar:

"Devlet çökmüştür!"

Hatta ve hatta, belki de sağır kulaklar duymamış, belki de yeterince anlamamış veya anlamakta zorluk çekmiştir düşüncesiyle altını da çizerek, inadına bir de heceleyerek:

"Devlet çök-müş-tür!"

Hadi gelin "ayrıkotlarını" bir kenara itin! Pirincin taşını şimdi siz "ayıklayın"!

Peki bu çöktüğü söylenen devleti çökme durumuna getirenler kim? Bunun sorumluları kimler?

Yüce Allah bilir ya (!) bunları eğer bizler Evrensel'de daha önce manşetten değil de bir köşede "yorum" olarak bile dile getirseydik; hiç şüphe yok ki; adımız tef, davul ve zurna eşliğinde yine her zamanki gibi "haine", "bölücü"ye çıkacak, sürüm sürüm süründürülerek ardından da uslanmamız için falakaya yatırılacaktık!

Evet "aççık seççik" olan bir gerçek de şu: Bu ülkede "iki ağız" var! Birincisi; "yetkili" olanlar! İkincisi de; bu yetkli ağızların "yardakçıları, şakşakçıları, yağdanlıkları ve de yalakaları!" Bir de her ne pahasına olursa olsun "susmayanlar" var! Evet susmayıp, direnenler...

Bizlere ister ayrıkotu, ister kaynanadili, isterse devedikeni, isterlerse zehir zıkkım desinler; bundan kelli de yine diyeceğimiz şu ki: Doğrudur! Bu ülkede özellikle "adalet" dağıtamayan, "sömürüye" göz

yuman devlet çökmüştür! Ve, ne yazık ki bu çöken devletin enkazı altında kalanlar da hep sömürülen garibanlar olmuştur!

Evet! Devlet çökmüştür ama, bunu, bugüne değin hep gizleyerek, örtbas ederek "kaymaklı baklava"yı lüp lüp götürenler, ham-hum şaralop mideye indirip, şimdi de uyanıklık ederek, tilki kurnazlığıyla kendilerince bir nevi geç kalmış "Tatar ağası" misali "doğrucu Davut"u oynayanların; milletin karşısında aslında utançlarından kızarıp kekeme olmaları gerekir! Çünkü; yalan dolan edebiyatıyla, vatan, millet, bayrak farfaralığıyla göz boyayarak devleti soyan da, batıran da, çöktüren de, çöktürenlere destkek verip "hınk" deyiciler de onlardır. Dün olduğu gibi, bugün de!..

"tıraş" meselesi

Gazetelere, televizyonlara, genelde medyaya yansıyan ve hepimizi yakından ilgilendiren güncel olaylara "toplum" olarak yaklaşımlarımızda, tepkilerimizde "tek hücreli" hayvanlardan pek bir farkımız yok! Peki, tek hücreli hayvanların uyarıcılar karşısındaki reaksiyonları, davranışları, tepkileri nasıldır? Adından da anlaşıldığı gibi "tek hücreli" olan bu hayvanların reaksiyonları ister istemez tüm vucütlarıyla, tüm benlikleriyle oluyor. Bu tek hücreli varlıklardan örneğin amipin Türk Dil Kurumu'nun Okul Sözlüğü'ndeki tarifine şöyle bir bakalım:

Amip: Amipler takımından, vücudunun biçim değiştirmesiyle oluşan geçici kollar veya ayaklar üzerinde sürünerek yer değiştiren tatlı ve tuzlu sularda yaşayan bir hücreli canlı.

Görüldüğü gibi amipin en belirgin özelliği "tek hücreli" bir gariban "mahlûk" oluşu! Amipler Tanrı buyruğuyla tek hücreli yaşamaya mahkum edildikleri için de, en ufak bir uyarıya tüm vücutlarıyla tepki vermek zorunda kalıyorlar. Eh! En ufak bir uyarıcıya, en ufak bir "stimülüse" en ufak bir etkiye ister istemez tüm benliğiyle reaksiyon, tepki veren zavallı amipler de, böylece tek hücreli olma kompleksinden her halde gösterdikleri bu "büyük" tepki sonucunda kurtuluyorlar!

Zaman zaman kör gözümle izleyip, kör gözümle gözleyebildiğim kadarıyla, toplum olarak çoğunlukla amipleri bile gölgede bırakacak kadar, amiplere taş çıkartacak kadar çabuk, anında ve tüm benliğimizle reaksiyon gösretererek "büyük" tepki veriyoruz! Tepki vermesine veriyoruz da, tepkilerimiz anında ve hemen saman alevi gibi de nedense sönüp bitiyor! Yani o tepkiyi tüm vücudumuzla, el kol hareketleriyle, kendimizden geçerek sanki bizler göstermemişiz gibi, sanki anında celallenip yeri yerinden oynatmaya güya kalkışanlar bizler değilmişiz gibi, gariban gariban tek hücremizin kabuğuna süt dök-

müş kedi gibi hemen ve çabucakcık çekilip siniyoruz...

Örneğin "büyük" gazete diyerek böbürlene böbürlene gerinen, sahip ve yayın yönetmenlerinin, her gün devletin en yüksek kademesindeki kişilerle içli dışlı, yemek yiyerek sohbet ettiği bir renkli basın, sanki hiç bilmiyormuş gibi, sanki ilk defa çok büyük bir gerçeği ortaya çıkarıyormuş gibi, günün birinde; hani "laf ola beri gele" kabilinden sürmanşetten telefonlarımızın dinlendiğini haber verince, bir de bakıyorsunuz ki, toplum olarak aynen bir amip gibi, terliksi tek hücreli yaratıklar gibi, "tufaya" gelip "zoka"yı yutarak, hemen anayasamızın bilmem kaçıncı maddesinin bilmem hangi bendinin, bilmem hangi maddesinin ihlal edildiğini; bunun, sadece anayasal bir suç olmadığını; hatta ve hatta, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ne de aykırı olduğunu belirterek; daha bir sürü kıvır zıvır laforizmalarla sel sağanak yağarak, güm güm gümbürdeyerek, mangalda kül bırakmayarak nutuklar atıyorlar. Sonra efendime söyleyeyim; "milletin vekilleri" haktan, hukuktan dem vurarak, kısaca görevlerini yerine getirirken(!) ne oluyorsa oluyor, birileri yukarıdan bir balyoz darbesiyle ortalığı anında sütlimana çevirebiliyor! Sonra muhterem "yetkili", örneğin İçişleri Bakanı, hani şu televizyonlarda "traş" bıçağı reklamı yapan Ali Desidero misali: "Hop! Telefon dinlemek ters iş! Bize uymaz!" diyerek; demokrasinin yılmaz bekçileri olan partilerimizin başkanlarını (!) tek tek gezerek şunu da söyleyebiliyor:

"Devlet güvenlik görevlilerinin hukuk çerçevesi dışına çıkması mümkün değildir. Erbabı namusuyla kendi halinde nizamına saygılı insanlar, bu uygulamanın içinde değillerdir. Bugüne kadar, bir tek normal vatandaşımız bundan mağdur olmamıştır."

Bunu söylemesini, hem de insanlarımızın tümünün gözünün içine bakarak söylemesini biliyor ama, "normal" vatandaşın, "kendi halinde" olmanın, "nizama saygının" hangi kriterlere, hangi ölçülere denk geldiğini de yine devletin tekeline, onun, kendine ayarlı terazisine bırakıyor!

Yani kısaca "devlet" kendi başına alıkıran-başkesen, hot-zot öten kendine buyruk, ehl-i keyf "çok hücreli" bir büyük dinozor"! Geriye kalan va güya "demokrasi" ile "hukuk"la yönetilen ülkenin vatandaşları da yine kendi başlarına ve kendi içlerinde "tek hücreli" birer gariban ve de zavallı amip!

Eh! Ne yapalım: "Böyle başa böyle traş"!...

"darbe" meselesi

Gazetelerden okuyor, radyolardan dinliyor, televizyonlardan izliyoruz: Son günlerde gündemi oluşturan moda deyim ne yazık ki yine "darbe!"

Ülkede 70 küsur yıldan beri süregelen dikta, darbe, sıkıyönetim ve olağanüstü hal dayatmaları sonucunda demokrasi denen kavram ve özellikle de "katılımcı" demokrasi belleğimize ne denli yer etmemiş, ne denli yerleşmemiş olacak ki, bu kahrolası darbe lafını da zırt pırt, meşhur Çermik sakızı gibi çiğneyip duranlar, ne yazık ki darbe sözünü kesinlikle ağızlarına almamaları gereken demokrasimizin yılmaz bekçileri olan parlamenterlerimiz... Sokaktaki vatandaşlardan daha çok "geldi!", "geliyor!" diyerek kukumav kuşları gibi darbeye sanki bir nevi davetiye çıkarıyorlar. Sanki on yılda bir temcit pilavı gibi ısıtılıp bu ülkenin insanlarının önüne sürülen, ona layık görülen darbenin, bu kez "birazcık" gecikmesinden yakınırcasına; gözlerini ufka dikmiş, ellerini alınlarına siper etmiş ufukta darbe gözlüyorlar. Gelmeyen, geciken darbenin de neden gelmediğine sanki şaşırmış, darbe yapması gerekenleri de neredeyse suçlayan bir yaklaşım içindeler!

Başbakan Yardımcısı, Dışişleri Bakanı ve aynı zamanda bir siyasi partinin genel başkanı "Hatun" kişi, ortalarda dolaşan darbe lafları konusunda bakın gazetelere ne diyor:

"Silahlı Kuvvetlerimiz demokrasinin teminatıdır. Ben onların demokrasiye ne kadar çok inandıklarını kendi ağızlarından duymuş birisiyim."

Bu Hatun; demokratik ülkelerde, silahlı kuvvetlerin demokrasinin "teminat"ı olamayacağını, aksine demokrasilerde teminatın öncelikle ve kesinlikle "Meclis"te olduğunu, olması gerektiğini, zaten meclislerin mevcudiyetinin, işlevinin, asıl görevinin de bu olması gerektiğini, başka kulvarlarda demokrasiye teminat aranılamayacağını, düşünülemeyeceğini, hele hele demokrasi adına halkın hür iradesine silah zoruyla el konulmasının, demokrasi ile uzaktan veya yakından bir ilişkisi bulunmadığını, askeri rejimlerin dayatmacı "dikta" rejimi olduğunu, diktaların da demokrasilere taban tabana ters düştüğünü çok iyi bilir ama, bunu açık yüreklilikle, mertçe, çekinmeden söylemek nedense işine gelmez!

Bir başka siyaset adamı, bir başka parlamenter, bir başka parti başkanı, bir "sosyal demokrat" olduğunu iddia eden zat-ı muhterem Deniz Baykal hazretleri de, yine gazete sayfalarında ne mi buyuruyorlar?

"Türkiye RP'den kurtulmak için darbe yapmak zorunda değildir; darbe lafı etmek bile bu hükümete hak etmediği itibarı vermek demektir."

İşte size pazara götürdüğünüzde, satmaya kalkıştığımızda karşılığında bir adet "delikli yüz para" bile vermeyecekleri bir laf-ı muazzam!

Tabii ki; Türkiye ne RP'den ne de iktidardaki şu veya bu partiden darbe ile kurtulmak zorunda değildir. Elbette ki; demokratik bir seçimle gelen herhangi bir partiyi yine demokratik kurallarla uzaklaştıran bizatihi halkın, kendisidir. Ama, bir partinin silah zoruyla, darbe yoluyla uzaklaştırılması o parti için, sayın sosyal demokrat geçinen Baykal'ın buyurduğu gibi hiçbir zaman "hak etmediği bir itibar"da hiç mi hiç değildir. Zira silahlı kuvvetlerin birilerinden "kurtulmak" için idareye el koyması, Meclis'i dağıtıp partileri kovalaması hangi koşulda olursa olsun kesinlikle ve asla "itibar" şeklinde değerlendirilemez. Aksi halde bugün herhangi bir partinin iş başından uzaklaştırılmasını, "kovulmasını", "itibar vermek" diye niteleyip dile getirilmesi; zihinlerde bir nebze sanki meşrulaştırılması bile, politikacı geçinenler için affedilmeyecek bir ayıptır. Çünkü o zaman askerlerin yarın kimlere itibar kazandırmak (!) için kollarını sıvayacakları hiç mi hiç belli olmaz!

Demokrasiye inanarak ve onun nimetlerinden faydalanarak kapağı

Meclis'e atanların en son ve hatta asla ağızlarına almamaları gereken, ağızlarına yakışmayan sözleri her halükârda "darbe" olmalıdır. Aksinin savunanların, bunu içine sindirebilenlerin Meclis'te bulunmaları bizatihi kendileriyle çelişkileridir.

Zaten bundan dolayı değil midir ki, demokrasiye "içtenlikle" inanmayıp, bunu hazmedip özümsemeyenler; darbeler sonucunda; ilk işleri, paçayı kurtarmak için "olan oldu torba doldu" teslimiyetiyle pılı pırtılarını ve özellikle de "şapka"larını aldıkları gibi artlarına bakmadan sessizce sıvışıyorlar!..

"paşa" ile "baba" meselesi

28 Eylül Cumartesi günkü Hürriyet gazetesinin 1. sayfasının tam ortasındaki bir resmi ibretle seyrediyoruz: Resimde bir okulun açılışını yapan iki muhterem zat; her birinin elinde birer makas, aynı anda aynı kurdeleyi keserken gülücükler dağıtarak objektiflere poz veriyorlar. Resmi süsleyen manşet de şöyle:

"Paşa ile Baba'nın büyük barışı"

Kimler mi bu zat-ı muhteremler? Bu "paşa" ile "baba"? İkisi de bu ülkenin yetiştirdiği iki mümtaz sima, iki "vatansever" memleket evladı! Bu ülkenin en sorumlu kademesine gelmiş, en sorumlu mertebesine ulaşmış, gâvurca deyimiyle en "top" seviyeye varmış iki cumhurbaşkanı!

Biri, bir zamanlar "netekim, netekim, netekim" gevelemeleriyle "güya" ülkenin bölünmez bütünlüğüne çomak sokanlara el koyan; diğeri de; bu birincisi tarafından 12 Eylül'de Zincirbozan'a sürgün edilerek siyaset yapmasına yasak koyulan bir "Baba!" nam-ı diğeriyle "Çoban Sülo!"

Okulun sahibi; yani okulu yaptıran hayırsever vatandaş benim gibi, sizin gibi, "sıradan" biri değil! Aksine "hasso" bir vatan evladı! Yani kafasının tası atınca, celallenip "netekim" diyerek memleket idaresine silah zoruyla el koyduktan sonra, duvarlarını "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir!" diye süslediği "Büyük Millet Meclisi"ni lağv edip kapatan, parlamentoyu yani halkın demokratik iradesiyle seçtiği kendi vekillerine "has sittir" çekerek karga tulumba, apar topar Meclis'ten kovalayarak, kafasına göre, astığı astık kestiği kestik bir

idareyle memleketi düzlüğe çıkarmaya soyunan omuzları kalabalık bir kişi!

Diğeri; Zincinbozan'a sürgün edildiğinde "gık"ı çıkmayan, her şeyi sineye çektikten ve "atı alan Üsküdar'ı geçtikten sonra" ne hikmetse "dili" sonradan açılıp azıcık "kekeleyen" ve nihayet tekme tokat kovulduğu Meclis'e allem kallemle kapağı atarak sil baştan, bıraktığı yerden vatanı kurtarmaya soyunan (!) bu arada "netekim"in kendisine miras bıraktığı "anayasa"yı cebinde ve koynunda, kalbinin baş köşesinde muska misali taşıyan, halka bu antidemokratik anayasayı değiştireceğine dair "yemin billah" söz verdiği halde; değiştirmek bir yana, kılına bile dokunmayan yine devletin başına çöken, çöreklenen bir garip çoban!

Aslanda birinin gelip diğerini kovduğu, ardından birinin köşesine çekildikten sonra diğerinin aynı koltuğu paylaştığı; yani kısacası, "al gülüm ver gülüm" yarenliğiyle geçtiği bu süre zarfında ülkede doğan çocuklar bu günlerde 16 yaşında ama, ortalarda yani "garp cephesinde yeni bir şey yok!"

Birbirlerini suçlayarak, neredeyse bir kaşık suda boğmayı bir zamanlar memleketin yüksek menfaatlerinde gören bu zat-ı muhteremler, birbirlerinin ardından halkın gözünün önünde söylemedik laf bırakmayan bu "muhteşem ikili", şimdi el ele kol kola bir okulun açılışını yapıyor; aynı kurdeleyi beraberce kesiyorlar. Hepsi iyi hoş da birinin diğerini memleketin ali menfaatlerine halel ve zarar getiriyor diyerek horozlanıp kovduğu; diğerinin de, süklüm püklüm mapushaneyi boyladığı bu kişiler şimdi sanki "can ciğer kuzu sarması!" birbirlerine karşı son derece lütufkâr ve yağlı, ballı!

Aynı gazeteden yine okumaya devam ediyoruz: "Paşa" okulunun açılışını yapması için Baba"ya mesaj ulaştırmış:

"Bir Marmaris programı olursa, okulumun açılışını yapabilir mi?"

"Baba"nın cevabı:

"Ne demek bir program olursa... Sayın Evren için özel olarak giderim."

Bak sen şu işe! Veee gitmiş de. İşte kanıtı ortada. İşte halkımız görsün, işte vatanseverlik örneği! İşte ikisi de ellerinde birer makas kurdele keserek okulun açılışını beraberce gerçekeştiriyorlar!

"Paşa"nın "bu ülke böyle idare edilmez!" diyerek memleketin idaresine soyunup, ardından bu memleketin öz be öz vatandaşlarını, ev-

latlarını inim inim inleterek, pastırmasını, pestilini çıkararak, baskıyla yöneterek, on yedi yaşındaki çocukları bile "Asmayalım da besleyelim mi?" felsefesiyle (!) darağaçlarında sallandırarak, hapishanelere tıktığı aydınları, gazetecileri, kısaca bu ülkenin insanlarını işkencelere maruz bırakarak, egosunu tatmin ettikten sonra da; sanki her şey süt liman olmuş, sanki her şey halledilmiş, sanki memleket düzlüğe çıkmış gibi, "eh! Artık bana müsaade" diyerek Marmaris'te fırça elinde "nü" çizerek, gününü gün ederken; gel gör ki, memlekette ne yazık ki her şey yine aynı kulvarda, yine "aynı tas aynı hamam" devam edip duruyor netekim! Ülkede bugün, bu saat yine yüzlerce insan, binlerce gariban genç pisi pisine, boşu boşuna ölürken, ülkenin bir bölümü kan çanağına, kan deryasına dönmüşken, onlar; halkı ilelebet uyutabileceklerini sanan bu "muhteşem ikili", yine sahnede!

Ülkenin batısında, en uç noktasında, Marmaris Koyu'nda okul açarken, aynı kurdeleyi beraberce kesme yarışına soyunanlar; halkın gözbebeğinin içine "Dün dündür, bugün bugündür" rahatlığıyla sırıtarak bakanlar; halen, ülkenin diğer ucunda; doğusunda, güneyinde binlerce okul, onların bıraktığı ve bu millete reva gördükleri kötü bir "miras" sonucunda kapalıysa, kapılarına kilit vurulmuşsa; kol kola girerek, gülücükler dağıtarak ve ardından da "kel başa şimşir tarak" misali "yeni" bir okul açmanın sevabıyla mı vicdanlarını temize çıkaracaklar?..

Vah benim köse sakalım vah!..

"ulusal onur" meselesi

Başbakan Erbakan'ın Afrika turnesinin ilk ayağında Firavunlan ülkesi Mısır'da ilk patırtı koptu. Bildiğiniz gibi Mısırlı yetkililer, bu ziyaret esnasında kendi bayraklarının yanı sıra göndere bizim bayrağımızı asmamış, Mısır semalarında bayrağımızı dalgalandırmamışlardı.

Gerekçe olarak Mısırlılar her ne kadar güneşin doğuşu ile batışı, ay tutulması ve rüzgârın karayelden zaman zaman üç ila beş deniz mili şiddetinde estiğini, bu nedenlelerle de bayrağımızı asamayacaklarını belirterek ve kendilerince "mantıklı" gerekçeler ileri sürerek bin bir dereden su getirmeye kalkıştılarsa da; bizim Dışişleri'nin anadan doğma kurt bürokratlarına bunu yutturamadılar. Bizler de ulusça bunu yutmadığımızı din kardeşimiz Mısırlı fellahlara anlattık ve dolaylı da olsa yine de "ulusal gurur"umuzun kırıldığını belirterek lafı gediğine koyduk!

Başbakan Erbakan'ın Afrika'yı fethinin ikinci ayağında ise, Libya'daki hüsn-ü kabul(!) sırasında, Libya Lideri Kaddafi'nin sergilediği "ortaoyunu"nu ise hiç mi hiç beğenmedik. Beğenmek bir yana, tek kelimeyle "kepazelik" olarak nitelendirdik. Sonra da yemedik, içmedik Kaddafi'nin ipliğini pazara çıkartmak için tüm milletçe el ele verip "el mi yaman bey mi yaman" diyerek açtık ağzımızı, yumduk gözümüzü! Böylece ne Kaddafi'nin "keş"liği kaldı, ne de "deli"liği! Kaddafi'nin "hak ettiği" bunca lakırdıyı neden mi peşi peşine sıraladık? Çünkü Kaddafi, yani Libya lideri, dış politikasında "kendi doğru"larını söylerken, "onun" doğruları ile "bizim" doğ-

rularımız üst üste "tamı tamına" çakışmıyordu. Hatta çelişiyordu! Böyle şey olur muydu? Kardeş kardeşi vurur muydu? O halde, öyleyse onun şahsında yedi göbek sülalesine "rahmet okumak" anamızın ak sütü gibi en birinci hakkımızdı!

Peki bu hakkı kendimizde neden mi buluyorduk? Buluyorduk; çünkü bu "çöl bedevisi" bu "çadır kaçkını" kendinden beklenmeyen laflar etmiş ve "milli gururumuzu" ayaklar altına almıştı! Ulusal onurumuzu kurtarmanın "en" kestirme ve de doğru yolu da, onun "bir" söylediğine karşı; bizim "bin" sövmemizden geçiyordu! Onun için de, özellikle ulusal onurumuzun ve sınırlarımızın "bekçibaşısı" bu konularda son derece "duyarlı", çok "saygın" medyamızın peşine takılarak, onun da "önder"liğinde, Kaddafi'nin kala kala tek anasına sövmedik! Bu hakaret yarışında "koro şefleri" ile yarışarak en çok ve en sunturlu küfreden "yetkili"lerimiz de, ne denli "onurlu" olduklarını böylece ele güne ve dosta düşmana kanıtlamış oldular!

Oysa adam gibi serinkanlılıkla şapkamızı önümüze koyarak şöyle bir düşündüğümüzde, Kaddafi'ye kızarak, gardımızı alarak ona her "giydirişimizde", ona her "yüklenişimizde" bir türlü kabul edemediğimiz bir suçluluk, bir eziklik kompleksi ve psikozu içinde bir bakıma kendimizi savunduğumuzu görecektik.

Son günlerin moda deyimiyle peki, şunu adama sormazlar mı? "Bunca tu-kaka ettiğiniz, yerden yere çaldığınız bu insanın ülkesine, neden ve niçin gittiniz? Müttefiki olduğunuz ülkelerin en 'hasso'su Sam Amca'nız bile, kendi kafasına göre bu insanı 'terörist', ülkesini de 'teröristan' diye niteleyerek, o ülkeye uçakla bile gitmeye engel koydurmuşsa, bu 'bedevi'nin ayağına giderek 'zılgıt' işittiğinizde mi ağzınızı açıp gözünüzü yummanız gerekirdi? Neden onun sözlerine 'deli saçması' diyerek, gülüp geçmediniz de; ardından, onun 'hatta' deli olduğunu bile söyleyerek kendinizi aklamaya soyundunuz? Yoksa bir 'deli'nin bir kuyuya attığı taşı çıkartmak için memleketteki bunca akıllının gücü mü yetmiyordu? Yoksa bu delinin kuyuya attığı bu taş taşıyamayacağınız kadar 'ağır' bir yük mü omuzlarınıza yüklemişti?"

Evet! Peki, yine insana sormazlar mı? "Muhterem biraderim, bir ülkenin başbakanı aynı anda tahsilat memuru mudur ki, kendi ülkesinin kimi 'para babaları'nın tahsildarlığına soyunuyor? Kafası attığı anda çantasını kaptığı gibi yola koyularak 'işbitirici' mü-

teahhitlerin, holding patronlarının tahsilatına koşarken, onların küpünü biraz daha doldurmaya çalışırken; acaba kendi ülkesindeki 'sıradan' ve 'gariban' insanların da başbakanı olduğunu unuturken, zılgıtı yiyince bu garibanların 'boş file'lerine, cılız omuzlarına 'ulusal onur'dan, 'milli gurur'dan bir gıdımlık bile olsa pay düşeceğini bir nebze de olsa hiç hesap etti mi?"

Neyse... Uzun lafın kısası; benim kaz kafamla bilebildiğim kadarıyla, bir ülkenin onuru ve gururu öyle ikide bir, orta malı gibi, zırt pırt, şu veya bu gerekçelerle, özellikle de çirkin iç politika hesaplarıyla beslenerek kırılacak kadar da pamuk ipliğine bağlıysa, yandı gülüm keten helva! Ha! Tabii ki onurunuzu kırdığını söylediğiniz kişiye, "deli"ye küfredip onu güya aşağılarken, kendi kendinize de, farkında olmadan ne denli hakaret ettiğinizi ayrıca varın siz hesaplayın!

Onuru kurtarmak nakaratıyla küfredip, debelenip durdukça; daha da çok battığınızı bilmek için dahi olmaya hiç mi hiç gerek yok! Çünkü "kişisel onur" da, "ulusal onur" da, başkalarına hakaret ederek, başkalarını horlayarak, küçümseyerek, hele hele küfrederek hiç mi hiç kazanılmaz!

"Ulusal onur" kavramından ne anladıklarını bir de kendi doğduğu topraklarda, kendi ülkesinde, kendi vatanında karnı doymadığı için yad ellerde, yabancı diyarlarda, sılada, "Alamanya"da, yıllarca "gâvur"un sokaklarını süpürerek, onun çöplerini toplayan "milli" çöpçülerimizi oralara katar katar gönderen, bu tür yaşamı insanlarımıza layık gören, ülkeyi yıllardan beri sülük gibi sömürenlere sormak gerek!

"Bayrak", "ulusal onur", "milli gurur", "çakıltaşı", "Orta Asya" laforizmalarıyla gününü gün ederek, sadece ve sadece kendi ceplerini doldurarak, bu ülkenin halkını, gariban insanlarını utanmadan, sıkılmadan, arlanmadan, sinsice uyutmaya çalışan "sahte" diller, "gururlu" alınlar utansın!..

"bedelli askerlik" meselesi

Son günlerde medyada "bedelli askerlik" lafı dolanıp durdu. Gerçi Milli Savunma Bakanlığı "yetkili"leri şimdilik böyle bir konunun kendilerinin gündeminde olmadığını belirttiler ama, bu ülkede yaşayan vatandaşlar "yetkili"lerin bu tür sözlerinin ne denli geçerli olduğunu, verilen sözlerin ne denli buz üzerine yazıldığını, bugün söylenenlerin yarın nasıl unutulup inkâr edildiğini, örneğin en basitinden "Zam yok!" sözünün ardından bile zamların nasıl bol ve bereketli yağmurlar gibi yağdığını çok iyi bilirler. Dolayısıyla bugün güya gündemde olmayan bu "bedelli askerliğin" de yarın, belki yarından da yakın bir gelecekte, bir nevi "ketenpereye" getirilerek bir "oldubitti" ile gerçekleşmeyeceğini kim iddia edebilir ki! Zaten özellikle bazı medya mensupları bu "bedelli askerlik" konusuna nedense "mal bulmuş mağribi gibi" balıklama atladılar. Gazetelerinde sür manşetten vererek, bedelli askerliğin ne denli memleket hayrına olduğunu, bunun geç kalmış bir karar bile sayılacağını yazıp durdular. Bu konuda başı da Akşam gazetesi çekti. Gazetenin 17 Ekim tarihli sür manşeti "müjdeyi" şöyle veriyordu:

"Parası olana askerlik yok."

Gazetenin Yayın Grubu Başkanı Can Aksın hazretleri de aynı anda gazetesindeki "Akşam'dan" köşesinde, ayrıca bu konuya nedense adı gibi "cansiperane" sarılarak özetle şunları söylüyordu:

"10 bin dolar gibi büyük bir parayı 'ordunun ihtiyacı'nı karşılamak için verenler, ordunun 'insan ihtiyacı' yerine 'para ihtiyacı'nı karşılamış ve askerlik görevini yerine getirmiş olurlar. Askere git-

mesini geciktirmiş olan 'askere gitmek yerine 10 bin dolar vermeyi' göze alabiliyorsa, bunun 'Anayasa'ya göre eşitsizliği' olmaz. Onun için 'yoksullar askere, paralılar tezkere' gibi, boş sloganlarla orduyu rencide edip, böyle 'olumlu' bir kararda çekimser kalmasına meydan vermemek gerekir."

Peki, bu muhterem kardeşimiz, bu muhterem beyefendi, yukarıdaki bu satırları yazarak, bu kadarla yetinmiş miydi? Hayır! Sümme haşa hayır! Yememiş içmemiş, ertesi gün sıcağı sıcağına yine aynı köşesinde sil baştan konuyu bir kez daha mıncıklayarak, yine özetle şöyle buyuruvermişti:

"Bu kişilerin ödeyeceği 'bedel' de bir güçtür. Para gücüdür. Kötü amaçlı kişilerin 'parasızlar askere, paralılara tezkere" sloganına aldırmamak gerekir."

Şimdi "bayram değil, seyran değil, eniştem beni niye öptü" misali bu hazret, yani Muhterem Can Aksın neden acaba bu "bedelli askerlik" lafına kapıdan değil de, bacadan girmişti? Eniştenin durup dururken bu denli içten öpücüğünün ardındaki yakın ilginin altında acaba ne yatıyordu?

"Bedelli askerlik" konusu Akşam gazetesinde henüz manşet olmadan bir hafta kadar önce, televizyonda, Ceviz Kabuğu programında, Hulki Cevizoğlu'nun kendisine yönelttiği bir sorudan öğreniyorduk ki, Akşam gazetesinin sahibi ve dolayısıyla Can Aksın'ın patronu olan Mehmet Ali Ilıcak, yirmi altı yaşına geldiği halde henüz askere gitmemişti!

Lise mezunu olan Mehmet Ali Ilıcak'ın yaşıtları çoktan askerlik yapıp döndükleri halde, o, bu dönemlerde bir taraftan "alem" adıyla, gece kulüpleri açarak para kazanıyor, diğer taraftan ne hikmetse, "kitabına uydurarak" askerliğini tecil ettirebiliyordu! Ve yine öğreniyorduk ki, son günlerde bir gece üniversitesine veya açık öğretime kapağı atarak şimdilik bu "tecil" işini ustalıkla ayarlayıveriyordu!

Her şey çok basitti Bay Aksın'ın nezdinde! Kimi vatan evlatları, kimi gariban gençler, özellikle bu günlerde savaşarak ölüp giderken, "niyazi" olurken; bir kısmı da "paranın gücüyle" ola ki günün birinde belki de "gazi" olacaklardı!

Bu "bozuk düzen" kulvarında her şeyin giderek "para"ya endekslediği, değer yargılarının bileşkesine "mangır"ın oturtulduğu bu kavanoz dipli dünyada Can Aksın'a yine de hak vermemek elde değil!

Öyle ya; 10 bin dolar gibi büyük bir parayı veremeyecek kadar bu ülkede çalıp çırpıp, para kazanamamış "salaklar" ve onların "üvey" evlatları için yapılabilecek tek şey kalıyordu: "Marş! Marş!" komutuyla tez elden "vatanı kurtarmaya" koşmak! Gerisi Anayasa'ya nasıl olsa uydurulurdu! Hatta uydurulmasa da; "Anayasa bir kez delinmekle" ne değişirdi ki!

Gazetenin Yayın Grubu Başkanı "vatan millet" edebiyatıyla "bedelli askerlik" övgüsü ve laforizmalarıyla bir taraftan patronuna yağ çekerken, aklınca diğer taraftan da "aptal" bellediği insanları bir güzel uyutuyordu! Oysa:

"Merdi kıpti şecaat arz ederken, sirkatin söyler!..."

Orhan Veli'nin "İstanbul'u dinliyorum gözlerim kapalı" dizelerindeki gibi bu kez de ben Diyarbakır 'küçe"lerinde, "sokak"larında geziyorum. Siyah saçlı, "kara hübür" gibi simsiyah gözlü on beş yaşında terkettiğim çocukluğumu ararken, onu şimdi de bu küçelerde ak saçlı bir "okey!" olarak buluyordum... Acı evet "isot" tabir edilen en acı biber gibi acıydı gerçek... Bu kez sokaklarımızda ne "gâvur"dum, ne "haço"! Ne de Kürtlerin deyimiyle "fillâ"!.. Ah! Keşke! Yine buralarda, bu diyarlarda, bu sokaklarda, bu "örtme" altlarında, bu "zobak"larda, bu "beden Kullik"lerinde, Demirciler Çarşısı'nda, Yemenicilerde, Yoğurt Pazarı'nda, Mardin Kapısı'nda, "Fiskaya"sında hep eskisi gibi bir "gâvur parçası" olabilseydim...

Zaman... O acımasız "zaman"ın elime tutuşturduğu minik teybimle sokaklarımızı gezerken, üç yaşından belki de on üç yaşına kadar kızlı, erkekli Kürt çocuklarının çemberine sıkışmış kafile halinde yürüyorduk. Onların, adımbaşı, "Okey good!", "Good okey!", "Mani!", "Mark", "Dolar!" sözcükleriyle kimi zaman gülerek, kimi zaman burunlarını çekerek bana seslenmeleri "isot"tan ta öte tuhaf burukluğa dönüşüyordu yüreğimde.

DÜŞÜNCE DİZİSİ

5.500.000

ISBN 975-344-206-8

belge yayınları

Fotograf: Ara Güler